

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Møteinnkalling

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Møtedato: 15.12.2022 kl. 09:30
 Møtested: Stavanger bispedømmekontor
 Arkivsak: 19/04931

Eventuelt forfall må meldes snarest.

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

60/22	19/04931-121	Saksliste Stavanger bispedømmeråd 2020-2023 15.12.2022
		<i>Forslag til vedtak: Innkalling og saksliste godkjennes</i>

Saker til behandling

61/22	17/02948-82	Budsjett 2023 Stavanger bispedømmeråd
62/22	22/00346-12	Studieprosjekt for prestene i Stavanger bispedømme 2023
63/22	22/03753-2	Svar på høring om fordeling av utslippsreduksjoner
64/22	19/01827-6	Iverksetting av vedtak om utskillelse av Ganddalen sokn fra Gand sokn
65/22	22/03888-2	Nytt valgoppgjør for Bønnelista
66/22	21/00714-4	Rapport fra frivillighetsgruppa
67/22	22/04320-1	Pilegrimsarbeidet i Stavanger bispedømme
68/22	22/04347-1	Oppnevning av representanter til representantskapet i Kirkens bymisjon.

Orienteringssaker

69/22	22/04338-1	Årsplan 2023
70/22	17/02948-83	Stiftsdirektørens rapport desember 2022

Liv Heidrun Skaar Heskestad
 Leder

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Jorunn Kraft Vistnes	421	17/02948-82	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
60/22	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2022

Budsjett 2023 Stavanger bispedømmeråd

Vedlegg:

Statsbudsjettet 2023 – foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene
202210 Driftsrapport detaljert utan tilskot
2023 Budsjettnotat frå Felles økonomieining

Saksorientering

1. Generelle forutsetninger

Forslag til foreløpig budsjett bygger på rammen fra Kirkerådets brev av 9.11.2022, Statsbudsjettet 2023 – foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene.

Den totale tildelingen for 2023 er på kr 163 227 000 er fordelt mellom drift og tilskudd:

- Drift – budsjettgruppe 1: kr 109 942 000
- Tilskot – budsjettgruppe 2: kr 53 285 000

Årets tildeling til bispedømmene er lønns- og prisjustert med 1,47 %.

Statsbudsjettet er ikke vedtatt, og det kan komme kutt på kirkebudsjettet ved statsbudsjettets behandling i Stortinget i desember. Felles økonomienhet (FØ) ber bispedømmerådet være forberedt på at endelig tildeling kan bli lavere, og at det kan bli nødvendig å justere budsjettet på et senere tidspunkt.

Budsjettforslaget for 2023 fremkommer av vedlagt notat datert 6.12.22, utarbeidet av Felles Økonomienhet (FØ).

Budsjettforslaget for 2023 tar utgangspunkt i budsjett for 2022, og saksfremlegget begrenses derfor til å kommentere hovedsummene, samt vesentlige endringer/presiseringer i forhold til foregående år. Tildelingen er lavere enn reell lønns- og prisindeks. Det har derfor vært behov for å redusere kostnader knyttet til drift. I det fremlagte budsjettforslaget er det ikke forslag om å kutte i stillingsressurser.

Budsjettforslaget ble drøftet med de tillitsvalgte i regionalt kontaktmøte 7.12.22. Protokollen fra møtet er: Saken er drøftet mellom arbeidstakere og arbeidsgivere.

Selve tallbudsjettet fremkommer i vedlagte budsjettnotat fra Felles Økonomienhet (FØ). Her er også flere av de sentrale forutsetningene listet og forklart. Dette er derfor ikke gjentatt i saksfremlegget.

2. Driftsbudsjett, inkludert både kirkelig administrasjon og presteskap.

Driftsbudsjettet tar utgangspunkt i budsjettet for 2022. Nedenfor presiseres endringer som er av betydning og justert i forhold til forrige års budsjett. Punktene nedenfor er innarbeidet i tallbudsjettet.

Årsplanen for 2023 som er orienteringssak til bispedømmerådet i desembermøtet, de faste prestestillingene, prestestillingene som BDR har inngått avtale med fellesråd og VID om, kontoransatte og de faste avtalene om tilskuddsmidler er utgangspunkt for budsjetteringen.

Det var i 2022 satt av midler til oppstart av et etterutdanningsprosjekt for alle prestene i bispedømmet. Nedstenging i oppstarten av året gjorde at vi har utsatt denne til januar 2023. Bispedømmerådet får fremlagt en egen orienteringssak om Etter og videre Utdanningsprosjektet Teologi og samfunn. Dette prosjektet har en budsjetteramme på kr 2,4 millioner.

I 2020 og 2021 fikk Stavanger bispedømmeråd etter en ny nasjonal fordeling av midler mer midler til prestedtjenesten. Det ble opprettet flere nye stillinger og det er nå tilsatt prester i alle disse stillingene. 2022 ble det første hele året der alle de nye stillingene var besatt.

I tilknytning til jubileum for Stavanger bispedømme og Stavanger domkirke er det lagt inn lønnsmidler til en prosjektstilling i 33,3% etter vedtak i Stavanger bispedømmeråd sak 50/22 (oktober 2022).

Det er lagt inn en generell netto innsparing på kr. 5 mill. på lønn gjennom året. Denne innsparingen er høyere enn det som har vært lagt inn i budsjettet for 2020 og 2021. Administrasjonens vurderer at en vil kunne ha en netto innsparing på 2,7 millioner. Studieprosjektet for prester har et budsjett på kr 2,4 millioner og er planlagt finansiert av tidligere års mindreforbruk.

Budsjettet legges opp i balanse. Stavanger bispedømmeråd har kr 5.889.000 stående i balansen som resultat av tidligere års mindreforbruk, og planlegger å bruke kr. 2 400 000 av disse i 2023.

Forslag til vedtak

1. Fremlagte forslag til budsjett for 2023 vedtas med en netto driftsramme på kr. 163 227 000.
2. Studieprosjekt for prester, med en kostnadsramme på kr. 2 400 000 finansieres av tidligere års mindreforbruk.
3. Tilskuddsmidler til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk tildeles til Fellesråd og menighetsråd i tråd med tidligere avtaler, vedtak og retningslinjer.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Stavanger bispedømmeråd
Lagårdsveien 44

4010 STAVANGER

Dato: 09.11.2022

Vår ref: 22/00592-5

Deres ref:

Statsbudsjettet 2023 – foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene

Dette brevet redegjør for kjente budsjettforhold, slik at bispedømmerådene kan starte budsjetteringen for 2023.

STATSBUDSJETT 2023

I statsbudsjett 2023 foreslår Barne- og familiedepartementet et rammetilskudd til Den norske kirke på 2 393 mill. kroner. Målt mot 2022 representerer forslaget en økning på 2,99% eller 69,5 mill kroner.

I tillegg er det i særskilt bevilgning fra Justisdepartementet gitt et tilskudd på kr 5 750 000 til drift av Svalbard kirke. Dette er en økning på kr 100 000.

Samtidig bortfaller det årlige tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond (Ovf) på 42 mill. kroner. Bortfallet betyr at tildelingen til rDnk reelt kun øker med 27,6 mill kroner eller 1,16%.

Økningen i tildelingen er ikke tilstrekkelig for å møte årslønnsveksten på 4,2%, og det gjør det utfordrende å fremlegge et 2023-budsjett i balanse.

Endelig statsbudsjett vedtas av Stortinget innen 15.desember.

FORELØPIG FORDELING AV MIDLER

Tilskuddet fordeles på tre budsjettgrupper slik som for 2022 og ihht vedtak på Kirkemøtet i 2020:

- Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift
- Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd
- Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre

Budsjettgruppe 1 omfatter midler til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammen for denne budsjettgruppen fastsettes etter at man har trukket ut tilskudd under gruppe 2 og 3.

Samlet utgjør inntektene kr 2 399 094 000. I dette beløpet inngår rammetilskudd og tilskudd til Svalbard kirke.

Det er lagt til grunn en vekst på 1,47% basert på følgende resonnement:

Ovf-tilskuddet har vært benyttet til fire formål; se under. Selv om inntektene nå uteblir, vil kostnadene fortsatt være til stede, men med unntak: Ovf-midler til bispedømmerådene kan stoppes. Dette leder til at utdelingen ikke reduseres med 42 mill kr, men med 34,8 mill. kr. Dermed øker generell tildeling fra 1,16% til 1,47%.

Utdeling	Økum	KR-IKT	Drift/	Ovf-midler	
Ovf-midler	kont	drift	tiltak KR	til bdr	Samlet
År 2022	10 000	16 500	8 355	7 145	42 000
Fratrekk				-7 145	-7 145
Forbruk 2023				0	34 855

Foreløpig fordeling blir da slik:

Fordeling av midler	År 2022		År 2023	
	Tilskudd	Fordelt	Tilskudd	Fordelt
<i>Alle tall hele 1000 kr</i>				
Statsbudsjett rammetilskudd	2 323 839		2 393 344	
Tilskudd til Svalbard	5 650		5 750	
<i>Ovf-tilskudd kirkelig aktivitet</i>	25 500		0	
<i>Ovf-tilskudd IKT</i>	16 500		0	
Gruppe 1 - Dnk drift		1 768 787		1 812 139
Gruppe 2 - Dnk tilskudd		551 680		541 137
Gruppe 3 - Tilskudd andre		47 049		45 818
Midlertidig forskjell		3 973		
Totalt	2 371 489	2 371 489	2 399 094	2 399 094

BUDSJETTGRUPPE 1 - FORELØPIG RAMME

Det er fortsatt noen usikkerhetsfaktorer for budsjett 2023, men tabellvedlegget viser foreløpig tildeling pr bispedømme.

Bispedømmerådene kan legge til grunn i sine budsjetter en økt tildeling på 1,47%. Foruten prisjusteringen er følgende endringer gjort for bispedømmerådene:

- Avskrivninger for de tre siste bispedømmene (Hamar, Nord- og Sør-Hålogaland) blir fullført i 2022, og tildeling for 2023 er derfor fjernet.
- Det er lagt inn en forskyving av kostnader fra bispedømmerådene til Kirkerådet, hvor vi samler fakturaer fra IKO og Miljøfyrtårn og betaler disse sentralt i stedet for å ta dette på hvert bispedømme. Tildelingen er flyttet tilsvarende (kr 34 000 pr bispedømme).

BUDSJETTGRUPPE 2 – DNK TILSKUDD

Midlene til domkirkene, trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk er prisjustert med 1,47% sammenlignet med tildelingene i 2022. Den diakonale satsingen ble i 2022 økt med 1,9 mill kroner for prefiks 120 - Kirkerådet til særskilte satsinger. Disse er ikke videreført i 2023, og økningen utgjør derfor ikke 1,47% i tabellen under.

Tilsvarende er midlene til trosopplæring innen prefiks 120 – Kirkerådet redusert med 4,1 mill kroner.

Ovf-tilskuddet som har vært fordelt på bispedømmerådene er som allerede nevnt tatt ut av årets tildeling. Dette gjør at budsjettgruppe 2 for 2023 samlet er vel 10 mill kroner mindre enn i 2022.

TILSKUDD 2023					
Budsjettgruppe 2				År 2022	År 2023
Trosopplæring				346 605	348 773
Oslo og Nidaros domkirker				5 736	5 822
Diakoni, undervisn og kirkemusikk				156 483	158 783
Satsing diakoni videreført				27 356	27 759
Ovf-tilskudd til fordeling bdr				15 500	0
Sum budsjettgruppe 2				551 680	541 137
Alle tall i hele 1000 kr.					

Basert på ovenstående viser vedlagte tabell fordeling pr budsjettgruppe og pr enhet.

Med vennlig hilsen

Gunn Schärer
Avdelingsdirektør økonomi og
virksomhetsstyring

Oddleiv Moen
Teamleder økonomi

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Fordeling av midler 2023 pr 7.nov 22

Mottakere:		
Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei	8003 BODØ

Tunsberg bispedømmeråd	11	
Møre bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Stiftsdirektørene ved bispedømmekontorene	Moldetrappa 1	6415 MOLDE

Fordeling av midler 2023 (ajour pr. 07.11.2022)

Beløp i hele 1000 kr

Økning 2023: 1,47 % (gjelder ikke eget tilskudd til Svalbard kirke)

	Inntekt	110 - Den Norske Kirke	120 - Kirkerådet	130 - Bispemøtet	210 - Oslo	220 - Borg	230 - Hamar	240 - Tunsberg	250 - Agder og Telemark	260 - Stavanger	270 - Bjørgvin	280 - Møre	290 - Nidaros	300 - Ser-Hålogaland	310 - Nord-Hålogaland	311 - Svalbard Kirke	Total
Inntekter																	
I Statsbudsjett post 70	2 393 344																
II Svalbard kirke fra Justisdep.	5 750																
Sum inntekter	2 399 094																2 399 094
Budsjettgruppe 1: Den norske kirke - drift																	
I Rammetilskudd			123 168	10 071	161 432	138 331	116 676	114 318	129 839	110 049	162 881	81 497	125 807	86 574	93 577		1 454 220
I Rettssubjektsnivå (eks. pensjon)		145 272															145 272
I Rettssubjektskostnader til pensjon		175 482															175 482
I Kirkevalg		31 415															31 415
II Svalbard kirke fra Justisdep.																5 750	5 750
III Felleskostnader flyttet fra BDR til KR: IKO-tilskudd og miljøfyrtårn			374		-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34		-
Sum budsjettgruppe 1		352 169	123 542	10 071	161 398	138 297	116 642	114 284	129 805	110 015	162 847	81 463	125 773	86 540	93 543	5 750	1 812 139
Budsjettgruppe 2: Den norske kirke - tilskudd																	
I Trosopplæring			4 828		35 202	44 057	26 598	31 001	31 733	35 659	46 121	21 269	33 991	18 900	19 414		348 773
I Oslo og Nidaros domkirker					2 329	-	-	-	-	-	-	-	3 493	-	-		5 822
I Diakoni, undervisning og kirkemusikk m.m.			3 376		15 124	16 302	12 298	10 744	14 327	15 346	17 835	11 394	12 030	16 454	13 553		158 783
I Satsning Diakoni 2019 og 2020 (jf. Sak KR 68/19)		1 609			3 953	3 239	2 100	2 839	2 285	2 280	3 039	1 421	2 251	1 372	1 371		27 759
Sum budsjettgruppe 2		1 609	8 204	-	56 608	63 598	40 996	44 584	48 345	53 285	66 995	34 084	51 765	36 726	34 338	-	541 137
Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre																	
I Døvekirken		12 912															12 912
I Kristent arbeid blant blinde		390															390
I Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO)		7 568															7 568
I Kirkelig ressursenter mot vold og seksuelle overgrep		4 633															4 633
I Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)		1 826															1 826
I KUN		6 820															6 820
I Kirkens SOS		1 522															1 522
I Økumeniske kontingenter mm		10 147															10 147
Sum budsjettgruppe 3		45 818	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45 818
Total foreløpig fordeling for 2023		399 596	131 746	10 071	218 006	201 895	157 638	158 868	178 150	163 300	229 842	115 547	177 538	123 266	127 881	5 750	2 399 094

Budsjettnotat frå Felles økonomieining (FØ)

260 – Stavanger bispedømmeråd – budsjett 2023

Samandrag

For 2023 har Stavanger fått tildelt kr 163 227 000. Tildelinga er løns- og prisjustert med 1,47%. For å kunna leggja fram eit budsjett i balanse er det lagt inn innsparing på kr 5 096 000. Til samanlikning var det for 2022 lagt inn innsparing på kr 3 millionar. Stavanger har eit stort oppsamla mindreforbruk – kr 5 058 000 – det skal finansiere studieprosjekt for prester som er lagt inn i budsjettet for 2023. Innsparingskravet ein då står igjen med er kr 300 000 mindre enn 2022-nivå. Innsparinga må sjåast opp mot NAV-refusjonar og vakante stillingar.

Den totale tildelinga på kr 163 227 000 er fordelt mellom drift og tilskot:

- Drift – budsjettgruppe 1: kr 109 942 000
- Tilskot – budsjettgruppe 2: kr 53 285 000

Prognosen for 2022 (rekneskap pr 30.10.22) forventa eit meirforbruk på drift. Årsresultat 2022 må takast stilling til når det ligg føre.

Budsjettekniske føresetnader:

Felles økonomieining har fastsatt budsjettekniske føresetnader som vert lagt til grunn i budsjettarbeidet 2023, dette er standarder på nasjonalt nivå.

- *Løn faste stillingar:*
Det vert fullbudsjettet med det antal årsverk bispedømmet har, både for administrasjon og presteskap.
 - For fast ansatte er det budsjettet med reell årsløn og stillingsprosent, med tillegg av feriepengar og arbeidsgjevaravgift.
 - For vakante stillingar er det budsjettet med fastsatt årsløn etter stillingstype (prost, sokneprest, kapellan/prostiprest, rådgjevar), med tillegg av feriepengar og arbeidsgjevaravgift. I Vakante stillingar kan det vera tilsatt vikar, men så lenge det ikkje er ein fast tilsatt i stillinga vert det i budsjettet kategorisert som vakant. Standard satser for vakante stillingar er:

▪ Sokneprest/ spesialprest	kr 700 000
▪ Kapellan/ prostiprest	kr 600 000
▪ Prost	kr 930 000
- *Løn til vikarer:*
Dette vil vera stillingar som kjem i tillegg til full bemanning
 - Det er lagt inn budsjett for 4 sommarvikarer.
- *NAV-refusjonar (konto 5800 – 5860):*
Det er ikkje budsjettet med NAV-refusjonar (Sjuka- og foreldrepengar). Det vart heller ikkje gjort i 2022.
 - Rekneskap 2020: kr 2 378 000
 - Rekneskap 2021: kr 3 424 503
 - Rekneskap hittil i år, pr nov: kr 2 806 000

NAV-refusjonar gjev handlingsrom til å ta inn vikarer, men samstundes må ein vera merksam på innsparingskravet.

Arbeidsgjevarperioden er fortsatt 16 dagar.

Maksgrønse for NAV-refusjonar er 6G – for 2022 tilsvarar det kr 668 862. Grunnbeløpet (G) er pr 01.05.22 kr 111 477.

- **Tilleggsløn presteskapet:**

Gjeld tilleggsløn etter arbeidstidsavtale for prestane. Beløpet er ikkje justert for 2023.

Rekneksapen pr november viser eit betydeleg meirforbruk, kr 500 000. Det er grunn til å tru at denne posten må bli justert. Det vil bli gjort når 2022 er avslutta og vi har meir kunnskap om tilleggsløn for 2023.

- **Innsparing:**

Innsparing, kr 5 096 019, er lagt inn på konto 5000 på koststad 4100 – Fellesutgifter prester, periodisert på 11 månader – ingen innsparing i juni. Inntektsføring av balansepost blir først gjort ved årsslutt 2023. Studieprosjektet for prester har eit budsjett på kr 2 400 000 og er planlagt finansiert av oppsamla mindreforbruk. Eit netto innsparingskrav blir då kr 2 696 000.

- **Lønsoppgjjer 2023:**

Felles økonomieining følgjer statsbudsjettet sitt anslag på lønsauke for 2023 og legg til grunn 4,2%. For Stavanger utgjer det kr 2 525 000, fordelt på administrasjonen (3101) og presteskapet (4100). Lønsoppgjjeret på KA-sektoren kjem erfaringsmessig seint i hamn. Det gir utfordringar med å gi rett prognose for årsslutt. Felles økonomiteam er fortsatt undervegs med å finna den optimale periodiseringen av lønsoppgjjeret.

Budsjettering av løn og godtgjersler

I dialog med stiftsdirektør er det budsjettert med følgjande årsverk for Stavanger bispedøme:

Eining	Årsverk	Vak. årsv.	Årsverk totalt	Herav frikjøp/avtaler
Bispedømekontoret	15,6	0	15,6	0
4210 - Stavanger domprosti	13,55	0	13,55	0,5
4220 - Ytre Stavanger prosti	12	0	12	1,5
4230 - Tungenes prosti	11,8	0	11,8	0,8
4240 - Sandnes prosti	15,3	1	16,3	1,8
4250 - Ryfylke prosti	8	0	8	0
4260 - Dalane prosti	6	0	6	0
4270 - Jæren prosti	16	0	16	0,5
4280 - Haugaland prosti	12	1	13	0,2
4290 - Karmøy prosti	9	0	9	0,3
TOTALT		2	121,25	4,9

For administrasjonen – bispedømekontoret – er det lagt inn ressurs i 9 månader som valmedarbeider. Det er også lagt inn 33,3% prosjektstilling.

For presteskapet er det ei vidareføring av 2022-nivå. Vakante årsverk er same antal som i 2022. Stavanger har ca 5 årsverk som vert finansiert frå fellestråda.

Budsjettering av drifts- og reisekostnader

Med unntak av studieprosjektet for prestane er budsjettforslaget er i all hovudsak ei vidareføring av 2022-aktiviteten. Det har vert dialog med stiftsdirektør og dei to avdelingsleiarane, og planlagt aktivitet er tatt inn i budsjettet.

Finansiering frå gruppe 2 – tilskot

Det er lagt inn kr 60 000 som inntekt frå gruppe 2, koststad 5120 – diakoni. Dette gjeld driftsmidler til spesialprestane, både studentprestar (kr 20') og fengselsprestar (kr 40').

Reiseutgifter – kontogruppe 71xx

Etter å ha vert gjennom to koronaår er det krevjande å finna rett nivå for reiseutgifter. Det er lagt til grunn at 2022 er eit tilnærma normalår. Rekneskapen 2022 viser ein betydeleg auke frå 2021. For 2022 var det lagt inn for lågt budsjett. Budsjettet 2023 er auka opp igjen.

Den norske kyrkja har gjort vedtak om 60% reduksjon i CO2-utslepp innan 2030. Kva dette vil bety for reisekostnadene er det pr dato vanskeleg å sei noko om. Den norske kyrkja har inngått rammeavtale med reisebyrå, slik at vi frå 2023 får sikre tal på CO2-rekneskapen. Dette er eit område som må følgjast nøye opp dersom måla både med omsyn til kostnader og til CO2-utslepp skal bli nådd.

Tilskot - budsjettgruppe 2:

Tilsvarende som til drift er tilskot prisjustert med 1,47%.

Nytt frå 2023 er at OVF-tilskotet utgår. Tilskot totalt vert som følgjer:

Koststad	B2021	B2022	B2023
5110 - Tilskudd trosopplæring	34 133 000	35 142 000	35 659 000
5120 - Tilskudd diakoni	7 630 000	7 860 000	7 976 000
5130 - Tilskudd undervisning	9 102 000	9 371 000	9 510 000
5140 - Tilskudd kirkemusikk	140 000	140 000	140 000
5160 - Tilskudd OVF	557 000	557 000	-
TOTALT	51 562 000	53 070 000	53 285 000

Tilskot er periodisert april – juli, i tråd med slik tilskota er forventa utbetalt.

Delegering av budsjett

Stiftsdirektør har delegert budsjett til dei to avdelingsleiarane i Stavanger; avdelingsleiar kyrkjefag og avdelingsleiar HR og administrasjon, styrt på koststad.

Kvalitet på økonomirapporter

Kvaliteten på framtidige økonomirapporter avhenger av rett kontering av rekneskap.

Budsjettansvarlege i Stavanger; stiftsdirektør, avdelingsleiar HR og administrasjon, og avdelingsleiar kyrkjefag, er ansvarlege for rett kontering i samsvar med budsjett.

Første økonomirapport frå FØ vil vera etter 1.kvartal 2023.

Årsrekneskap 2022 vil vera avslutta innan 1.mars 2023.

Felles økonomieining / Bergen 06.12.22

Solfrid Rong
Controller

260 - Stavanger bispedømmeråd			
Budsjettforslag 2023 - budsjettgruppe 1 - Drift			
	R10.2022	B2022	B2023
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri (varer og tjenester)	-289 556	-175 000	-165 000
34xx - Tilskudd fra stat, fylker, kommuner, stiftelse samt gaveinntekter	-267	0	
3xxx - Andre inntekter	-14 240	0	
Sum inntekter	-304 063	-175 000	-165 000
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	345 000	345 000	285 000
Sum tilskudd mv	345 000	345 000	285 000
500x - Faste stillinger (inkl. feriepm mm)	65 797 099	80 346 736	80 377 407
5006 - Beredskap	730 015	1 084 615	1 084 615
50xx - Tilleggs lønn, overtid m.m.	2 717 382	2 515 054	2 515 054
51xx - Midlertidige stillinger, ekstrasjelp, honorarer mm	4 616 472	2 044 723	2 551 141
53xx - Honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse	325 326	536 620	593 519
540x - Arbeidsgiveravgift	9 997 311	12 415 211	12 439 224
58xx - Refusjon sykepenger, fødeselspenger mv	-2 527 084		0
599x - Refusjon lønnskostnader	-2 487 455	-3 546 810	-4 060 000
59xx - Andre personalkostn (gaver, forsikring, tjenestedrakt mm)	213 449	545 000	1 038 190
Sum Lønn og godtgjørelser	79 382 517	95 941 150	96 539 150
60xx - Avskrivninger	41 667		0
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	2 370 695	2 583 000	3 025 000
64xx - Leie maskiner, inventar, datautstyr, transportmidler mv	120 661	70 000	70 000
65xx - Inventar, driftsmateriale, datautstyr, programvare, rekvisita mv	342 899	160 000	160 000
66xx - Reparasjon og vedlikehold bygninger og utstyr	17 873		0
67xx - Honorar rådgivning, regnskap, revisjon og kjøp div. tjenester	370 462	100 000	60 000
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	484 471	390 000	796 000
6797 - Annen bistand	1 146 000	1 200 000	1 200 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, aviser, bøker, annonser mm	313 346	610 000	400 000
6860 - Møter, kurs og seminarer mm	1 436 004	5 105 850	5 181 850
69xx - Telefon, porto mv	9 834	10 000	10 000
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	6 653 911	10 228 850	10 902 850
71xx - Bilgodtgjørelse, diett, reiser mm	2 476 576	2 100 000	2 360 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon	22 375	15 000	20 000
74xx - Medlemskontingent og gaver	14 865	0	0
77xx - Annen kostnad	8 056	0	0
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	2 521 872	2 115 000	2 380 000
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	-86	0	0
Sum Finanskostnader og overføringer	-86	0	0
TOTALT	88 599 150	108 455 000	109 942 000

260 STAVANGER. Driftsrapport detaljert pr okt 2022 - utan tilskot

Driftsrapport - detaljert	Faktisk	Budsjett	Avvik	Hittil i år	HIÅ bud.	Avvik	Δ %	Årsbudsjett	Prognose	Avvik	Δ %
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri (varer og tjenester)	-50 010	-10 417	39 593	-289 556	-104 170	185 386	178	-175 000	-360 386	185 386	106
34xx - Tilskudd fra stat, fylker, kommuner, stiftelse samt gaveinntekter				-267		267			-267	267	
3xxx - Andre inntekter				-14 240		14 240			-14 240	14 240	
Sum inntekter	-50 010	-10 417	39 593	-304 063	-104 170	199 893	192	-175 000	-374 893	199 893	114
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd				345 000	345 000			345 000	345 000		
Sum tilskudd mv				345 000	345 000			345 000	345 000		
500x - Faste stillinger (inkl. feriepengar)	7 400 423	7 166 635	-233 788	65 797 099	64 339 466	-1 457 633	-2	80 346 736	81 804 369	-1 457 633	-2
5006 - Beredskap	116 155	100 000	-16 155	730 015	884 615	154 600	17	1 084 615	930 015	154 600	14
50xx - Tilleggslønn, overtid og stedfortredergodtgj.	186 374	122 017	-64 357	2 717 382	2 271 020	-446 362	-20	2 515 054	2 961 416	-446 362	-18
51xx - Midlertidige stillinger, ekstrahjelp, honorarer mm	603 613	168 213	-435 400	4 616 472	1 708 297	-2 908 175	-170	2 044 723	4 952 898	-2 908 175	-142
53xx - Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse	59 449	44 926	-14 523	325 326	446 772	121 446	27	536 620	415 174	121 446	23
540x - Arbeidsgiveravgift	1 103 888	1 103 441	-446	9 997 311	9 972 329	-24 982	0	12 415 211	12 440 193	-24 982	0
58xx - Refusjon sykepenger, fødeselspenger mv	-235 468		235 468	-2 527 084		2 527 084			-2 527 084	2 527 084	
599x - Refusjon lønnskostnader				-2 487 455	-2 528 000	-40 545	-2	-3 546 810	-3 506 265	-40 545	-1
59xx - Andre personalkostn (gaver, forsikring, tjenstedrakt mm)	13 984	45 416	31 432	213 449	454 160	240 711	53	545 000	304 289	240 711	44
Sum Lønn og godtgjørelser	9 248 418	8 750 648	-497 770	79 382 517	77 548 660	-1 833 856	-2	95 941 150	97 775 006	-1 833 856	-2
60xx - Avskrivninger	4 167		-4 167	41 667		-41 667			41 667	-41 667	
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	310 214	220 250	-89 964	2 370 695	2 142 500	-228 195	-11	2 583 000	2 811 195	-228 195	-9
64xx - Leie maskiner, inventar, datautstyr, transportmidler mv	10 646	5 833	-4 813	120 661	58 330	-62 331	-107	70 000	132 331	-62 331	-89
65xx - Inventar, driftsmateriale, datautstyr, programvare, rekvisita mv	22 441	5 000	-17 441	342 899	135 000	-207 899	-154	160 000	367 899	-207 899	-130
66xx - Reparasjon og vedlikehold bygninger og utstyr	2 636		-2 636	17 873		-17 873			17 873	-17 873	
67xx - Honorar rådgivning, regnskap, revisjon, flytting og kjøp div. tjenester	27 440	8 333	-19 107	370 462	83 330	-287 132	-345	100 000	387 132	-287 132	-287
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	76 944	9 166	-67 778	484 471	151 660	-332 811	-219	390 000	722 811	-332 811	-85
6797 - Annen bistand		100 000	100 000	1 146 000	1 000 000	-146 000	-15	1 200 000	1 346 000	-146 000	-12
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, aviser, bøker, annonser mm	31 456	50 000	18 544	313 346	510 000	196 654	39	610 000	413 346	196 654	32
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	42 075	354 405	312 330	1 436 004	4 149 550	2 713 546	65	5 105 850	2 392 304	2 713 546	53
69xx - Telefon, porto mv	26 483	833	-25 650	9 834	8 330	-1 504	-18	10 000	11 504	-1 504	-15
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	554 500	753 820	199 320	6 653 911	8 238 700	1 584 789	19	10 228 850	8 644 061	1 584 789	15
71xx - Bilgodtgjørelse, diett, reiser mm	264 649	172 915	-91 734	2 476 576	1 741 650	-734 926	-42	2 100 000	2 834 926	-734 926	-35
73xx - Reklamekostnad og representasjon	22 375	1 250	-21 125	22 375	12 500	-9 875	-79	15 000	24 875	-9 875	-66
74xx - Medlemskontingent og gaver	500		-500	14 865		-14 865			14 865	-14 865	
77xx - Annen kostnad	2 295		-2 295	8 056		-8 056			8 056	-8 056	
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	289 819	174 165	-115 654	2 521 872	1 754 150	-767 722	-44	2 115 000	2 882 722	-767 722	-36
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv				-86		86			-86	86	

Sum Finanskostnader og overføringer						-86		86			-86		86
Sum	#####	9 668 216	-374 511	88 599 150	87 782 340	-816 810	-1	108 455 000	109 271 810	-816 810	-1		

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Margreta Vik Stokke	320	22/00346-12	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
61/22	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2022

Studieprosjekt for prestene i Stavanger bispedømme 2023

Vedlegg:

Invitasjon til konkurranse om studieprosjekt i Stavanger bispedømme
Teologi og samfunn faglig beskrivelse VID
Informasjonsbrev om studieprosjekt 2023-2024

Saksorientering

Bispedømmerådet satte i 2022 av midler til oppstart av et etterutdanningsprosjekt for alle prestene i bispedømmet. Nedstengingen i oppstarten av året gjorde at vi har utsatt oppstarten til januar 2023.

I januar 2022 sendte biskopen ut invitasjon til fire utdanningsinstitusjoner om å levere anbud på et studieprosjekt innen videreutdanning med tema «Teologi og samfunn». Målet for studieprosjektet er faglig påfyll og fellesskap for prestedtjenesten.

To høyskoler leverte anbud, og Senter for verdibasert ledelse og innovasjon ved VID vitenskapelige høyskole vant konkurransen.

Biskop Anne Lise har følgende visjon for studieprosjektet:

Vår tid trenger modige og kloke teologer. Gjennom studiet «Teologi og samfunn» vil vi bli bedre utrustet til å nå ut i den verden Gud har elsket så høyt. Paulus skriver: «Men hvordan kan de påkalle en de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner?» Vi er sendt for å dele gleden med alle slags folk. Vi er selv i verden, vi er vanlige folk, av alle folkeslag, i ulike lokalmiljø. Etterutdanningen gir oss verktøy og mot til å samhandle og kommunisere godt på hvert vårt sted. Jeg gleder meg!

Biskopen har sammen med EVU-utvalget sett på hvilke innhold og tema for «Teologi og samfunn» som er viktige i prestens hverdag. Den norske kirke er en folkekirke med bred kontaktflate. Samtidig er samfunnet mer sekulært og preget av et livssynsmessig mangfold. Den norske kirke står på egne ben som trossamfunn, men støttes også av storsamfunnet som folkekirke og samfunnsaktør. Kirkens forhold til samfunnet og til mennesker med ulik grad av tilknytning til kirken, har alltid vært viktig. I vår tid er det strategisk viktig å jobbe aktivt med hvordan prester, menigheter og kirke møter mangfoldet blant mennesker, styrker

kirkens posisjon i samfunnet og legger grunnlaget for en kirke som er aktiv og levende i lang tid framover.

Emnet tematiserer utviklingstrekk i teologi og samfunn og deres implikasjoner for presterollen i lokalsamfunnet. Kontekstuell teologi, refleksjon over kirkens diakonale muligheter og presters kommunikasjon i møte med mennesker med ulike bakgrunn i det livssynsåpne samfunnet, får særlig oppmerksomhet. Videre tematiseres kirkens rolle som forvalter av økologisk og sosial bærekraft i samhandling og samskaping med lokale aktører. Perspektiver på ekklesiologi og prestens lederrolle blir knyttet til refleksjon over egen praksis. Emnet gir kjennskap til hvordan menighetene på ulike måter kan fornye kirkelig engasjement og styrke relasjonene til lokalsamfunnet, særlig gjennom diakoni, kultur, gudstjenester og kirkelige handlinger. Hovedtemaer:

- Presten som kontekstuell teolog i det livssynsåpne samfunn.
- Prestens rolle som strategisk leder i lokalkirken.
- Kirken som kulturbærer, samarbeidspartner og ressurs i et sekulært, flerkulturelt og flerreligiøst samfunn i endring.
- Prestens rolle som bidragsyter til fornyet kirkelig engasjement og styrkede relasjoner i møte med synkende oppslutning om dåp, konfirmasjon og gudstjenester.
- Kirkens diakoni og bærekraft i et samhandlingsperspektiv.

«Teologi og samfunn» er et studiepoenggivende emne og lagt på masternivå. Begge emner kan søkes innpasset i mastergrad i praktisk teologi eller i master i verdibasert ledelse. Alle deltakerne i studieprosjektet gjennomfører emnet med eksamen, men hver deltaker velger enten 5 eller 10 studiepoeng.

Studiet vil bli gjennomført i løpet av 2023, med eksamen i januar 2024. Undervisningen vil foregå på ulike måter:

- Fellessamlinger med undervisningsressurser fra VID
- Prostivise samlinger
- Digital undervisning
- Studietur til Edinburgh
- Egenstudier

1. desember var frist for å registrere seg til studiet. Til sammen har 78 registrert seg.

5 studiepoeng:	26 prester
10 studiepoeng:	52 prester

Det er lagt opp til to studieturer til Edinburgh i juni 2023, og det ser ut til at det blir ca. 40 deltakere på hver tur.

Studiet er obligatorisk for prester i fast stilling. Det er satt noen kriterier for fritak, og disse er behandlet. I tillegg er det noen begrensinger som er satt i forhold til stillingsstørrelse.

Studiet starter opp i januar med to-dagers samling på Sola hotell.

Det vises for øvrig til vedleggene i saken for mer utfyllende informasjon.

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger biskop

Til prester og proster i Stavanger bispedømme

Dato: 09.11.2022

Vår ref: 22/00346-11

Deres ref:

Informasjonsbrev om studieprosjekt 2023-2024

I januar 2023 starter storsatsningen på videreutdanningen «Teologi og samfunn». Målet er faglig påfyll og fellesskap for prestatjenesten. Studiet arrangeres i samarbeid med *Senter for verdibasert ledelse og innovasjon* ved VID vitenskapelige høgskole.

Biskop Anne Lises visjon for studieprosjektet

Vår tid trenger modige og kloke teologer. Gjennom studiet «Teologi og samfunn» vil vi bli bedre utrustet til å nå ut i den verden Gud har elsket så høyt. Paulus skriver: «Men hvordan kan de påkalle en de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner?»

Vi er sendt for å dele gleden med alle slags folk. Vi er selv i verden, vi er vanlige folk, av alle folkeslag, i ulike lokalmiljø. Etterutdanningen gir oss verktøy og mot til å samhandle og kommunisere godt på hvert vårt sted. Jeg gleder meg!

Studiets innhold

Biskopen har sammen med EVU-utvalget sett på hvilke innhold og tema for «Teologi og samfunn» som er viktig i prestens hverdag. Den norske kirke er en folkekirke med bred kontaktflate. Samtidig er samfunnet mer sekulært og preget av et livssynsmessig mangfold. Den norske kirke står på egne ben som trossamfunn, men støttes også av storsamfunnet som folkekirke og samfunnsaktør.

Kirkens forhold til samfunnet og til mennesker med ulik grad av tilknytning til kirken, har alltid vært viktig. I vår tid er det strategisk viktig å jobbe aktivt med hvordan prester, menigheter og kirke møter mangfoldet blant mennesker, styrker kirkens posisjon i samfunnet og legger grunnlaget for en kirke som er aktiv og levende i lang tid framover.

Her kommer en kort presentasjon av hva studiet «Teologi og samfunn» skal innholdet. (For utdypende beskrivelse, se vedlagte emnebeskrivelse.)

Emnet tematiserer utviklingstrekk i teologi og samfunn og deres implikasjoner for presterollen i lokalsamfunnet. Kontekstuell teologi, refleksjon over kirkens diakonale muligheter og presters kommunikasjon i møte med mennesker med ulik bakgrunn i det livssyns åpne samfunnet, får særlig oppmerksomhet. Videre tematiseres kirkens rolle som forvalter av økologisk og sosial bærekraft i samhandling og samskaping med lokale aktører. Perspektiver på ekklesiologi og prestens lederrolle blir knyttet til refleksjon over egen praksis. Emnet gir kjennskap til hvordan menighetene på ulike

måter kan fornye kirkelig engasjement og styrke relasjonene til lokalsamfunnet, særlig gjennom diakoni, kultur, gudstjenester og kirkelige handlinger.

Hovedtemaer:

- Presten som kontekstuell teolog i det livssyns åpne samfunn.
- Prestens rolle som strategisk leder i lokalkirken.
- Kirken som kulturbærer, samarbeidspartner og ressurs i et sekulært, flerkulturelt og flerreligiøst samfunn i endring.
- Prestens rolle som bidragsyter til fornyet kirkelig engasjement. Hvordan styrke relasjoner når oppslutningen om dåp, konfirmasjon og gudstjenester synker?
- Kirkens diakoni og bærekraft i et samhandlingsperspektiv.

Studiepoeng og kompetanse

«Teologi og samfunn» er et studiepoenggivende emne og lagt på masternivå. Begge emner kan søkes innpasset i mastergrad i praktisk teologi eller i master i verdibasert ledelse. Alle deltakerne i studieprosjektet gjennomfører emnet med eksamen, men hver deltaker velger enten 5 eller 10 studiepoeng. Likheter og forskjeller mellom disse to variantene er:

Innhold	5 studiepoeng	10 studiepoeng
Undervisning	Alle samlinger (30 timer)	Alle samlinger (30 timer)
Litteratur	350 sider	800 sider
Arbeidskrav	1000 ord	1500 ord
Hjemmeeksamen	1500 ord	2500 ord

Alle deltakere anbefales å velge emnet på 10 studiepoeng siden kravene er ganske like, men uttellingen er ulik. Studieprosjektet følger Bispemøtets anbefalinger for 10 studiepoeng:

- *Permisjon med lønn i 24 dager. I dette inngår kurssamlinger ved lærested o.l., lesedager før eksamen og eksamensdag(er).*
- *For kurs med annet omfang enn 10 stp. tilpasses rammene forholdsvis.*

Kurssamlingene for «Teologi og samfunn» er på til sammen 14 dager. Hvordan studiedagene tas ut avtales med prost. Rammen for de som velger 5 studiepoeng vil bli lagt frem på et senere tidspunkt, men vil nødvendigvis være noe mindre permisjon.

Litteratur: Noe pensum (se vedlagt emnebeskrivelse) gjøres tilgjengelig som PDF, og i tillegg er det bøker som skal leses. For emnet på 10 studiepoeng er det 3 bøker, for emnet på 5 studiepoeng er det 2 bøker.

Studieplanen

Alle undervisningssamlinger blir i 2023, mens eksamen blir i januar 2024. Prostene er informert om dette og holder på å lage en plan for prostisamlingene.

Tidsplan for studiet

Tidspunkt	Aktivitet	Omfang	Sted
2023			
Uke 2 18.-19. januar	Undervisningssamling 1	2 dager Onsdag kl.09.30-17.30 middag kl. 18.00 Torsdag kl.09.00-15.30	Sola Strand Hotell
Februar	Prostisamling 1, valgfritt tidspunkt	Halvdagssamling	Prostiene
Uke 12 22. mars	Undervisningssamling 2 (Live Digital samling på Zoom). Felles tidspunkt	Kl. 09.00-14.00	Prostivis
April	Prostisamling 2, valgfritt tidspunkt	Halvdagssamling	Prostiene
Uke 23 og 24 juni	Studietur	Tur 1: 4.-9. juni Tur 2: 11.-16. juni	Edinburgh
August/ tidlig september	Prostisamling 3, valgfritt tidspunkt	Halvdagssamling	Prostiene
Uke 43 26. oktober	Undervisningssamling 3 (Felles fysisk i Stavanger for alle)	Heldagssamling	Kirke, hotell, VID
November	Prostisamling 4 valgfritt tidspunkt	Halvdagssamling	Prostiene
2024			
Januar	Eksamen		

De blå radene står bispedømme for som arrangør, mens de hvite radene skal arrangeres i prostiene.

Studieturen

I samarbeid med et reisebyrå har vi nå fått bestilt fly til Edinburgh. Tidligere annonserte datoer har blitt noe justert på grunn av en landskamp i fotball mellom Norge og Skottland lørdag 17. juni 2023. Vi har derfor sett oss nødt til å endre tidspunkt for studieturen med en dag i forkant og avreise blir søndag. Da var det mulig å bruke Logan Air som fly direkte Stavanger- Edinburgh.

Her er avreise og ankomst for begge turene.

Tur 1

Date	Flight Number	Route	Depart	Arrive
04JUN23	LM386	Stavanger to Edinburgh	1255	1345
09JUN23	LM385	Edinburgh to Stavanger	0910	1145

Tur 2

Date	Flight Number	Route	Depart	Arrive
11JUN23	LM386	Stavanger to Edinburgh	1255	1345
16JUN23	LM385	Edinburgh to Stavanger	0910	1145

På studieturen til Skottland vil utgangspunktet bli innkvartering på doble hotellrom. Forhåpentlig vil vi kunne tilby enkeltrom mot en egenandel.

På første samling i januar vil det komme mer informasjon om studieturen.

Valg som den enkelte må ta innen 1. desember 2022

Som presentert er det en del spørsmål som den enkelte prest må ta stilling til. Valgene gjøres gjennom utfylling av vedlagt skjema. Skjemaet sendes til prosten.

1. Studieomfang

Studieomfang: 5 eller 10 studiepoeng?

Den enkelte må selv registrere seg hos VID via denne lenken:

<https://evuweb.fsweb.no/evuweb/kurs?inst=VID>

Når du er registrert, får du i begynnelsen av januar tilgang til Canvas som er VIDs digitale læringsplattform. Informasjonen sendes per e-post.

2. Oppstartssamling 18.-19. januar 2023 på Sola Strand Hotel:

- Behov for hotellrom? Dette gjelder for prostiene Haugaland, Karmøy og Dalane prosti. De med lang reisevei i Ryfylke vil også få dette tilbudet.
- Deltar på middag kl.18.00?

3. Studietur

Hvilken studietur ønsker du å delta på?

Fritak

Studiet er i utgangspunktet obligatorisk for prester tilsatt i Stavanger bispedømmeråd. Dersom du ønsker å søke fritak, sendes søknad tjenestevei til Stavanger biskop innen 1. desember 2022.

Med vennlig hilsen

Anne Lise Ådnøy
biskop

Gunnar Rønnestad
assisterende stiftsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Teologi og samfunn_emnebeskrivelse 5 sp_
Teologi og samfunn_emnebeskrivelse 10 sp_
Påmelding

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 21.01.2022

Vår ref: 22/00346-1

Deres ref:

Invitasjon til konkurranse om studieprosjekt Stavanger bispedømme

Stavanger biskop og bispedømmeråd inviterer følgende til å delta i en konkurranse om leveranse av et studieprosjekt innen videreutdanning.

VID vitenskapelige høyskole
Det teologiske menighetsfakultetet
Teologisk Fakultet/Det praktisk-teologiske seminar v/ Universitetet i Oslo
Universitet i Agder

Studieprosjektet har temaet «Teologi og samfunn».

1.1 Om oppdragsgiver

Stavanger biskop har i samarbeid med Stavanger bispedømmeråd ansvar for etter- og videreutdanning av prestene i Stavanger bispedømme. Stavanger bispedømme omfatter Rogaland fylke.

I bispedømmet er det ni prostier, 23 kirkelige fellesråd og 90 sokn. Bispedømmerådet har for tiden cirka 110 prester som er ansatt i menigheter, institusjoner og kirkelig administrasjon.

Stavanger bispedømmes visjon er "Mer himmel på jord - en kirke som tror, bryr seg, åpner, deler og inviterer."

Bispedømmet deler Den norske kirkes karakter av å være både folkekirke og trosfellesskap. Prestetjenesten og menighetene er rettet mot bredden av befolkningen og kirkemedlemmene i Rogaland. Den norske kirke vil bygge menigheter som er aktivt til stede i lokalsamfunnet, som åpne, rekrutterende og engasjerte fellesskap.

Mer utfyllende beskrivelser av bispedømmet og bispedømmets profil finnes bl.a. i bispedømmets strategi, årsplan og årsrapporter, som er tilgjengelige på bispedømmets nettside: www.kirken.no/stavanger.

1.2 Oppdragsgivers kontaktperson

Navn : Margreta Vik Stokke, rådgiver i personal- og forvaltning

E-postadresse : ms839@kirken.no

Eventuelle spørsmål skal rettes til kontaktpersonen per e-post.

Det skal ikke være kontakt/kommunikasjon om konkurransen med andre personer hos oppdragsgiver enn nevnte kontaktperson.

1.3 Anskaffelsen gjelder

Biskopen ønsker en videreutdanning som gir 10 studiepoeng. Samtidig ønskes det inkludert i utdanningen en mulighet til å delta på undervisning og samlinger, men gjøre mindre selvstendig arbeid og oppnå 5 studiepoeng.

Videreutdanningen skal være på et nivå slik at den kan innlemmes i en eventuell mastergrad i praktisk teologi.

1.4 Tidsplan konkurransen 2022

Planlagt uke	Aktivitet
Uke 3	Tilbudet sendes ut
Uke 10/ 13.03.	Tilbudsfrist
Uke 11-13	Vurdering av prosjektbeskrivelsene og eventuelle forhandlinger
Uke 14/ 07.04	Kontraktinngåelse
Høst 2022	Oppstart av kontrakt

2 Krav til leverandørene

2.1 Kvalifikasjonskrav

Leverandøren må være en institusjon som er kvalifisert til å gi forskningsbasert undervisning på relevante områder for denne videreutdanningen på masternivå, og som har rett til å tildele studiepoeng på masternivå.

2.2. Samarbeid

Inviterte søkere kan levere søknad i samarbeid. Stavanger bispedømme forholder seg til de tilbudene som kommer inn, uavhengig av om tilbudet er enkeltstående eller er et samarbeid mellom flere institusjoner.

2.3. Krav til dokumentasjon

Leverandøren skal ha ordnede forhold med hensyn til skatte- og merverdiavgiftsinnbetaling. Den valgte leverandøren leverer skatteattest for merverdiavgift og skatteattest for skatt for de anskaffelser som overstiger 500.000 NOK ekskl. mva. Attesten må være fra det siste halve året.

3 Krav til ytelsen og tildelingskriterier

3.1 Kravspesifikasjon/leveransebeskrivelse

3.1.1 Generelt om leveransen

Stavanger biskop har vedtatt en kompetanseplan for 2022- 2025. Et av tiltakene biskopen ønsker å satse på er et studieopplegg med temaet «Teologi og samfunn». Den norske kirke er en folkekirke med bred kontaktflate. Samtidig er samfunnet mer sekulært og preget av et livssynsmessig mangfold. Den norske kirke står på egne ben som trossamfunn, men støttes også av storsamfunnet som folkekirke og samfunnsaktør.

Kirkens forhold til samfunnet og til mennesker med ulik grad av tilknytning til kirken har alltid vært viktig. I vår tid er det strategisk viktig å jobbe aktivt med hvordan prester, menigheter og kirke møter mangfoldet blant mennesker, styrker kirkens posisjon i samfunnet og legger grunnlaget for en kirke som er aktiv og levende i lang tid framover.

Biskopen har derfor sirklet inn «Teologi og samfunn» som tema for et felles studieopplegg. Innenfor dette kan det settes fokus på temaer som:

- Presten i det livssynsåpne samfunnet – spenninger, identitet og dialog.
- Hvordan formidle kristen tro til mennesker med ulik livssynsbakgrunn?
- Prestens rolle i lokalsamfunnet.
- Prestetjenesten og de diakonale utfordringene.
- Sosiale og digitale medier som kirkelig arena.

I utgangspunktet kan flere fagtradisjoner bidra i møte med disse temaene, blant annet religionssosiologi, ledelsesfag, kommunikasjonsfaglighet og dialogkompetanse. Kompetanseplanen beskriver bakgrunnen for prosjektet og ligger vedlagt.

Bispedømmet legger vekt på at undervisning og prosjektarbeid skjer innen rammer som oppmuntrer til refleksjon og konstruktive samtaler, uten å skape utrygghet eller hemmende prestasjonsangst.

Satsingen på videreutdanningen er tenkt som et prosjekt der bredden av presteskaper i bispedømmet forventes å delta. Biskopen ønsker at prosjektet skal starte høsten 2022 og fullføres i løpet av 2023.

Strukturelt sett ser bispedømmet for seg et opplegg som består av :

- Foredrag
- Litteraturstudium
- Praktisk og reflekterende gruppearbeid i prostiene
- Skriftlig arbeid i form av utkast til preken, leserinnlegg eller handlingsplaner og refleksjon over disse. Noe av dette kan utelates for de som tar 5 studiepoeng, men alle forventes å kunne levere ett kortere skriftlig arbeid.

Bispedømmet har tradisjon for å knytte studieopplegg til studiereiser. Som en del av opplegget skal det også inngå en studiereise på 5-7 dager, der utdanningsinstitusjonen har ansvar for det faglige innholdet. Utdanningsinstitusjonens utgifter til dette skal inngå i tilbudet. Bispedømmet vil organisere det praktiske rundt reise og opphold på studiereisen, i samarbeid med et reisebyrå som velges senere.

Vi ønsker oss at en teologisk utdanningsinstitusjon tar det faglige ansvaret for prosjektet, men utformer det konkret i dialog med bispedømmet etter kontraktsinngåelsen, i samsvar med prosjektskissen ovenfor. Bispedømmet vil selv sørge for kurslokaler og servering. Kostnader til dette skal ikke være inkludert i tilbudet.

Tidsplan og datoer for samlinger avtales mellom Stavanger biskop og den faglig ansvarlige institusjonen. Det bør være minst to fysiske samlinger i bispedømmet, ellers kan også undervisning skje digitalt. Bispedømmet ønsker også at kursopplegget skal bestå av 4-6 samlinger med felles studium i prostiene. Det forventes ikke at utdanningsinstitusjonen stiller med personell til disse samlingene, men at det lages et opplegg for samtale og gruppearbeid prestene i prostiet kan gå gjennom selv.

Ellers skal hver deltaker sette av tid til forberedelser, etterarbeid, lesing av litteratur og skriftlige innleveringer. Bispedømmet ser for seg at prostiene selv vil være i stand til å gjennomføre gruppearbeid og refleksjon over individuelt arbeid.

Dersom samarbeidspartneren mener en annen struktur vil være bedre egnet med tanke på å oppnå målsetningene i prosjektet, er det mulig å levere et tilbud med en alternativ frekvens på samlingene. Av hensyn til sammenlikning av tilbudene ber vi tilbyderne da spesifisere antall totale undervisningstimer i tilbudet og kostnaden pr. time.

For å unngå unødige reiseutgifter, skal eventuell veiledning foregå pr. e-post, gjennom digitale møter eller på telefon.

Bispedømmet vil arbeide for at flest mulig av prestene deltar. For enkelhets skyld kan tilbudet utformes på bakgrunn av et antatt realistisk anslag på at halvparten av deltakerne tar 10 studiepoeng og at halvparten tar 5 studiepoeng.

3.1.2 Læringsutbytte

Målet med videreutdanningen er å gi kunnskap og inspirasjon til å styrke prestenes rolleforståelse som strategiske bidragsyttere i menighetsarbeid og viktige kirkelige representanter i lokalsamfunnet. Vi ønsker at deltakerne skal sitte igjen med dette som læringsutbytte:

- God forståelse av kontekstuell teologi og evne til å reflektere over egen formidling i møte med mennesker med ulik bakgrunn
- God kjennskap til tenkning om det livssynsåpne samfunnet og evne til å reflektere over kirkens muligheter i dette
- Kjennskap til FNs bærekraftsmål og evne til å reflektere teologisk over betydningen av disse for kirken
- Kjennskap til ulike måter menighetene kan bygge relasjoner til lokalsamfunnet på, blant annet gjennom diakoni.
- Evne til å reflektere over presterollen i møte med vår tid og hvordan prester kan bruke rollen til å gjøre kirken synlig på en positiv måte.

3.1.3 Gjennomførings- og leveringstidspunkt

Det er viktig for bispedømmet å komme i gang med prosjektet i løpet av høsten 2022. Prosjektet skal være fullført ved utgangen av 2023.

3.2 Tildelingskriterier

Tildeling av kontrakt skal skje på basis av hvilket tilbud som er det mest økonomisk fordelaktige ut ifra følgende kriterier:

- Faglig samsvar med målsetninger og fokus i bispedømmets prosjektbeskrivelse og kompetanseplan
- Hvilken kompetanse utdanningsinstitusjonen kan tilby inn mot prosjektet
- Pedagogisk kvalitet og praksisrelevans for studiet
- Mulighet for en tidsplan for gjennomføring som lar seg godt tilpasses med prestedtjenesten i det aktuelle tidsrommet
- Pris

Beslutningen vil bli tatt ut fra en helhetsvurdering av tilbudene.

4 Regler for gjennomføring av konkurransen

4.1 Anskaffelsesprosedyre

Konkurransen reguleres av lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Denne anskaffelsens anslåtte verdi er under den nasjonale terskelverdi på kr 1,3 mill ekskl. mva. og er fritatt fra kunngjøringsplikten.

Konkurransen gjennomføres etter forskriftens alminnelige bestemmelser og de bestemmelsene som følger av dette konkurransegrunnlaget.

Konkurransen vil bli gjennomført som en anbudskonkurranse. Forhandlinger er ikke tillatt. Leverandøren oppfordres til å gi sitt beste tilbud.

4.2 Krav til tilbudet og innleveringssted

Frist for innlevering av tilbudet er 13.03.2022 kl.15.00.

Tilbudet sendes på e-dialog <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/eDialog/>

Tilbudet skal merkes: Stavanger bispedømme – sak 22/00346 Studieprosjekt for prester 2022-2023.

Av formelle grunner og sikkerhetshensyn er det ikke tillatt å levere tilbud pr e-post.

Ved innlevering skal det følge med et tilbudsbrev (følgebrev) som skal være datert og signert av bemyndiget person hvor det skal tydelig fremgå:

- Virksomhetens navn
- Adresse
- Organisasjonsnummer
- Kontaktperson med e-postadresse og telefonnummer
- Eventuelle forbehold skal klart fremgå av tilbudsbrevet med henvisning til hvor i tilbudet forbeholdet.

Den faglige beskrivelsen av tilbudet skal inneholde:

- Navn på minst én faglig ansvarlig for prosjektet.
- Angivelse av andre sentrale bidragsyttere.
- Leverandørens beskrivelse av ønskede læringsmål for prosjektet, i samsvar med prosjektbeskrivelsen.
- En oversikt over planlagte tema for undervisning.
- Oversikt over sentral litteratur.
- Et forslag til type og omfang av skriftlige innleveringer.
- Et forslag til ramme for gruppearbeid i prostiene.
- En oversikt over ønsket samlet struktur for samlinger, gruppearbeid i prostiene, individuelt arbeid og veiledning.
- En skisse til faglig innhold på en studietur til et egnet reisemål for tematikken. Det er anledning til å foreslå alternative reisemål. Biskopen velger ut fra de aktuelle forslagene og detaljene for programmet kan avklares i etterkant. Det må påregnes to separate turer med samme innhold, på 5-7 dagers varighet. Klimautslipp ved reisen er et relevant aspekt som vil tas med i beslutningen.

Økonomisk skal tilbudet angi den samlede kostnaden for de tjenestene institusjonen vil yte i forbindelse med prosjektet. Dette skal inkludere:

- Utgifter til planlegging av prosjektet
- Utgifter til undervisning og veiledning
- Utgifter til faglig tilrettelegging av studietur
- Utgifter i forbindelse med rettigheter til pensumlitteratur, ved oppkopiering e.l.
- Utgifter til reise- og opphold for foredragsholdere i forbindelse med undervisning i Norge.
- Utgifter i forbindelse med tilbakemelding og sensur av skriftlig og eventuelt muntlig arbeid.

I sum skal tilbudet angi hva de samlede utgiftene, eks. mva. vil bli for bispedømmet dersom tilbudet blir tatt imot. Utgifter på studietur til reise og opphold for leverandørens ansatte vil bli dekket separat av bispedømmet og skal ikke inkluderes.

4.3 Tilbudsfrist

Tilbudsfrist er satt til 13. mars 2022 kl.15.00

Tilbudet skal være oppdragsgiver i hende på innleveringsstedet før utløpet av tilbudsfristen. For sent innlevert tilbud vil bli avvist.

4.4 Vedståelsesfrist

Biskopen sikter mot en avgjørelse før påske.

Leverandørene er bundet av tilbudet 08.04. 2022, kl. 1500.

4.5 Tildeling av kontrakt og begrunnelse

Gjenværende leverandører som har deltatt i konkurransen vil få en skriftlig tilbakemelding om hvem oppdragsgiver vil inngå kontrakt med og begrunnelse for valget.

Med vennlig hilsen

Jorunn Kraft Vistnes
stiftsdirektør

Margreta Vik Stokke
rådgiver personal og forvaltning

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

Universitetet i Oslo - Det teologiske fakultet

Postboks 1023
Blindern

0315 OSLO

Fakultet for teologi, diakoni og
ledelsesstudier, VID - vitenskapelige
høgskole

MF vitenskapelig høyskole

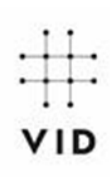
Postboks 5144
Majorstuen

0302 Oslo

Universitetet i Agder

Postboks 422

4604 Kristiansand

Senter for verdibasert ledelse og innovasjon

Fakultet for teologi, diakoni og ledelsesfag

VID vitenskapelige høyskole

Postboks 184 Vinderen

0319 Oslo

Stavanger biskop, Den norske kirke

Stavanger og Oslo, 11. mars 2022

Teologi og samfunn. Stavanger bispedømme – sak 22/00346
Studieprosjekt for prester 2022-2023

Faglig beskrivelse

Vi viser til forespørsel datert 21. januar 2022 om å gi et tilbud på et studieprosjekt for Stavanger bispedømme. Senter for verdibasert ledelse og innovasjon ved Fakultet for teologi, diakoni og ledelsesfag ved VID vitenskapelige høyskole tilbyr herved å gjennomføre prosjektet. Vi har med stor interesse lest bispedømmets strategiplan og kompetanseplan og vurderer videreutdanningen som et svært interessant oppdrag og et viktig pionerarbeid i Den norske kirke.

Det er gledelig at Den norske kirke tematiserer kompetanseutvikling gjennom den konkrete satsningen som studieprosjektet er et tydelig uttrykk for. Temaet sammenfaller med et prioritert område ved VID som kirkelig og verdibasert utdanningsinstitusjon med en særlig innretning mot kirke og samfunn. VID har gjennom en årrekke bygget opp kompetanse på dette temaet og har

omfattende erfaring gjennom forskning, utdanning og formidling. Vårt fler- og tverrfaglige fagmiljø er i front når det gjelder utdanning til kirkelige stillinger og forskning innenfor studieprosjektets fagområde.

Vi har satt sammen et tverrfaglig team med skreddersydd og unik kompetanse for å løse oppdraget på best mulig måte. Tilbudet er utarbeidet av en arbeidsgruppe koordinert av Senter for verdibasert ledelse og innovasjon ved VID vitenskapelige høyskole, Oslo.

I dette tilbudsbrevet besvarer vi det oppdragsgiver etterspør på side 6 i tilbudsforespørselen gjennom fire punkter: Vi 1) utdyper vår oppdragsforståelse, 2) beskriver hvordan vi vil løse oppdraget, 3) presenterer fagmiljøet og kompetansen som bidrar i forskningsprosjektet og 4) angir økonomiske rammer for oppdraget.

1 Oppdragsforståelse

Vi ser tydelige sammenhenger mellom studieprosjektet og Stavanger bispedømmes visjon "Mer himmel på jord - en kirke som tror, bryr seg, åpner, deler og inviterer." Bispedømmet deler Den norske kirkes identitet som folkekirke og trosfellesskap. Prestetjenesten og menighetene er innrettet mot en stor bredde av befolkningen og kirkemedlemmene i Rogaland. Bispedømme har en stor del av befolkningen i bispedømmet som medlemmer som med ulik regelmessighet deltar i kirkens virksomhet og forholder seg til alle mennesker i bispedømmet uavhengig av deres medlemskap. Den norske kirkes oppdrag er å være aktivt til stede i lokalsamfunnet og bidra til at de blir gode og inkluderende for alle menneskene som lever der.

På denne bakgrunnen er det overordnede målet med videreutdanningen å gi kompetanse og inspirasjon som trygger og styrker prestenes rolleforståelse som strategiske bidragsyttere i lokalkirkens arbeid og som viktige kirkelige deltakere i lokalsamfunnet.

Ifølge Nasjonal kompetanseplan skal prestenes kompetanseutvikling bidra til en livslang personlig og faglig utvikling i et dannelsesperspektiv (*formatio*). Planen underbygger kirkens oppdrag som bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke og skal bidra til kvalitet i prestedtjenesten i møte med mennesker. Med samfunnsendringer i raskt tempo ser vi betydningen av at prestene er faglig oppdatert i møte med utvikling innenfor teologi, kirke og samfunn. Vi vektlegger særlig utfordringer kirken i dag står overfor i sin kjernevirksomhet med:

- å tolke og formidle evangeliet i møte med en kritisk og velutdannet samtid

- å bidra til fornyet engasjement i lokalkirken og i møte med synkende oppslutning om dåp, konfirmasjon og gudstjenester
- å tydeliggjøre kirkens rolle som kulturbærer og ressurs i et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn i endring

Vi har med interesse lest Stavanger biskops kompetanseplan for 2022-2025 som er utformet på bakgrunn nasjonal kompetanseplan. Ut over satsningen på PKU, PLU og videreutdanning, er en hovedsatsning i Stavanger bispedømme et felles studieopplegg med studietur og prostivise studiesamlinger. Disse momentene inngår i videreutdanningen vi nå gir et tilbud på med overskriften *Teologi og samfunn*. Planen omtaler hvordan Den norske kirke er en folkekirke med bredt medlemskap og omfattende kontaktflate, samtidig som samfunnet er blitt mer sekulært og preges av et livssynsmessig mangfold. Den norske kirke står på egne ben som trossamfunn og støttes også av storsamfunnet som folkekirke og samfunnsaktør. Historisk sett har kirkens forhold til samfunnet og til mennesker med ulik grad av tilknytning til kirken vært viktig. Biskopens kompetanseplan viser at det i vår egen samtid er strategisk viktig å arbeide aktivt med hvordan kirkens menigheter og prester møter mangfoldet blant mennesker, synliggjør og styrker kirkens posisjon i samfunnet og legger grunnlaget for en kirke som er aktiv og levende i lang tid framover.

Med *videreutdanning* menes tiltak som gir medarbeiderne mulighet til faglig fordypning som gir formell kvalifikasjon ut over grunnutdanningen, med eksamens- og vurderingsordninger, og uttelling i form av studiepoeng på universitets- eller høyskolenivå. *Teologi og samfunn* har en ramme på 10 studiepoeng. Vi tilrettelegger slik at det også vil være mulig å gjennomføre utdanningen med 5 studiepoeng. Dette innebærer å delta på samlingene, men å levere færre arbeidskrav. Begge emner kan innpasses i mastergrad i praktisk teologi og i master i verdibasert ledelse.

2 Hva vil vi gjøre? Innhold i *Teologi og samfunn*

2.1 Læringssyn og læringsmål

VID forstår læring som en aktiv sammensatt prosess som skjer både individuelt og i samhandling med andre. Prestene som deltar i studiet ansees som ressurspersoner og medansvarlige aktører som deltar aktivt i læringsfellesskapet og tar ansvar for egen læring og læringsmiljøet.

Kunnskapsutviklingen i videreutdanningen skjer gjennom innsikter fra nyere forskning, deltakernes praksiserfaringer samt felles og individuell refleksjon. Innretningen i studiet er derfor mot samhandling, teologiske og organisatoriske perspektiver på prestedtjenesten i Stavanger

bispedømme. Særlig oppmerksomhet vies sammenhenger mellom egen praksis som prest, tro og identitet, og presterollen i endringsprosesser i kirke og samfunn. Refleksjonen over ekklesiologi og presterolle vil, i tillegg til generelle og overordnede problemstillinger, også bli knyttet til refleksjon over egen praksis i menighet og lokalsamfunn. Tilbudsforespørselen oppgir 5 læringsmål som vi legger til grunn for emnet. Disse vil kunne utvikles i samråd med oppdragsgiver og finne sin endelige form i vedtatte emnebeskrivelser for *Teologi og samfunn*. I det følgende gir vi noen kommentarer til hvert av disse læringsmålene:

1. God forståelse av kontekstuell teologi og evne til å reflektere over egen formidling i møte med mennesker med ulik bakgrunn.
2. God kjennskap til tenkning om det livssynsåpne samfunnet og evne til å reflektere over kirkens muligheter.
3. Kjennskap til Bærekraftsmålene og evne til å reflektere teologisk over betydningen av disse for kirkens rolle som forvalter av økologisk og sosial bærekraft i samhandling og samskaping med kommuner og andre aktører i lokalsamfunnet. Bærekraftsmålene gir grunnlag for samhandling med andre som den teologiske tolkningen må lede frem til.
4. Kjennskap til ulike måter menighetene kan bygge relasjoner til lokalsamfunnet på, særlig gjennom diakoni, kultur og høy kvalitet på gudstjenester og kirkelige handlinger.
5. Evne til å reflektere over presterollen i møte med vår tid og hvordan prester kan bruke rollen til å kommunisere kirken på en positiv måte i lokalsamfunnet.

2.2 Undervisningstemaer

På bakgrunn av læringsmålene vil videreutdanningen *Teologi og samfunn* bestå av følgende hovedtemaer:

1. Presten i det livssynsåpne samfunnet – spenninger, identitet og dialog

Den norske kirke har siden slutten av 1800-tallet levd med fra modernitetens sekulære selvforståelse. Nå har teorien om av at utviklingen nødvendigvis beveger seg i retning av det sekulære veket plassen for erkjennelsen av at religion ikke lar seg utrydde.¹ Det betyr ikke at kirken har fått sin tidligere sentrale plass tilbake; den er nå en av mange aktører på et åpent og mangfoldig livssynsfelt. Den kristne arven er imidlertid synlig gjennom samfunnets årshjul, kirkebyggene, kirkelige handlinger, og de mange diakonale og andre kristne virksomhetene, som

¹ Furseth, I. (red.) (2015). *Religionens tilbakekomst i offentligheten? religion, politikk, medier, stat og sivilsamfunn i Norge siden 1980-tallet*. Universitetsforlaget.

ofte har bred anerkjennelse. Diakonalt arbeid bidrar til at kristendommen kan sette sitt preg på samfunnet, og avlaster offentlige myndigheter?² Kurset vil også bevisstgjøre prestene på nye muligheter og tilknyttede faglige utfordringer. Hvilke fellestrekk og ulikheter er det mellom de ulike livssyn i samfunnet, og hva er grunnen til at sekulariseringen i stor grad har veket plass for en ny vekt på religiøs mangfold? Dette åpner dialogmuligheter det er viktig å bevisstgjøre prestene på, samtidig som det også er viktig å reise spørsmål om dialogens grenser. Hva er kirkens uoppagivelige identitet i et pluralistisk samfunn? Også et livssynsåpent samfunn forutsetter et minimum av verdifelleskap for å fungere. Har kirken et ansvar for å bidra til forståelsen av hva dette er?

2 Hva er kontekstuell teologi og hvordan formidle kristen tro til mennesker med ulike livssynsbakgrunn?

Kirken befant seg i de første århundrer av sin historie i et livssynspluralistisk samfunn, og i store deler av verden har dette alltid vært dens kulturelle kontekst. Selv om vår bakgrunn er det relativt homogene, kristne Europa, har kirken to tusen års erfaring med trosformidling i en pluralistisk kontekst som kan være både positiv, likegyldig og iblant også direkte fiendtlig til det kirken står for. Videreutdanningen vil aktualisere dette for norske prester i møte med vår tids livssynsmangfold. Prinsipielle drøftelser av dialogens muligheter og grenser vil derfor måtte suppleres med erfaringer fra kristne i andre deler av verden hvor kirken er vant med å være en minoritet. Vi tematiserer livssynsmangfold og pluralisering innenfor og utenfor kirken, sekularisering,³ fornyet oppmerksomhet på marginaliserte grupper i kirkelig sammenheng og teologisk arbeid med dette.

I homiletikken er det avgjørende viktig at tilhørerne er i fokus. Den danske homiletikeren Leif Andersen (2006, s. 9) spissformulerer det når han sier at han skriver en «midlertidig bog», fordi «evangeliet må hele tiden videresendes til en ny adresse. For igjen og igjen skifter modtageren bopæl».⁴ Samtidsanalyse og prekenlære blir dermed to viktige faglige ressurser. Det har i nyere tid kommet flere bidrag som fokuserer på tilhørernes rolle i formidlingen av kristen tro, hvor VID-ansatte er blant forfatterne.⁵

² Haugen, H. M. (2018). *Diakoni i velferdssamfunnet*. Mangfold og dilemmaer. Fagbokforlaget.

³ Repstad, P. (2020). *Religiøse trender i Norge*. Universitetsforlaget.

⁴ Andersen, L. (2006). *Teksten og tiden. En midlertidig bog om forkyndelsen*. Bind I (Vol. 1). Kolon i samarbeide med Credo.

⁵ Austnaberg, H. (2012). *Improving Preaching by Listening to Listeners. Sunday Service Preaching in the Malagasy Lutheran Church* (Vol. 15). Peter Lang. Gaarden, M. (2013). Prædikenen som subjektiv meningsproduksjon - Forholdet mellom prædikant og kirkegænger. In K. Helboe Johansen & J. B. Rønkilde (Red.), *En gudstjeneste - mange perspektiver* (s. 111-141). Anis).

3 Prestens rolle i lokalsamfunnet

Prestene har en unik rolle i gravferder og andre kirkelige handlinger, der presten møter og formidler tro overfor et bredt spekter av mennesker med forskjellig tro og livssyn i lokalsamfunnet. Både konfirmasjon og dåp inkluderer en bred gruppe av mennesker med ulikt forhold til kristen tro – ikke minst er nå dåpsfølgene store. Presten er ikke lenger en tros- og livssynsautoritet alle må forholde seg til. Det åpner nye muligheter for en dialog-basert trosformidling hvor nærvær og nettverksbygging i ulike sammenhenger får en ny betydning. Den tradisjonelle drøftelse av prestens selvforståelse og oppdrag (pastorallære) reflekterer dette i liten grad.⁶ Videreutdanningen setter temaet på dagsordenen og gir studentene verktøy til å arbeide med egen selvforståelse under endrede sosiale betingelser. Nyere religionssosiologisk forskning viser at kirkens troverdighet står og faller på at kirken gjør det den sier, og at kirkens budskap må oppleves som troverdig i samfunnet og i menneskenes hverdag.⁷

4 Prestetjenesten og de diakonale utfordringene

Samhandling med lokalsamfunnet er en sentral verdi i Den norske kirkes diakoniplan og reflekterer FNs bærekraftsmål om å bygge lokalsamfunn der mennesker er aktører i egne liv.⁸ Den norske kirke ønsker å utvikle sin diakonale identitet, og det krever bevisstgjøring og kompetanseheving hos kirkens medarbeidere på det diakonifaglige feltet.⁹ Mange menigheter har egne diakoner eller diakonimedarbeidere med et overordnet ansvar for lokalmenighetens diakonale arbeid. Samtidig har prester historisk sett spilt en sentral rolle i utviklingen av diakoni og er en vesentlig diakonal aktør også i dagens lokalkirke. Diakonal refleksjon og praksis har dype røtter i kirkens praksis, selv om diakonibegrepet ikke har et entydig innhold i kirkens læretradisjon eller i de lutherske bekjennesskrifter. Kirkens læretradisjon har like fullt en tydelig vektlegging av nestekjærlighetens gode gjerninger som en nødvendighet i all kristen praksis, og i det å være kirke. Diakonal refleksjon og praksis er kontekst-sensitiv og kontekst-drevet. Diakoniteori utvikles i en tverrfaglig kontekst og kombinerer teologi og samfunnsvitenskapelige disipliner. Kurset vil reflektere at kirkens diakonale praksis alltid er en respons på utfordringer lokalt og globalt og gi verktøy til refleksjon over egen rolle i samspill med andre aktører. Utfordringer for en diakonal kirke kan presiseres som følger:

⁶ Sirris, S. (2022). *Profesjon og ledelse i Den norske kirke. Organisering av arbeid i en kirke i endring*. Cappelen Damm Akademisk.

⁷ Dietrich, S, Jørgensen, K., Karsrud Korslien, K. og Nordstokke, K (eds.) (2019). *The Diaconal Church*. Regnum Publishing House.

⁸ Haugen, HM., Kivle, TBM., Andy, T., Kessel, TB., og Klaasen, J. (eds) (2022). *Developing Just and Inclusive Communities. Challenges for diakonia as Christian social practice and social work*. Regnum.

⁹ Nordstokke. (2021). *Diakoni: evangeliet i handling*. Verbum.

- 1) Samhandling internt i kirken mellom profesjoner/andre ansatte/frivillige /råd slik at ressursene kan brukes sammen og gjensidig forsterke hverandre, men også bevisstgjøring av alle døptes diakonale ressurser og evner, identitet og oppdrag - ikke bare som potensielle frivillige, men fordi alle, i kraft av sin dåp, er kalt og myndiggjort til tjeneste.
- 2) Samhandling med lokalsamfunnets valgte ledelse og administrasjon.
- 3) Samhandling med andre aktører lokalt.
- 4) Synliggjøring av Dnks bidrag til et inkluderende, rettferdig, klima og miljø ansvarlig (lokal)samfunn.
- 5) Bærekraftsmålene består av 17 mål og 169 delmål. Målene er tydelig; ingen skal utelates. I dette kurset skal vi adressere hva som er kirkens, og prestenes, spesielle bidrag til å oppnå bærekraftsmålene. Bærekraftsmålene gir oss et språk, en ramme og en retning som er felles for alle. Bærekraftsmålene gir oss en stor mulighet dette tiåret til å konkretisere kirkens visjon i konkret samhandling i lokalsamfunnet, både som sivilsamfunnsaktør og som trossamfunn.

5 Sosiale og digitale medier som kirkelig arena

Prestetjenesten er forankret i en sakramental virkelighetsforståelse med stor vekt på det fysiske og det konkrete. Samtidig er det i vår tid nødvendig å formidle kristen tro og gi rom for trosuttrykk på plattformer uten konkret, fysisk nærvær. Det reiser noen helt grunnleggende problemstillinger som dette kurset gir rom for. Forutsetter en skapelsesbasert, sakramental virkelighetsforståelse at trosformidling knyttes til konkret nærvær slik at sosiale og digitale medier kun kan være supplerende, eller må tros- og virkelighetsforståelsen endres for å svare til vår tids utfordringer? Et blikk rettet mot den globale kirkes bruk av digitale medier kombinert med innblikk i grunnleggende kommunikasjonsteori vil hjelpe kursdeltakerne til å reflektere rundt kirkens og presters rolle i et digitalisert og medialisert samfunn.¹⁰

2.3 Struktur for samlinger, studietur, gruppearbeid i prostiene, individuelt arbeid og veiledning

Siden emnet er studiepoenggivende og lagt på masternivå, er det regulert av særskilte rammer. Et emne på 10 studiepoeng skal anslagsvis inneholde 30 undervisningstimer i tillegg til en arbeidsinnsats på 240 timer. Det skal være et pensum på omkring 800 sider. Det er fullt mulig for

¹⁰ Lundby, K. (2021). *Religion i medienes grep. Medialisering i Norge*. Universitetsforlaget.

oppdragsgiver å legge mer undervisning i emnet ut over disse formelle rammene. Emnet går tentativt over to semestre, høsten 2022 og våren 2023. Vi er på linje med oppdragsgiver som skisserer følgende struktur og innhold: Foredrag, litteraturstudium, praktisk og reflekterende gruppearbeid i prostiene, skriftlig arbeid i form av utkast til prekener, leserinnlegg eller handlingsplaner og refleksjon over disse. Vi vurderer strukturen som angis i anbudet som et godt utgangspunkt. Vi vil være fleksible når det gjelder struktur og innhold og ser fram til å avklare dette i dialog med oppdragsgiver. Anslagsvis vil det delta 100 prester hvorav halvparten gjennomfører 10 studiepoeng. Den andre halvparten kan gjennomføre 5 studiepoeng ved å ikke skrive de tre arbeidskravene, men ha en semesteroppgave/eksamensoppgave med omfang (2000 ord). Det vil derfor utarbeides to emnebeskrivelser i samråd med oppdragsgiver.

Undervisnings- og arbeidsformer består av fire prostisamlinger med hver sin korte nettleksjon (som oppdragsgiver presiserer er heldagssamlinger), to fysiske samlinger, studietur og en digital samling. Prosjektplanen angir tentative tidspunkt og vil avgjøres i samråd med oppdragsgiver.

Tabell 1: Tentativ struktur og innhold *Teologi og samfunn*

Tidspunkt	Aktivitet	Omfang	Innhold
September 2022	Undervisningssamling 1 (felles fysisk samling i Stavanger for alle)	2 dager (9 undervisningstimer)	<ul style="list-style-type: none"> • Endringer i kirke og samfunn • Det livssynsåpne samfunn • Kontekstuell teologi • Bærekraftsmålene og teologi
Oktober 2022	Prostisamling 1	Heldagssamling (5 timer)	Del 1: Refleksjon i grupper på bakgrunn av den fysiske samlingen med drøfting av et faglig tema. Del 2: Hva er din rolleforståelse som prest og strategisk bidragsyter i menighetsarbeid og som en viktig kirkelig representant i lokalsamfunnet?
November 2022	Undervisningssamling 2 (Digital samling på Zoom)	09-14 (4 undervisningstimer)	<ul style="list-style-type: none"> • Kirken i lokalsamfunnet • Sosiale og digitale medier som kirkelig arena
November 2022	Arbeidskrav 1		Refleksjonsnotat om prestens rolle i lokalsamfunnet <i>eller</i> utkast til kronikk/leserinnlegg om kirken i lokalsamfunnet som reflekterer Bærekraftsmålene og kirkens diakonale respons på lokale utfordringer (1000 ord).
Desember 2022	Prostisamling 2	Heldagssamling (5 timer)	Presentasjon av refleksjonsnotat om prestens rolle i lokalsamfunnet eller utkast til kronikk/leserinnlegg om kirken i lokalsamfunnet som

			reflekterer Bærekraftsmålene og kirkens diakonale respons på lokale utfordringer. Respons og samtale.
Februar 2023	Undervisningssamling 3 (Felles fysisk i Stavanger for alle)	Heldagssamling, 5 undervisningstimer	<ul style="list-style-type: none"> • Ekklesiologi • Diakonale utfordringer • Interkulturell kommunikasjon
Mars 2023	Arbeidskrav 2		En gravferdspreken fulgt av en refleksjon over egen formidling av prekenen i møte med mennesker med ulik bakgrunn i det livssyns åpne samfunnet (1000 ord).
Mars 2023	Prostisamling 3	Heldagssamling (5 timer)	Presentasjon av arbeidskravet - Gravferdsprekenen med fokus på ulike tilhørere presenteres og drøftes samt refleksjonen over egen formidling i møte med mennesker med ulik bakgrunn i det livssyns åpne samfunnet presenteres og drøftes. Benytt gjerne metodikken «prekenbeskrivelse» (Jakobsen og Øierud, 2009). Respons og samtale.
April/mai 2023	Studietur	5 dager inkludert 2 reisedager. 8 undervisningstimer	<p>Ekskursjoner, møte med kirken og ulike samfunnsaktører, kristen tro i et flerreligiøst samfunn, kirken og lokalsamfunnsutvikling, prestedtjenesten og innovasjonsarbeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å være folkekirke uten å være statskirke: Om kirkens og menighetens forhold til en livssynsplural befolkning, en livssyns åpen offentlighet og en livssynsnøytral stat • Å være kirke i et sosialt brennpunkt: Misjon og diakoni i en pluralistisk kontekst • Å være prest i et fraflyttingsområde – kirke og lokalsamfunnsutvikling • Å være prest i spenningen mellom tradisjon og mangfold
Mai 2023	Arbeidskrav 3		Refleksjonsnotat om studieturen som knytter erfaringer fra studieturen til refleksjon over egen presterolle i det livssyns åpne samfunnet og hvordan kirken kan være synlig på en positiv måte i lokalkonteksten (1000-1500 ord)
Mai 2023	Prostisamling 4	Heldagssamling	Presentasjon av refleksjonsnotat og gruppesamtale på bakgrunn av studieturen og læring.

Juni 2023	Hjemmeeksamen	10 dager	Skriftlig oppgave på 2500 ord (10 studiepoeng) eller 1500 ord (5 studiepoeng).
-----------	---------------	----------	--

2.3.1 Studietur

Vi foreslår en studietur til Skottland med varighet 5 dager, inkludert 2 reisedager. Det er gode flyforbindelser mellom Stavanger og Aberdeen og en relativt kort reise som er hensiktsmessig både når det gjelder klimautslipp og reisetid. Det er imidlertid sterke faglige argumenter for at vi foreslår en studietur til Skottland.

Church of Scotland er på samme måte som Den norske kirke en folkekirke med en statskirkelig fortid. Mens Den norske kirke er i en rask endringsprosess grunnet endret status fra statskirke til fristilt folkekirke, skjedde samme endring i Skottland for nærmere 150 år siden. Dette gjør det interessant å se hvordan dette kirkesamfunnets forhold til stat, offentlighet og samfunn fortoner seg i dag, og hvordan menighetene og prestene håndterer det på et lokalt nivå. Skottland har en del geografiske parametere som er nokså like de vi finner i Norge, med et forholdsvis tradisjonspreget samfunn, i spenning mellom det urbane og der rurale, og med pluraliseringsprosesser som skjer i periferien av de store urbane endringsmotorene i verden. Som den store kirkelige aktøren i Skottland er Church of Scotland konfrontert med lignende sosiale endringer som Den norske kirke. Med sin reformerte tradisjon som har en høyere fokus på kirkens rolle i samfunnet og i det offentlige, og med sin lengre erfaring med å være folkekirke uten å være statskirke, har Church of Scotland vist seg å være et endringsvillig kirkesamfunn som det kan være interessant å sammenligne seg med. Et besøk i Scotland vil også gi anledning til å utdype Den norske kirkes økumeniske relasjoner, der vi er i kirkefelleskap med Church of Scotland gjennom CPCE (Felleskapet av protestantiske kirker i Europa) og med Scottish Episcopal Church, gjennom Porvooavtalen.

Sentrale bidrag om forholdet mellom stat og kirken kan være knyttet til følgende tema:

- Å være folkekirke uten å være statskirke: Om kirkens forhold til en livssynsplural befolkning, en livssynsåpen offentlighet og en livssynsnøytral stat
- Å være kirke i et sosialt brennpunkt: Misjon og diakoni i en pluralistisk kontekst
- Å være prest i et fraflyttingsområde: Kirke og lokalsamfunnsutvikling
- Å være prest i spenningen mellom tradisjon og mangfold

Studieturen vil være basert i Edinburgh og kombinere foredrag/møter om temaer knyttet til ovennevnte spørsmål med ekskursionsjoner til noen utvalgte menighetsdrevne prosjekter i Edinburgh

og Glasgow-området. Dersom ønskelig, kan det være mulig med en felles ekskursjon for alle til for eksempel Lindisfarne/Holy Island ved grensen til England.

2.3.2 Ramme for gruppearbeid i prostiene

Som det kommer frem av den tentative strukturen for videreutdanningen, legger vi opp til 4 prostivise samlinger på 5 timer hver. Disse støtter opp under undervisningssamlingene ved ta følge opp temaer, i tillegg til å være en arena for å presentere, respondere på og drøfte arbeidskrav. Vi utarbeider dessuten en kort nettleksjon til hver prostisamlingen som prestene ser i forkant. Nettleksjonen fungerer som en introduksjon til forberedelsene og presenterer opplegget for prostisamlingen når det gjelder tema, problemstillinger og struktur.

1. Hva er din rolleforståelse som prest og strategisk bidragsyter i menighetsarbeid og som en viktig kirkelig representant i lokalsamfunnet? Refleksjon og konstruktive samlinger i grupper på bakgrunn av den to dagers fysiske samlingen. Spørsmål til grupperefleksjonene vedrørende endringer i kirke og samfunn, det livssynsåpne samfunnet og kontekstuell teologi vil bli presentert på den fysiske samlingen.
2. Presentasjon av refleksjonsnotat om prestens rolle i lokalsamfunnet *eller* utkast til kronikk/leserinnelegg om kirken i lokalsamfunnet, som reflekterer FN's bærekraftsmål og kirkens diakonale respons på lokale utfordringer (1000 ord).
3. Gravferdsprekenen med fokus på ulike tilhørere presenteres og drøftes. Benytt gjerne metodikken «prekenbeskrivelse», jf prekenkurs i Stavanger bispedømme for noen år siden av Jakobsen og Øierud (2009).
4. Gruppesamtale på bakgrunn av studieturen og innlevert refleksjonsnotat 3.

2.3.3 Skriftlige innleveringer

Teologi og samfunn vil ha tre skriftlige innleveringer, hver på 1000 ord. I tillegg kommer skriftlig hjemmeeksamen med varighet 5 dager.

Arbeidskrav 1: Refleksjonsnotat om prestens rolle i lokalsamfunnet eller utkast til kronikk/leserinnelegg om kirken i lokalsamfunnet, som reflekterer FN's bærekraftsmål og kirkens diakonale respons på lokale utfordringer (1000 ord).

Arbeidskrav 2: En gravferdspreken fulgt av en refleksjon over egen formidling av prekenen i møte med mennesker med ulik bakgrunn i det livssyns åpne samfunnet (1000 ord).

Arbeidskrav 3: Refleksjonsnotat som knytter erfaringer fra studieturen til refleksjon over egen presterolle i det livssyns åpne samfunnet og hvordan kirken kan være synlig på en positiv måte i lokalkonteksten (1000 ord)

De som gjennomfører videreutdanningen med 5 studiepoeng, kan enten lage en stikkordsmessig skisse til arbeidskravene eller være med i refleksjonen rundt andres innleverte arbeider.

2.3.4 Pensumlitteratur

Alfsvåg, K. "Misjon i en sekulær og postsekulær kontekst". I Jeppe Bach Nikolajsen, Kari Storstein Haug, Frank-Ole Thoresen og Ingrid Eskilt (red.), *Missiologi: En innføring*. Oslo: Cappelen Damm, 2021, 376-387. <https://app.allvit.no/read/9788202733629> (12 sider)

Alfsvåg, K. og Haga, J. (Red.). (2013). *Hva betyr det? Luthers katekisme i trosopplæringen*. IKO-forlaget. Utdrag. (40 sider).

Alfsvåg, K. og Strandenæs, T. (Red.) (2015). *Urban Christian Spirituality: East Asian and Nordic Perspectives*. Peter Lang Publishing Group. Utdrag. (40 sider)

Andersen, L. (2006). *Teksten og tiden. En midlertidig bog om forkyndelsen*. Bind I (Vol. 1). Kolon i samarbeide med Credo. Utdrag (30 sider).

Gaarden, M. (2013). Prædikenen som subjektiv meningsproduksjon - Forholdet mellom prædikant og kirkegænger. In K. Helboe Johansen & J. B. Rønkilde (Red.), *En gudstjeneste - mange perspektiver*. Anis (s. 111-141). (30 sider).

Dietrich, S, Jørgensen, K., Karsrud Korslien, K. og Nordstokke, K (eds.) (2019). *The Diaconal Church*. Regnum Publishing House. Utdrag. (50 sider)

T. S. Drønen et al «Kirken i verden – globale perspektiver» i *Kirken i verden. Verden i kirken. Globale perspektiver på trosopplæringen*. Stavanger: Hertervig forlag 2016, s. 18-32. (16 sider).

Haugen, HM., Kivle, TBM., Andy, T., Kessel, TB., og Klaasen, J. (eds) (2022). *Developing Just and Inclusive Communities. Challenges for diakonia as Christian social practice and social work*. Regnum. Utdrag (40 sider).

Nordstokke. (2021). *Diakoni: evangeliet i handling*. Verbum. Utdrag (40 sider).

- Leer-Salvesen, B. (2011). *Levende håp: en praktisk-teologisk analyse av 51 presters forkynnelse ved gravferd* (Vol. 36). University of Agder. Utdrag. (30 sider).
- Repstad, P. (2020). *Religiøse trender i Norge*. Universitetsforlaget (160 sider).
- Sirris, S. og Askeland, H. (2021). *Kirkelig organisering og ledelse. Et verdibasert og praksisorientert perspektiv*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Utdrag (50 sider).
- Sirris, S. (2022). *Profesjon og ledelse i Den norske kirke. Organisering av arbeid i en kirke i endring*. Cappelen Damm Akademisk. Utdrag. (50 sider).
- Stålsett, S. J. (2021). *Det livssyns åpne samfunn*. Cappelen Damm Akademisk (180 sider).
- Tomren, T. S. (2020). From Environmental Activism to Environmental Education A historical overview, evaluations and a suggestion for a path forward for the religious institutions as partners for a global green shift. *Consensus*, 41(1), 12, 1-17. (17 sider)
- Williams, R. (2015). *Faith in the public square*. Bloomsbury. (Utdrag 40 sider)

3 Hvem er vi? Fagmiljø

VID vitenskapelige høyskole er en kirkelig, privat, akkreditert vitenskapelig høyskole. Høgskolen oppstod da fem diakonale og kirkelige institusjoner fusjonerte i 2016 og har siden vært i stor vekst med universitetsambisjoner. Vårt motto er «Engasjert for mennesket – lokalt og globalt.» VID har ca. 5500 studenter og 550 ansatte i Oslo, Bergen, Stavanger, Sandnes og Tromsø. Formålet er å tilby utdanning og drive forskning innenfor ledelse, pedagogikk, helse- og sosialfag, diakoni og teologi. Høgskolen tilbyr cirka 50 studieprogram på bachelor-, master- og ph.d.-nivå. VIDs særlige fortrinn er å bidra med forskere som innehar forskningsbasert og praktisk erfaring på kirkefeltet og spisskompetanse i flere fagtradisjoner bidra i møte med disse temaene, blant annet teologi, diakoni, religionssosiologi og ledelsesfag. I tillegg til å drive kurs- og foredragsvirksomhet underviser og veileder vi regelmessig ved ulike utdanninger ved VID, både på bachelor-, master- og PhD-nivå. Dette vitenskapelige nivået sikrer oppdatert og forskningsbasert kunnskap.

I arbeidet Senter for verdibasert ledelse og innovasjon inngår også seminarer og kursing i en rekke sivilsamfunnsorganisasjoner. I 2019 hadde vi oppdrag for Blå Kors, Frelsesarmeen og Den norske kirke, samt flere offentlige organisasjoner. I 2021 leverte senteret lederutviklingsprogrammer for Kirkens Nødhjelps 140 ledere, samt for Det norske

misjonsselskap og Stiftelsen Kirkens familievern. Videre har senteret utført flere omfattende evalueringer av organisasjoner i en størrelsesorden på en halv til en million, innbefattet Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep (2019), Samarbeid menighet og misjon SMM (2020) som samler de sju største misjonsorganisasjonene i Norge, og Home-Start Familiekontakten (2020). Dette har gitt oss innblikk i ledelse og frivillighet i ulike sivilsamfunnsorganisasjoner, samt et oppdatert analytisk blikk på hvordan organisasjoner fungerer og kan utvikle sin virksomhet.

Teologiprogrammet i Stavanger tilbyr fire studieprogram på campus: årsstudium i KRL/E, bachelorutdanning i teologi med tre studieretninger (bibelfag, menighetsutvikling og menighetspedagogikk), masterutdanning i teologi og religionsstudier med tre spesialiseringer (theology, religious studies and Bible translation). Det eldste studiet med flest studenter er den seksårige cand.theol.utdanning. Presteutdanningen i Stavanger legger vekt på sentrale disipliner i teologi, som bibelfag, systematisk teologi, kirkehistorie, misjonsteologi og praktisk teologi. Praksis er integrert gjennom hele utdanningen både som veiledet og ikke veiledet praksis i form av varierte arbeidskrav. Kontekstuell teologi inngår også i studiet som kjennetegnes av en kontekstuell, global og misjonal profil. Prestestudiet sikter mot å istandsette framtidige profesjonsutøvere til å tolke kirkens budskap og kontekst i et livsønsåpent samfunn og som har kompetanse og mot til å formidle kristen tro og tradisjon i tverrkulturelle sammenhenger med mennesker med ulik religiøs og kulturell bakgrunn, både lokalt og globalt. Flere emner i våre ulike teologiutdanninger drøfter diakonifaglige spørsmål, og et av våre nyeste emner er økoteologi som reflekterer FNs bærekraftsmål. Vår historiske identitet har røtter i en akademisk misjonærutdannelse i en luthersk sammenheng, noe som gir høy bevissthet om historisk bakgrunn og økumenisk kontekst, samt nødvendigheten av å være relevant i et samtidsperspekt. VID Stavanger har vært en norsk og nordisk spydspiss inn mot forskning og undervisning i kirker i det globale sør med fokus på global sør-teologi og World. VID Tromsø kjennetegnes også av kontekstuell teologi i Nord-norske kontekster og urfolks teologi.

Fagmiljøene ved fakultet har et felles ansvar for den engelske masterutdanningen Community development and social innovation. Dette har styrket kompetansen vår når det gjelder lokalsamfunnsutvikling, bærekraft, innovasjon, samskaping i både urbane og rurale kontekster.

3.1 Teamets kompetanse

Stephen Sirris er faglig ansvarlig for videreutdanningen. Andre sentrale bidragsytere blir beskrevet i det følgende. Teamet består av ni personer som arbeider ved Fakultet for teologi, diakoni og ledelsesfag. Alle tre programområdene er representert, noe som gir en svært velegnet kompetanse

for å gjennomføre prosjektet. Fagpersonene som deltar fra VID, har bakgrunn fra teologi, diakoni, organisasjons- og ledelsesfag, religionssosiologi, juss, statsvitenskap og pedagogikk samt kommunikasjons- og dialogkompetanse.

Alle i teamet har inngående kunnskap til Den norske kirke gjennom undervisning, forskning og formidling. Flere har kirkelig arbeidserfaring, og kirkefagene (teologi, diakoni, kirkemusikk og kirkelig undervisning) er representert. Samtlige har forsknings/førstekompetanse, hvorav 6 er professorer. Fagmiljøet har undervist i temaet i en årrekke på de ulike utdanningsløpene de er tilknyttet. Det innebærer et mangfold av perspektiver og omfattende erfaring med pedagogisk utforming og e-undervisning. I tillegg til egen pedagogisk kompetanse, vil teamet trekke veksler på SLIPP, Senter for læring i profesjonsutdanning og praksis ved VID. Når det gjelder formidling, har medlemmene i forskerteamet har skrevet flere kronikker om temaene som inngår i *Teologi og samfunn* og hatt innlegg på ulike konferanser og fagsamlinger i Den norske kirke.

3.2 Kort presentasjon av underviserne

Hans Austnaberg er professor i praktisk teologi og praktikumsleder ved VID vitenskapelige høyskole, Fakultet for teologi, diakoni og ledelsesfag. Han har vært misjonsprest på Madagaskar for Det Norske Misjonsselskap og menighetsprest i Norge, før han i 2006 ble tilsatt på daværende Misjonshøgskolen (MHS). Fra 2008 har han ledet Senter for menighetsutvikling ved MHS/VID Stavanger. Han har lang erfaring med kvalitativ forskning, og hans forskning og litterære produksjon har særlig fokusert på studier av den gassisk-lutherske kirke (Improving preaching by listening to listeners). Han har ledet flere forskningsprosjekter relatert til trosopplæringsreformen, blant annet prosjektenet «Trosopplæring som menighetsutvikling» og «Presten si rolle i trosopplæringa», der også forskning på frivillighet inngikk. Han er leder av Church and practice (CAP), en forskergruppe i samarbeid med NLA.

Stephanie Dietrich er professor i diakonivitenskap ved VID vitenskapelige høyskole, Fakultet for teologi, diakoni og ledelsesfag. Hun har mange års erfaring med økumenisk dialog, både i Norge og internasjonalt. Dietrich er også prest i Dnk og har arbeidet i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke/Kirkerådet i 9 år samt vært leder i Teologisk nemd. For tiden leder hun en tverrfaglig forskningsgruppe ved VID (CODE) innenfor feltet «diaconal community development», samt er leder for et internasjonalt forskningsprosjekt sammen med Universitetet i Sibiu, Romania, innenfor forskningsfeltet «Kirkens rolle i inkludering/ekskludering av Rom» (ROC-Rom). Dietrich er også involvert som forsker i et trosopplæringsprosjekt på Diakonihuset i Gjøvik. Hun er styreleder i DIGNI og arbeider med forskjellige undervisnings-formidlings- og

forskningsprosjekter knyttet til menighetens/kirkens rolle i lokal utvikling, både i Norge og globalt, i et samhandlings- og bærekraftperspektiv.

Tomas Sundnes Drønen, professor i globale studier og religion, har gjennom sin forskning på globalisering og religiøse endringsprosesser i Afrika og Europa vist hvordan samfunnsendringer påvirker religiøs kommunikasjon og praksis. I arbeidet med migrasjon og religion har han også vist på hvilken måte forskjellige kirkesamfunn har lyktes og mislykkes i sin interkulturelle kommunikasjon med migranter. Som leder av VIDs komité for bærekraft og VIDs e-læringskomité har han frontet en pedagogisk utvikling som sikrer høy kvalitet i digitale utdanninger samtidig som UH-sektoren reduserer sitt fossile fotavtrykk. Som leder av trosopplæringsprosjektet «Kirken i verden og verden i kirken» fikk han god innsikt i kirkens arbeid med barn, ungdom og mangfold. Drønen er for tiden medlem av Det svenske forskningsrådets utviklingskomité og involvert i pedagogiske tilsyn med universiteter både i Norge og Sverige.

Hans Morten Haugen, cand.polit (1995), dr. jur (2006) har ledet frivillige organisasjoner med kristen forankring: Korsvei (styreleder 2006-2009; bidrar fortsatt); Sabeel og Kairos Norge (tidligere Sabeels venner i Norge) 2007-2021. Han har også arbeidet med oppfølgingen av satsing på grønne menigheter, som leder i Ressursgruppen i Oslo bispedømme 2004-2019; er fortsatt med i gruppen. Som professor i internasjonal diakoni har han i tillegg til forskning på menneskerettigheter og inkluderende utviklingsstrategier studert både rettslig og politisk handlingsrom for ideelle virksomheter i velferdssamfunnet. Han er frivillig i Ullern menighet, i tidligere i diakoniuvalg og de siste årene som ansvarlig for søndagsskolen. Han har også vært frivillig i Kirkens SOS (1996-2001; 2021-) og i Oslo Røde Kors (2016-2020). Han forsvarte i 2022 sin avhandling for graden dr.philos.: Majoritetskirker i den offentlige samtalen om immigrasjon og minoritetsintegrering i Skandinavia.

Knut Holter er professor ved VID vitenskapelige høgskole der han underviser i bibelvitenskap og kontekstuell teologi. Han har publisert 16 bøker og drøyt 80 fagfelleverderte artikler, primært inn mot kontekstuell bibellesning i Afrika. Knut Holter er også aktiv som vikarprest i Ytre Stavanger prosti og har gjennomført flere interkulturelle og empiriske forskningsprosjekter - blant annet et som var finansiert av trosopplæringsreformen - der bibelgrupper/husfelleskap i en menighet i Stavanger har lest bibeltekster sammen med tilsvarende grupper på Madagaskar og i Thailand.

Tore Johnsen er førsteamanuensis i teologi ved VID. Johnsen har arbeidet som generalsekretær i Samisk kirkeråd for Den norske kirke (2009–2016) og var rådets valgte leder samtidig som har

arbeidet som stiftskapellan for samer i Nord-Hålogaland bispedømme (2007–2009). Han var Olavsstipendiat i 2005. Johnsen har doktorgrad fra World Christianity ved University of Edinburgh og er og leder Kirkenes Verdensråds referansegruppe for urfolk (2015–) og har en særlig kompetanse på bærekraft.

Terese Bue Kessel er førsteamanuensis i praktisk teologi med arbeidserfaring som prest og misjonær i Japan for det Norske Misjonsselskap, og prest på Tasta sykehjem i Stavanger. Phd avhandlingen omhandler marginaliserte kvinners rolle og myndiggjørende prosesser i kirke og hjem i en patriarkalsk og muslimsk dominert kontekst i Nord-Kamerun. Fra 2016 til d.d. er hun studieleder for teologiprogrammet ved VID Stavanger. Hun har skrevet artikler om diakoni/sjelesorg i tverrkulturelle kontekster og om presters rolle for rekruttering til kirkelige utdanninger og prestens rolle i trosopplæringen. Hun leder et forskningsprosjekt om forberedelse til dåp av konfirmanter i Den norske kirke.

Stephen Sirris er professor i organisasjons- og ledelsesfag ved VID vitenskapelige høyskole. Han er utdannet cand.theol., cand.musicae og har mastergrad i verdibasert ledelse. Han har arbeidserfaring som prest og kantor fra menighet, og har som høyskolelektor ved Kirkelig Utdanningscenter i Nord (KUN) undervist i praktisk-kirkelige fag. Doktoravhandlingen omhandler kirkelederens roller og identiteter. Han var 2019-2021 studieleder for programområdet for verdibasert ledelse, og er nå leder Senter for verdibasert ledelse og innovasjon. Han har skrevet artikler om ledelse, profesjoner og organisering i kirke, frivillighet og diakoni og har erfaring fra evalueringsforskning, eksempelvis kirkelig arbeid Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep (2018), Samarbeid menighet og misjon (2020) og Home-Start Familiekontakten (2020).

Atle Sommerfeldt er høyskolelektor emeritus ved VID. Han var biskop i Borg bispedømme i Den norske kirke i årene 2012-2021. Før han gikk inn i denne stillingen var han generalsekretær i Kirkens Nødhjelp fra 1994 til 2012. Han har tidligere blant annet vært prest i Oslo bispedømme (1982–84), generalsekretær i Botswana Christian Council (1989-1993) og generalsekretær i Mellomkirkelig råd (1993–94). Sommerfeldt har omfattende erfaring som kirkeleder i ulike posisjoner nasjonalt og internasjonalt og har vært en aktiv formidler om kirke og samfunn.

4 Økonomi

De tjenestene vi vil yte i forbindelse med prosjektet inkluderer følgende:

- Utgifter til planlegging av prosjektet
- Utgifter til undervisning og veiledning
- Utgifter til faglig tilrettelegging av studietur
- Utgifter i forbindelse med rettigheter til pensumlitteratur, ved oppkopiering e.l.
- Utgifter til reise- og opphold for foredragsholdere i forbindelse med undervisning i Norge.
- Utgifter i forbindelse med tilbakemelding og sensur av skriftlig og eventuelt muntlig arbeid.

For dette er den samlede kostnaden kr. 700 000,- Undervisningsoppdrag er ikke merverdipliktige.

5 Avslutning

Den skisserte videreutdanningen og den særskilte tverrfaglige kompetansen som VID vitenskapelig høyskole kan tilby gjør oss i stand til å oppfylle studieprosjektet og bidra til at prestene i Stavanger bispedømme får en styrket kompetanse. Vi vil også påpeke muligheten for å utvikle videreutdanningen til å bli mer tverrfaglig ved å åpne den også for diakoner. Anliggendet i videreutdanningen gjelder hele menighetenes rolle i lokalsamfunnet. Emnet vil kunne bidra til økt felles forståelse og samhandling innad i menighetsstabene. Det er en tydelig diakonal dimensjon i videreutdanningen, noe som muliggjør at prester og diakoner som faggrupper øver seg på å se helhet og å kunne jobbe tverrfaglig i stab. Det bidrar til at lokalkirken kan samle sin innsats i lokalmiljøet.

Vi ser fram til Biskopens vurdering og er motivert for et samarbeid og videre dialog om denne verdifulle satsningen.

Med vennlig hilsen

Stephen Sirris, professor (sign.)

Senter for verdibasert ledelse og innovasjon

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	725	22/03753-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2022

Svar på høring om fordeling av utslippsreduksjoner

Saksorientering

Kirkemøtet har vedtatt at Den norske kirkes CO2-utslipp skal reduseres med 60 prosent fram til 2030. Et forslag til hvordan dette skal fordeles mellom bispedømmene er sendt på høring. Forslaget ligger ved.

Administrasjonen foreslår følgende høringssvar:

Stavanger bispedømmeråd takker for Kirkemøtets vedtak og Kirkerådets arbeid med å redusere Den norske kirkes klimaavtrykk. Bispedømmerådet vil delta i arbeidet med dette og ta sin del av ansvaret for utslippsreduksjonene.

Stavanger bispedømme støtter at den foreslåtte fordelingen kan brukes som et utgangspunkt.

Bispedømmerådet regner med at arbeidet med utslippsreduksjon blir fulgt opp og evalueres på passende tidspunkter underveis. Det er viktig å sikre at Den norske kirke følger opp dette vedtaket, gjennom å arbeide målrettet for å følge opp og samtidig sørge for at utslippsreduksjonene skjer på den måten som egner seg best for virksomheten.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd sender svar på høringen i samsvar med forslaget, med de endringene som eventuelt kom fram i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

KR - Avdeling for kirkefag og økumenikk

Stavanger bispedømmeråd
Lagårdsveien 44

4010 STAVANGER

Dato: 16.10.2022

Vår ref: 22/03693-1

Deres ref:

Fordeling av utslippsreduksjoner mellom enheter i rettssubjektet Den norske kirke

Kirkemøtet vedtok i sak KM 15/21:

Menneskers handlinger truer livet på jorden. Kirken er kalt til omsorg for alt det skapte. Derfor vil Kirkemøtet: (...) Redusere Den norske kirkes egne utslipp og miljøbelastning gjennom å (...) kutte klimautslipp fra reisevirksomhet med 60 % innen 2030.

Vedtaket innebærer at Den norske kirke må gjennom store endringer i reisemåter og reisevirksomhet fram mot 2030. Alle som reiser som ansatt eller folkevalgt vil være berørt av disse endringene.

I siste klimafotavtrykksanalyse for Den norske kirke, utført av Asplan viak for året 2017, ble det funnet at utslippene fra transport og reise utført av bispedømmerådene og Kirkerådet var totalt 6404 tonn co2-ekvivalenter. Anslaget er basert på regnskapstall. Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til dette tallet, og Kirkerådet jobber videre med å beregne utgangspunkt som det skal gjøres 60 % reduksjon fra.

I nevnte Kirkemøtesak ble det også vedtatt å utvikle en arbeidsgiverpolitikk som fremmer bærekraft. Et partssammensatt utvalg i rettssubjektet Den norske kirke arbeidet med dette i forlengelse av vedtaket, og det ble deretter besluttet:

«Det skal i løpet av 2022 utarbeides en plan for hvordan virksomhetens totale utslippsreduksjon på tjenestereiser med 60 % skal fordeles på bispedømmene og Kirkerådet, ut fra ulike muligheter for kutt.»

Til grunn for vedtaket ligger en forståelse av at når utslipp fra reisevirksomhet skal reduseres med 60 %, må man ta hensyn til at ulike enheter har ulike forutsetninger for å redusere reisevirksomhet, for eksempel utfra hvor store avstander det er i det aktuelle bispedømmet, hvilke alternative reisemidler som finnes i bispedømmet og hvilke oppgaver som ligger i de ulike enhetene.

Fordelingen mellom enhetene i 2030 har betydning for hvor mye hver enhet må redusere fram mot 2030. Dersom noen enheter får ha en større andel av utslippene i 2030, trenger de ikke å redusere fullt 60 %. Da må andre enheter redusere mer enn 60 %.

Siden rettssubjektet ikke har hatt felles reisebyrå, har Kirkerådet tatt utgangspunkt i hvordan regnskapet viser at midler til flyreiser er fordelt mellom enhetene. Det er sett på årene 2019-2021. Dersom man tar utgangspunkt i gjennomsnittet for 2019-2021, tar man høyde for at noen hadde vanskeligheter med å redusere flyreisene under nedstengninger, og dermed også kan ha større vanskeligheter med å redusere flyreiser fram mot 2030.

	Kirkerådet	Bispemøtet	Oslo BD	Borg BD	Hamar BD	Tunsberg BD	A & T BD	Stavanger BD	Bjørgvin BD	Møre BD	Nidaros BD	Sør-H BD	Nord-H BD
2019	18,9	0,3	17,1	0,8	0,7	0,9	2,9	3,8	6,2	4,0	8,5	15,1	20,8
2020	12,8	0,4	12,6	0,6	0,7	0,7	1,7	4,3	4,7	2,9	9,6	19,9	29,2
2021	18,2	0,3	7,5	1,0	0,7	1,2	2,2	5,2	3,3	3,8	6,6	12,5	37,3
Gj.snitt:	17,2	0,3	13,9	0,8	0,7	0,9	2,4	4,2	5,2	3,7	8,4	15,8	26,5

Tabellen beskriver de ulike enhetenes andel (i %) av samlede utgifter til flyreiser i rettssubjektet det aktuelle året. Oslo bispedømme inkluderer flyreiser knyttet til Døvekirken.

På bakgrunn av dette, er forslaget at fordelingen mellom enhetene blir som i gjennomsnittet for årene 2019-2021. Forslaget til fordeling mellom enhetene kan også settes opp på denne måten:

- Kirkerådet: 17,2 %
- Bispemøtet: 0,3 %
- Oslo bispedømme: 13,9 %
- Borg bispedømme: 0,8 %
- Hamar bispedømme: 0,7 %
- Tunsberg bispedømme: 0,9 %
- Agder og Telemark bispedømme: 2,4 %
- Stavanger bispedømme: 4,2 %
- Bjørgvin bispedømme: 5,2 %
- Møre bispedømme: 3,7 %
- Nidaros bispedømme: 8,4 %
- Sør-Hålogaland bispedømme: 15,8 %
- Nord-Hålogaland bispedømme: 26,5 %

Beslutningen om fordeling vil sammen med beregning av utgangspunkt for reduksjonene på 60 % danne grunnlag for den årlige oppfølgingen av hver enkelt enhet når det gjelder den vedtatte reduksjonen.

Fordelingen mellom enhetene sendes med dette på høring til de nevnte enhetene. Kirkerådet vil sikre medbestemmelsen gjennom drøfting i nasjonalt kontaktmøte.

Høringsfrist er torsdag 15. desember 2022, og hørings svar sendes til post.kirkeradet@kirken.no med kopi til pv383@kirken.no.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Jan Christian Kielland
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei 11	8003 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Bispemøtet	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Nidaros bispedømmeråd	Erkebispegården	7013 Trondheim

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	423	19/01827-6	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
64/22	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2022

Iverksetting av vedtak om utskillelse av Ganddalen sokn fra Gand sokn

Vedlegg:

Orientering om vedtak vedrørende grenseregulering mellom Ganddalen sokn og Gand sokn i Sandnes kommune (L)(21241)

Navn på et nytt sokn i Ganddalen i Sandnes kommune (L)(15749)

Utskillelse av nytt sokn fra Gand sokn (L)(18467).pdf

Deling av Gand sokn Stavanger BDR

Oppsummering fra arbeidsgruppen for deling av Gand sogn

Protokoll Sandnes kirkelige fellesråd 19.10.22

Saksorientering

1. Iverksetting av vedtak om soknedeling

Den 11.06.2014 gjorde Stavanger bispedømmeråd vedtak om å skille ut Ganddalen sokn fra Gand sokn. Vedtaket kunne ikke iverksettes før det forelå bindende vedtak om at det vil bli reist soknekirke i det nye soknet innen fem år. Bakgrunnen for vedtaket beskrives i vedlagt saksframlegg til saken.

Vedtaket fra 11.06.2014 lyder som følger:

1. *Stavanger bispedømmeråd skiller ut fra Gand sokn et nytt sokn som består av følgende grunnkretser:*

501 Skjæveland

502 Leitet

503 Ganddal

504 Åse

505 Lundehaugen

506 Stokkeland

507 Sørbo

2. *Det nye soknet får navnet «Ganddalen sokn».*
3. *Stavanger bispedømmeråd vil gjøre vedtak om iverksettelse av utskillelsesvedtaket (jf. pkt. 1 og 2) når det foreligger bindende vedtak i Sandnes kommune og Sandnes kirkelige fellesråd som sikrer at det vil bli reist soknekirke i nye Ganddalen sokn innen fem år, jf. kirkeloven § 17 annet ledd.*

4. Vedtaket er gjort i medhold av bestemmelsene i «Delegasjon av myndighet til å foreta enkelte endringer i sokneinndelingen og til å treffe visse endringer i sokneinndelingen og til å treffe visse bestemmelser om kirkebokføring», fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 19.juli 1996 med hjemmel i kgl.res. av 7.juni 1996.

Siden 2014 har det blitt arbeidet med å få finansiert et kirkebygg i Ganddalen, slik at vedtaket om utskillelse av nytt sokn kunne iverksettes. I vedlagt brev av 02.11.2022 fra Sandnes kirkelige fellesråd skriver kirkevergen følgende:

Det ble bevilget 50 millioner kr i fjorårets budsjett I Sandnes kommune til ny kirke på avsatt kirketomt i Jonastunet på Sørbø. Kommunedirektøren bekrefter dette i årets budsjett ved at det så langt er avsatt 50 millioner kroner pluss dekning av innleie av bydelslokaler, i likhet med hva kommunen har gjort i Østerhus Arena. Planlagt ferdigstillelse av kirke er høsten 2024/våren 2025. Jonastunet Boas har planlagt byggestart i 2024 for å kunne bygge sammen innkjørsel til parkeringskjeller til kirken gjennom kjelleren til Boas. Kommunedirektør legger også til grunn at det skal gis støtte til stillinger i det nye soknet i henhold til Trossamfunnsloven.

Vi jobber nå med å ferdigstille dokumentene for å kunne lyse ut byggeprosjektet i starten av desember.

Det kan ut fra dette legges til grunn at vilkåret om kirkebygg innen fem år er innfridd og at det vil bli reist soknekirke i nye Ganddalen sokn innen fem år, slik at vedtaket fra 11.06.2014 nå kan iverksettes.

2. Fordeling av ressurser

I § 2 nr. 3 i skrevet «Avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling», fastsatt av Kirkerådet 4. desember 2020, står følgende:

Ved deling av sokn som innebærer et økonomisk oppgjør mellom flere sokn, forutsettes det at økonomiske og administrative konsekvenser avklares nærmere før bispedømmerådet treffer vedtak.

I vedlagt brev av 02.11.2022 fra Sandnes kirkelige fellesråd skriver kirkevergen følgende:

Representanter fra Gand sokn og Ganddalen menighetsutvalg anbefaler å legge følgende til grunn som et utgangspunkt for fordeling av ansatt-ressurser: Det er foretatt en beregning med prosentvis fordeling av ressursene basert på hvor medlemmene i soknet er bosatt. Ut fra denne beregningen så vil nye Ganddalen sokn få en prosentandel av ressursene på 35 %, og 65 % vil forbli i Gand sokn inkludert Julebygda. Dette gjelder stillinger som er finansiert med midler fra fellesråd, Stavanger bispedømme og trosopplæringsmidler. Ut fra dette grunnlaget vil de to soknene foreta en fordeling fram mot 1.1.24 hvor man hensyntar funksjonelle stillingsstørrelser og menneskelige ressurser. Ved nye tilskudd fra Sandnes kommune til stillinger vil dette også inngå i det totale grunnlaget for fordelingen basert på samme fordelingsnøkkel. Menighetsfinansierte stillinger holdes utenfor fordelingsnøkkel.

Ganddalen menighet tar med seg sitt resultat og sine disposisjon-konti.

Det kan legges til grunn at det økonomiske oppgjøret er tilstrekkelig avklart, slik at bispedømmerådet kan treffe vedtak om inndelingsendringen.

3. Valg av menighetsråd for det nye soknet

I § 2 nr. 2 i skrevet «Avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling», fastsatt av Kirkerådet 4. desember 2020, står følgende:

Kirkerådet treffer etter kirkeordningen § 3 fjerde ledd de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer og foretar samtidig de nødvendige lempinger i anvendelsen av kirkeordningen. Kirkerådet delegerer myndigheten til å treffe bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre inndelingsendringer etter kirkeordningen § 3 fjerde ledd til bispedømmerådet i forbindelse med bispedømmerådets vedtak om inndelingsendringer.

Bispedømmerådet kan i medhold av denne bestemmelsen å treffe bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre inndelingsendringer. Derfor kan bispedømmerådet vedta nødvendige bestemmelser slik at det kan gjennomføres valg av menighetsråd for nye Ganddalen sokn.

Ettersom det skal gjennomføres kirkevalg i 2023, vil det være hensiktsmessig at vedtaket om utskillelse av Ganddalen sokn iverksettes fra med virkning 01.01.2024.

Selve kirkevalget for det nye Ganddalen sokn bør gjennomføres som om at endringene allerede har skjedd. Dette betyr at selv om sammenslåingen ikke skjer før 1. januar 2024, må det være to nominasjonskomiteer som nominerer hver sin liste for hvert sitt område/sokn. De som bor i de grunnkretsene som skal bli Ganddalen sokn, er da valgbare og har stemmerett i valget av menighetsråd i nye Ganddalen sokn, mens de som bor i den resterende delen av Gand sokn, er valgbare og har stemmerett i valget av menighetsråd i det «reduerte» Gand sokn. Gand menighetsråd bør være valgstyre for menighetsrådsvalget i nye Ganddalen sokn, og bør opprette nominasjonskomité og stemmestyre.

Valgperioden for de nyvalgte menighetsrådene starter 1. november. Det bør derfor gjøres et vedtak om funksjonene til menighetsrådet i perioden 1. november-31. desember 2023. Det nyvalgte menighetsrådet kan i denne perioden, så langt det er nødvendig, forberede og gjennomføre inndelingsendringen. Videre bør det nyvalgte menighetsrådet for Ganddalen sokn få myndighet til å gjøre vedtak som ellers ville ha blitt gjort av Gand menighetsråd.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråds vedtak av 11.06.2014 iverksettes fra 01.01.2024 slik at:

1. Stavanger bispedømmeråd skiller ut fra Gand sokn et nytt sokn som består av følgende grunnkretser:

501 Skjæveland
502 Leitet
503 Ganddal
504 Åse
505 Lundehaugen
506 Stokkeland
507 Sørbø

2. Det nye soknet får navnet «Ganddalen sokn».

Kirkevalget 2023 for det nye Ganddalen sokn gjennomføres som om inndelingsendringen er iverksatt.

Gand menighetsråd er valgstyre for menighetsrådsvalget, og oppretter nominasjonskomité og stemmestyre for det nye Ganddalen sokn.

For perioden 1. november-31. desember 2023 skal det nyvalgte menighetsrådet for Ganddalen sokn, så langt det er nødvendig, forberede og gjennomføre inndelingsendringen.

Videre gis det nyvalgte menighetsrådet for Ganddalen sokn myndighet til å gjøre vedtak som ellers ville ha blitt gjort av Gand menighetsråd.

DEN NORSKE KIRKE
Sandnes kirkelige fellesråd
Lundegeilen 23, 4323 Sandnes

Stavanger Bispedømmeråd

Sandnes 2.11.2022

Deling av Gand sokn

Etter en god prosess er det enighet om delingen av økonomiske midler, stillinger og eierandeler mellom Gand sokn og nye Ganddalen sokn fra 1.1.24.

Følgende personer har deltatt i arbeidet:

Christoffer Owe, leder Ganddalen menighetsutvalg
Arve Oftedal, leder Gand sokneråd
Hanne Bolstad, daglig leder Gand
Svein Arne Lindø, leder Sandnes kirkelige fellesråd
Gunnvor Gjedrem, personalleder
Andreas E. Eidsaa Jr., kirkeverge

Vedtak

På bakgrunn av dette følgende gjorde fellesrådet følgende vedtak den 19.10.22:
Sandnes kirkelige fellesråd legger følgende til grunn for ressursfordelingen av ressurser og ansatt-ressurser: Det er foretatt en beregning med prosentvis fordeling av ressursene basert på hvor medlemmene i soknet er bosatt. Ut fra denne beregningen så vil nye Ganddalen sokn få en prosentandel av ressursene på 35 %, og 65 % vil forbli i Gand sokn inkludert Julebygda. Dette gjelder stillinger som er finansiert med midler fra fellesråd, Stavanger bispedømme og trosopplæringsmidler. Ut fra dette grunnlaget vil de to soknene foreta en fordeling fram mot 1.1.24 hvor man hensyntar funksjonelle stillingsstørrelser og menneskelige ressurser. Ved nye tilskudd fra Sandnes kommune til stillinger vil dette også inngå i det totale grunnlaget for fordelingen basert på samme fordelingsnøkkel. Menighetsfinansierte stillinger holdes utenfor fordelingsnøkkelen. Ganddalen menighet tar med seg sitt resultat og sine disposisjonskonti.

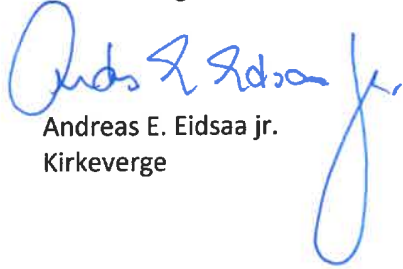
Ny kirke

Det ble bevilget 50 millioner kr i fjorårets budsjett i Sandnes kommune til ny kirke på avsatt kirketomt i Jonastunet på Sørbo. Kommunedirektøren bekrefter dette i årets budsjett ved at det så langt er avsatt 50 millioner kroner pluss dekning av innleie av bydelslokaler, i likhet med hva kommunen har gjort i Østerhus Arena. Planlagt ferdigstilling av kirke er høsten 2024/våren 2025. Jonastunet Boas har planlagt byggestart i 2024 for å kunne bygge sammen innkjørsel til parkeringskjeller til kirken gjennom kjelleren til Boas. Kommunedirektør legger

også til grunn at det skal gis støtte til stillinger i det nye soknet i henhold til Trossamfunnsloven.

Vi jobber nå med å ferdigstille dokumentene for å kunne lyse ut byggeprosjektet i starten av desember.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Andreas E. Eidsaa jr.', with a large, stylized flourish extending downwards from the end of the signature.

Andreas E. Eidsaa jr.
Kirkeverge

Språkrådet

Stedsnavntjenesten på Vestlandet

Stavanger bispedømmeråd
Lagårdsveien 44
4010 Stavanger

STAVANGER BISPEDØMME	
Mott. dato:	26/5-14
IpID:	14/13435

Ref.: 13/219-9 RMS

Vår ref.: 14/.....-2

Dato: 23. mai 2014

Navn på et nytt sokn i Ganddalen i Sandnes kommune

Vi viser til et brev som Stavanger bispedømmeråd skrev til Stedsnavntjenesten på Vestlandet 12. februar i år.

I saksdokumentene som fulgte brevet fra bispedømmekontoret, er både *Ganddalen* og *Ganddal* nevnt som aktuell primærnavnform. Det er solid støtte i den muntlige navnetradisjonen for å skrive navnet på selve dalføret med bestemt artikkel. Dette gjør det tilrådelig å også skrive *Ganddalen sokn* og *Ganddalen kirke*. (Av en eller annen grunn er dalnavnet ikke registrert i Sentralt stedsnavnregister, SSR. Det tilhørende tettstednavnet er registrert med skrivemåten *Ganddal* som godkjent (ikke vedtatt) form.)

Vi tilrår vanligvis at sokn og kirker får navn etter de gårdene der kirkene ligger (eller skal bygges). Den nye kirken i Ganddalen skal etter planen bygges på gården Sørbø, men nå finnes det fra før en kirke i Rennesøy som bærer navnet *Sørbø krk.*

Med hilsen fra

Ole-Morgen Johannessen
stedsnavnkonsulent

Oddvar Nes
stedsnavnkonsulent

Kjell Erik Steinbru
rådgiver / sekretær

Kopi til: Kartverket Stavanger, 3507 Hønefoss

Adresse:
Språkrådet
Pb. 8107, Dep., 0032 Oslo

Tlf.nr. til K. E. Steinbru:
55 58 24 11 (ma., to. og fr.)

E-postadresse:
post@sprakradet.no

Internettadresse:
www.sprakradet.no

DEN NORSKE KIRKE
Stavanger bispedømmeråd

Gand menighetsråd
Ganddalen menighetsutvalg
Sandnes kirkelige fellesråd
Soknepresten i Gand
Prostipresten i Gand
Prosten i Sandnes
Kirkerådet
Kulturdepartementet
Sandnes kommune

Dato: 20.06.2014

Vår ref: 14/1405 - RMS (14/16098)

Deres ref:

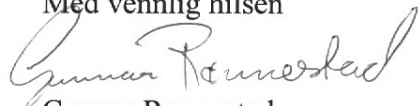
**Orientering om vedtak vedrørende grenseregulering i Gand sokn,
Sandnes kommune**

I møte 11.06.2014 gjorde Stavanger bispedømmeråd følgende vedtak:

1.
Stavanger bispedømmeråd skiller ut fra Gand sokn et nytt sokn som består av følgende grunnkretser:
501 Skjæveland
502 Leitet
503 Ganddal
504 Åse
505 Lundehaugen
506 Stokkeland
507 Sørbo
2.
Det nye soknet får navnet «Ganddalen sokn».
3.
Stavanger bispedømmeråd vil gjøre vedtak om iverksettelse av utskillelsesvedtaket (jf. pkt. 1 og 2) når det foreligger bindende vedtak i Sandnes kommune og Sandnes kirkelige fellesråd som sikrer at det vil bli reist soknekirke i nye Ganddalen sokn innen fem år, jf. kirkeloven § 17 annet ledd.
4.
Vedtaket er gjort i medhold av bestemmelsene i "Delegasjon av myndighet til å foreta enkelte endringer i sokneinndelingen og til å treffe visse endringer i sokneinndelingen og til å treffe visse bestemmelser om kirkebokføring", fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 19.juli 1996 med hjemmel i kgl.res. av 7.juni 1996.

Dette til orientering.

Med vennlig hilsen

Gunnar Rønnestad
fung. stiftsdirektør

Ragna Marie Lura
rådgiver forvaltning

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Gunnar Rønnestad	BDRSF - 312	14/1405

Utskillelse av nytt sokn fra Gand sokn

Vedlegg:

1. Søknad fra Gand menighetsråd om utskillelse av Ganddalen menighet som eget sokn, datert 19.12.2013.
2. Anmodning om høringsuttalelse vedrørende deling av Gand sokn, datert 12.02.2014.
3. Høringsuttalelse fra Sandnes kirkelige fellesråd, datert 10.04.2014.
4. Høringsuttalelse fra bystyret i Sandnes kommune, datert 29.04.2014.
5. Uttalelse fra Stednavntjenesten på Vestlandet, datert 23.05.2014

Saksorientering

1. Saken gjelder

Stavanger bispedømmeråd har mottatt søknad fra Gand menighetsråd om soknedeling. De ønsker at Ganddalen blir skilt ut fra Gand sokn, og at Ganddalen etableres som eget sokn.

2. Bakgrunn for saken

Gand menighetsråd gjorde følgende vedtak 13.06.2013:

Gand menighetsråd vedtar å søke Stavanger bispedømmeråd om en soknedeling av Gand sokn. Soknet søkes opprettet med virkning fra vedtak om bygging av kirkebygg foreligger i Sandnes kommune.

Menighetsmøtet i Gand sokn gjorde følgende vedtak 20.10.2013:

Menighetsmøtet i Gand sokn anbefaler at Ganddalen blir skilt ut som eget sokn.

I Gand sokn er der to områder der det blir drevet geografisk avgrenset menighetsarbeid (områdemenheter): Julebygda menighet som har gudstjenester i Julebygda kapell og Ganddalen menighet som har gudstjenester i aulaen på Lundehaugen ungdomsskole. Det øvrige menighetsarbeidet i Gand sokn har sin tilknytning til Gand kirke.

Ganddalen menighet ble etablert i 2005 og har tilsatt 100 % prest der 50 % lønnes av bispedømmerådet og 50 % av menigheten. Stavanger biskop har forordnet gudstjenester i menigheten.

Gand kirke og Julebygda kapell er godkjente kirkebygg i nåværende Gand sokn. Det arbeides dessuten med planer for å bygge en ny kirke i Ganddalen. Det er satt av tomt til formålet i kommunens reguleringsplaner, men finansiering og tidsplan er ikke avklart.

For øvrige fakta i saken henviser vi til Gand menighetsråd sin fremstilling «Utskilling av Ganddalen menighet som eget sokn», datert 19.12.2013.

I departementets delegasjonsvedtak av 19.juli 1996, jfr. kongelig resolusjon av 7.juni 1996 står bl.a. følgende:

Bispedømmerådet bemyndiges til å skille ut som nytt sokn et distrikt hvor det er kirke, jf. kirkeloven § 17 som definerer begrepet kirke og som krever at det skal være kirke i hvert sokn. Videre bemyndiges bispedømmerådet til å endre grenser mellom sokn, slå sammen sokn og til å føre et sokn over fra et prestegjeld til et annet. Det er et vilkår at soknet i sin helhet blir hørende inn under ett prestegjeld og en kommune.

Departementet forutsetter at bispedømmerådet ved avgjørelsen av om nytt sokn skal opprettes bl.a. legger vekt på om det befolkningsmessige grunnlag er til stede. Dette må vurderes konkret under hensyntagen til de geografiske og kommunikasjonsmessige forhold på stedet. Denne vurderingen vil kunne falle forskjellig ut mellom ulike områder, men som hovedregel bør det ikke opprettes nye sokn med mindre enn 1000 innbyggere.

3. Høringssvar

Søknaden fra Gand menighetsråd er sendt ut på høring. Foreliggende høringsuttalelser inneholder bl.a. følgende elementer:

Sandnes kirkelige fellesråd

Sandnes kirkelige fellesråd gjorde følgende vedtak i sitt møte 08.04.2014:

Sandnes kirkelige fellesråd anbefaler at Ganddal blir skilt ut som eget sokn.

Sandnes kommune:

I sitt enstemmige vedtak om høringsuttalelse av 29.04.2014 legger Sandnes bystyre til grunn at en utskilling av Ganddalen sokn passer inn i de foreliggende kommunale planer. Det presiseres likevel av bystyret at spørsmålet om fremtidig kirkebygg i et nytt Ganddalen sokn vil måtte avklares i kommende økonomiplaner.

4. Vurderinger

Gand sokn har i dag ca. 16.000 innbyggere og ca. 6.400 av disse bor i Ganddalen. Gand sokn er et svært stort sokn, og vil fortsatt være et stort sokn etter en eventuell utskillelse av Ganddalen. Innbyggertallet i Ganddalen forventes å stige, og det foreligger absolutt et tilstrekkelig befolkningsgrunnlag for et sokn.

Gand menighetsråd søker bispedømmerådet om å skille ut Gandalen som eget sokn ut fra et synspunkt om at det vil være hensiktsmessig å få avklart retningen for menighetsarbeidet i Ganddalen. Et vedtak om soknedeling vil dessuten kunne bidra til at det arbeides mer i retning av en selvstendigjøring av Ganddalen menighet.

Kirkeloven stiller som et krav om at det skal være et godkjent kirkebygg i alle sokn. Departementet legger til grunn at et sokn likevel kan opprettes dersom det foreligger bindende vedtak i kirkelig fellesråd og kommunen som sikrer at det kan reises kirkebygg i det nye soknet innen 5 år. Dette har også blitt en innarbeidet forvaltningspraksis. Det betyr at bispedømmerådet nå kun kan gjøre vedtak at Ganddalen skilles ut som eget sokn. Vedtaket kan imidlertid ikke iverksettes før finansieringen av et ferdig kirkebygg innen 5 år er sikret. Det er Stavanger bispedømmeråd som må vurdere og gjøre vedtak om iverksetting.

Det pågår et arbeid for å planlegge og finansiere et kirkebygg i Ganddalen. Et vedtak om soknedeling vil kunne brukes aktivt inn mot kommunen av menighetsutvalg og fellesråd som et argument for å sikre og få fortgang i kirkebyggfinansieringen. Et soknedelingsvedtak vil også kunne bidra til å motivere menighetsutvalget i Ganddalen og de som arbeider med kirkebyggprosjektet.

Det kommer ikke fram noe i høringsuttalelsene som peker i retning av at Ganddalen ikke kan opprettes som sokn når finansieringen av kirkebygg er sikret.

Det vil være viktig at det foretas en fordeling av materielle ressurser og ansatteressurser mellom Gand sokn og det nye Ganddalen sokn. En soknedelig utløser ikke i seg selv ut nye ressurser.

Stavanger bispedømmeråd skal også fastsette navn på det nye soknet. Gand menighetsråd peker på muligheten for at «Gand» og «Ganddalen» kan forveksles. Det er likevel ikke fremkommet andre navnealternativer. Stednavntjenesten på Vestlandet skriver i brev av 23. mai 2014 at de ikke har innvendinger mot at det nye soknet kalles «Ganddalen sokn». Administrasjonen ser det ikke som hensiktsmessig å gjennomføre en ytterligere prosess for å få fram alternative navneforslag.

Et sokn defineres gjennom grunnkretser. Gand menighetsråd foreslår å skille ut grunnkretsene i Ganddal bydel som eget sokn. Dette støttes av Sandnes bystyre. Grunnkretsene i Ganddal bydel er:

- 501 Skjæveland
- 502 Leitet
- 503 Ganddal
- 504 Åse
- 505 Lundehaugen
- 506 Stokkeland
- 507 Sørbo

Stiftsdirektørens forslag til vedtak

1. Stavanger bispedømmeråd skiller ut fra Gand sokn et nytt sokn som består av følgende grunnkretser:
 - 501 Skjæveland
 - 502 Leitet
 - 503 Ganddal
 - 504 Åse
 - 505 Lundehaugen
 - 506 Stokkeland
 - 507 Sørbo
2. Det nye soknet får navnet «Ganddalen sokn».
3. Stavanger bispedømmeråd vil gjøre vedtak om iverksettelse av utskillelsesvedtaket (jf. pkt. 1 og 2) når det foreligger bindende vedtak i Sandnes kommune og Sandnes kirkelige fellesråd som sikrer at det vil bli reist soknekirke i nye Ganddalen sokn innen fem år, jf. kirkeloven § 17 annet ledd.
4. Vedtaket er gjort i medhold av bestemmelsene i "Delegasjon av myndighet til å foreta enkelte endringer i sokneinndelingen og til å treffe visse endringer i sokneinndelingen og til å treffe visse bestemmelser om kirkebokføring", fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 19.juli 1996 med hjemmel i kgl.res. av 7.juni 1996.

Oppsummering fra arbeidsgruppen for deling av Gand sogn:

Christoffer Owe, leder Ganddalen menighetsutvalg
Arve Oftedal, leder Gand sokneråd
Hanne Bolstad, daglig leder Gand
Svein Arne Lindø, leder Sandnes kirkelige fellesråd
Gunnvor Gjedrem, personalleder
Andreas E. Eidsaa Jr., kirkeverge

Representanter fra Gand sokn og Ganddalen menighetsutvalg anbefaler å legge følgende til grunn som et utgangspunkt for fordeling av ansatt-ressurser: Det er foretatt en beregning med prosentvis fordeling av ressursene basert på hvor medlemmene i soknet er bosatt. Ut fra denne beregningen så vil nye Ganddalen sokn få en prosentandel av ressursene på 35 %, og 65 % vil forbli i Gand sokn inkludert Julebygda. Dette gjelder stillinger som er finansiert med midler fra fellesråd, Stavanger bispedømme og trosopplæringsmidler. Ut fra dette grunnlaget vil de to soknene foreta en fordeling fram mot 1.1.24 hvor man hensyntar funksjonelle stillingsstørrelser og menneskelige ressurser. Ved nye tilskudd fra Sandnes kommune til stillinger vil dette også inngå i det totale grunnlaget for fordelingen basert på samme fordelingsnøkkel. Menighetsfinansierte stillinger holdes utenfor fordelingsnøkkelen.

Gaddalen menighet tar med seg sitt resultat og sine disposisjon-konti.

Sandnes 29.9.22

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Møteprotokoll

Sandnes kirkelige fellesråd

Møtedato: 19.10.2022 kl. 18:00
 Møtested: Lundegeilen 16
 Arkivsak: 19/01053

Til stede: Svein Arne Lindø, Tom Krager, Torhild Nødland, Håvard Godeset, Karl Skretting, Gina Oseland, Karl Skretting, Gunnar Nes, Anne Gravdal, Bodil Skogvoll Skretting, Arve Oftedal og Anne Marit Rettedal.

Forfall: Tor Arvid Flokketvedt

Andre: Øyvind Justnes Andersen (sak 56), Christoffer Owe (sak 50).

Protokollfører: Andreas E. Eidsaa Jr.

SAKSLISTE

Side

[44/22](#) Godkjenning av innkalling og sakliste 2
[45/22](#) Godkjenning av møteprotokoll fra 31.08.22 2

Saker til behandling

[46/22](#) Regnskapsrapport 31.08.22 3
[47/22](#) Revidering av budsjett 2022 3
[48/22](#) Rettigheter for soknemedlemmer fra annen kommune 4
[49/22](#) Ressursfordeling ved deling av Gand sokn 4
[50/22](#) Arbeidet med Ganddalen kirke 5

Orienteringssaker

[51/22](#) Oppsummering og evaluering av stormøte 6
[52/22](#) Informasjon om vedtak om kirkelig organisering 6
[53/22](#) Tilbakemelding på påbygg Høyland kirke fra kirkebyggrådgiver 7
[54/22](#) Strømsparing i kirkebyggene 7
[55/22](#) Skriv og meldinger 8
[56/22](#) Besøk og informasjon fra Nærvær 8
[57/22](#) Delerunde fra menighetene 8
[58/22](#) Eventuelt 9

Sandnes, 25.10.2022

Svein Arne Lindø
 Leder

Andreas E. Eidsaa Jr.
 Sekretær

Godkjenning av innkalling og sakliste**44/22 Godkjenning av innkalling og sakliste**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	44/22

Forslag til vedtak

Innkalling og sakliste er godkjent.

Vedtak

Innkalling og sakliste er godkjent.

[Lagre vedtak]

Godkjenning av protokoll**45/22 Godkjenning av møteprotokoll fra 31.08.22**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	45/22

Forslag til vedtak

Protokoll fra 31.8.22 er godkjent.

Vedtak

Protokoll fra 31.8.22 er godkjent.

[Lagre vedtak]

Saker til behandling**46/22 Regnskapsrapport 31.08.22**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	46/22

Forslag til vedtak

Regnskapsrapporter er tatt til orientering. Det undersøkes om det finnes tilskuddsordninger for å bidra til å rehabilitere dørene til Høyland kirke.

Vedtak

Regnskapsrapporter er tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

47/22 Revidering av budsjett 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	47/22

Forslag til vedtak

Det framlagte reviderte budsjettforslaget for 2022 for kjerneregnskapet for Sandnes kirkelige fellesråd er godkjent. Det kuttes med 400.000 kr i vedlikehold av kirkene som følge av kuttet fra kommunen i driftstilskudd. Energikostnader justeres kraftig opp som følge av økte priser.

Vedtak

Det framlagte reviderte budsjettforslaget for 2022 for kjerneregnskapet for Sandnes kirkelige fellesråd er godkjent. Det kuttes med 400.000 kr i vedlikehold av kirkene som følge av kuttet fra kommunen i driftstilskudd. Energikostnader justeres kraftig opp som følge av økte priser.

Fellesrådet ber om en oppdatering på hvilken betydning forliket mellom staten og OVF vil ha for Sandnes kirkelige fellesråd når det gjelder vedlikehold av kirker.

[Lagre vedtak]

48/22 Rettigheter for soknemedlemmer fra annen kommune

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	48/22

Forslag til vedtak

Vedtak

Saken utsettes. Det hentes inn informasjon fra andre og nærliggende kommuner.

[Lagre vedtak]

49/22 Ressursfordeling ved deling av Gand sokn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	49/22

Forslag til vedtak

Sandnes kirkelige fellesråd legger følgende til grunn for ressursfordelingen av ressurser og ansatt-ressurser:

Det er foretatt en beregning med prosentvis fordeling av ressursene basert på hvor medlemmene i soknet er bosatt. Ut fra denne beregningen så vil nye Ganddalen sokn få en prosentandel av ressursene på 35 %, og 65 % vil forbli i Gand sokn inkludert Julebygda. Dette gjelder stillinger som er finansiert med midler fra fellesråd, Stavanger bispedømme og trosopplæringsmidler. Ut fra dette grunnlaget vil de to soknene foreta en fordeling fram mot 1.1.24 hvor man hensyntar funksjonelle stillingsstørrelser og menneskelige ressurser. Ved nye tilskudd fra Sandnes kommune til stillinger vil dette også inngå i det totale grunnlaget for fordelingen basert på samme fordelingsnøkkel. Menighetsfinansierte stillinger holdes utenfor fordelingsnøkkelen.

Ganddalen menighet tar med seg sitt resultat og sine disposisjon-konti.

Vedtak

Sandnes kirkelige fellesråd legger følgende til grunn for ressursfordelingen av ressurser og ansatt-ressurser:

Det er foretatt en beregning med prosentvis fordeling av ressursene basert på hvor medlemmene i soknet er bosatt. Ut fra denne beregningen så vil nye Ganddalen sokn få en prosentandel av ressursene på 35 %, og 65 % vil forbli i Gand sokn inkludert Julebygda. Dette gjelder stillinger som er finansiert med midler fra fellesråd, Stavanger bispedømme og trosopplæringsmidler. Ut fra dette grunnlaget vil de to soknene foreta en fordeling fram mot 1.1.24 hvor man hensyntar funksjonelle stillingsstørrelser og menneskelige ressurser. Ved nye tilskudd fra Sandnes kommune til stillinger vil dette også inngå i det totale grunnlaget for fordelingen

basert på samme fordelingsnøkkel. Menighetsfinansierte stillinger holdes utenfor fordelingsnøkkelen.

Gaddalen menighet tar med seg sitt resultat og sine disposisjon-konti.

[Lagre vedtak]

50/22 Arbeidet med Ganddalen kirke

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	50/22

Forslag til vedtak

Pris- og design-konkurransen for Ganddalen kirke legges ut på den offentlige innkjøpsportalen Doffin. Innspillene fra cafedialogen med lag og foreninger er tatt med i grunnlaget for dokumentet.

Jury 1 skal bestå av Svein Arne Lindø (leder), Cecilie Andersson, Arve Hov, Svein Inge Thorstvedt og et med medlem fra Ganddalen menighet.

Vedtak

Fellessrådet vedtar at det lyses ut en konkurranse for å prekvalifisere interreserte firmaer for kontrakt om å bygge Ganddalen kirke.

Det er behov for å kvalitetssikre konkurranseformen med tanke på reglene for offentlig anskaffelser. Kirkevergen får fullmakt til å ta endelig beslutning om konkurranseformen.

For øvrig slutter rådet seg til dokumentet som er vedlagt saken, kommentarer som framkom i møtet, og med eventuelle justeringer som sikrer at konkurransen ligger innenfor regelverket.

Innspillene fra cafedialogen med lag og foreninger er tatt med i grunnlaget for dokumentet.

Jury 1 skal bestå av Svein Arne Lindø (leder), Cecilie Andersson, Arve Hov, Svein Inge Thorstvedt og et medlem fra Ganddalen menighet.

[Lagre vedtak]

Orienteringssaker**51/22 Oppsummering og evaluering av stormøte**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	51/22

Forslag til vedtak

Evalueringen fra stormøtet i Sandnes kirkelige fellesråd er tatt til orientering.

Vedtak

Evalueringen fra stormøtet i Sandnes kirkelige fellesråd er tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

52/22 Informasjon om vedtak om kirkelig organisering

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	52/22

Forslag til vedtak

Informasjon om kirkelig organisering er tatt til orientering.

Vedtak

Informasjon om kirkelig organisering er tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

53/22 Tilbakemelding på påbygg Høyland kirke fra kirkebyggrådgiver

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	53/22

Forslag til vedtak

Tilbakemelding fra nasjonal kirkebyggrådgiver tas til orientering. Det understrekes at det er viktig å få fortgang i prosessen framover for å kunne tilby verdige forhold under seremonier i Høyland kirke. Vi må kunne tilby universell utforming og tilgang for alle. Fellesrådet vil måtte vurdere alternative og midlertidige tiltak.

Vedtak

Tilbakemelding fra nasjonal kirkebyggrådgiver tas til orientering. Det understrekes at det er viktig å få fortgang i prosessen framover for å kunne tilby verdige forhold under seremonier i Høyland kirke. Vi må kunne tilby universell utforming og tilgang for alle.

[Lagre vedtak]

54/22 Strømsparing i kirkebyggene

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	54/22

Forslag til vedtak

Sandnes kirkelige fellesråd er informert om de siste tiltakene i reduksjon av oppvarming i kirkebyggene. Det anbefales å kjøpe inn noen pledd til de som kommer til kirkene og som fryser.

Vedtak

Sandnes kirkelige fellesråd er informert om de siste tiltakene i reduksjon av oppvarming i kirkebyggene.

[Lagre vedtak]

55/22 Skriv og meldinger

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	55/22

Forslag til vedtak

Fellesrådet tar følgende til informasjon:

- Informasjon om personalsituasjonen fra personalleder og prost.
- Presseklipp vedrørende Sandnes kirkelige fellesråd.

Vedtak

Fellesrådet tar følgende til informasjon:

- Informasjon om personalsituasjonen og om sykemeldingsprosent som har sunket sterkt.
- Presseklipp vedrørende Sandnes kirkelige fellesråd.

[Lagre vedtak]

56/22 Besøk og informasjon fra Nærvær

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	56/22

Forslag til vedtak

Informasjon om arbeidet til Nærvær er tatt til informasjon. Fellesrådet er svært glad for det viktige arbeidet som utføres av byprestene for de rusavhengige og deres pårørende, samt for skoleelever på Gand og Vågen videregående skoler.

Vedtak

Informasjon om arbeidet til Nærvær er tatt til informasjon. Fellesrådet er svært glad for det viktige arbeidet som utføres av byprestene for de rusavhengige og deres pårørende, samt for skoleelever på Gand og Vågen videregående skoler.

[Lagre vedtak]

57/22 Delerunde fra menighetene

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	57/22

Forslag til vedtak

Informasjon fra menighetene og Sandnes kommune er tatt til orientering.

Vedtak

Saken ble utsatt.

[Lagre vedtak]

58/22 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	19.10.2022	58/22

Forslag til vedtak

Vedtak

Neste møte i fellesrådet utsettes til 14. desember.

[Lagre vedtak]

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	421	22/03888-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
66/22	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2022

Nytt valgoppgjør for Bønnelista

Vedlegg:

Søknad om fritak fra mitt verv som første varamedlem i Stavanger bispedømmeråd denne perioden.

Vedrørende behandling av søknad om fritak fra mitt verv som første varamedlem i Stavanger bispedømmeråd denne perioden.

Kirkevalget 2019 - Oppsummering av resultat

Kirkevalget 2019 - Personstemmer Bønnelista

Saksorientering

Bispedømmerådet har mottatt søknad fra Birgit Johanne Skåland om fritak fra plassen som første varamedlem for Bønnelista til Stavanger bispedømmeråd.

Kirkeordningen § 24 tredje ledd sier at kirkeordningens regler i § 10 om menighetsrådet også gjelder for bispedømmerådet. Kirkeordningen § 10 tredje ledd sier at:

Menighetsrådet kan etter søknad frita, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet.

I søknad av 02.11.2022 skriver Birgit Skåland følgende:

På grunn av lange avstander og relativ liten lokalkunnskap, ber jeg om fritak fra å stå på bønnelista. Jeg vil støtte arbeidet i den grad det er mulig og tror det blir enklere siden jeg planlegger å flytte til Stavanger neste år.

Administrasjonen anbefaler bispedømmerådet å frita Birgit Skåland fra plassen som første varamedlem på Bønnelista til Stavanger bispedømmeråd.

Dersom fritak blir gitt, må det gjennomføres nytt valgoppgjør etter valgreglene § 13-2 nr.2:

(1) Lederen i bispedømmerådet skal underrette bispedømmerådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerådet blir stående ubesatt. Bispedømmerådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

(2) Hvis lederen i bispedømmerådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

(3) Bispedømmerådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

Bispedømmerådets leder har i brev av 07.12.2022 lagt til grunn at det er nødvendig å gjennomføre nytt valgoppgjør. Nytt valgoppgjør betyr at de på Bønnelista sin liste som som fikk færre stemmer enn Birgit Skåland i valgoppgjøret i 2019, rykker en plass opp.

Kirkevalget 2019		10.9 Valgoppgjør
5 Valgte medlemmer		
Bispedømme:		Stavanger
Navn medlemmer	Liste	Mandat
Jostein Adna	Nominasjonskomiteens liste	Mandat 1
Thor Magne Seland	Åpen folkekyrkje	Mandat 2
Magne Hersvik	Bønnelista	Mandat 3
Therese Egebakken	Nominasjonskomiteens liste	Mandat 4
Gyrid Espeland	Åpen folkekyrkje	Mandat 5
Liv Heidrun Skaar Heskestad	Nominasjonskomiteens liste	Mandat 6
Helene Breivik Høllerdal	Åpen folkekyrkje	Mandat 7
Navn varamedlemmer	Liste	Varaplass
Arne Jon Myskja	Nominasjonskomiteens liste	1
Aksel Johan Lund	Nominasjonskomiteens liste	2
Torhild Nødland	Nominasjonskomiteens liste	3
Per Arne Sandvold	Nominasjonskomiteens liste	4
Birgit Johanne Skåland	Bønnelista	1
Olav Magnus Lundø	Bønnelista	2
Gro Steensnæs Håvåg	Åpen folkekyrkje	1
Simon Næsse	Åpen folkekyrkje	2
Eirik Faret Sakariassen	Åpen folkekyrkje	3
Gunvor Ådnøy Eriksen	Åpen folkekyrkje	4

Kirkevalget 2019		10.9 Valgoppgjør					
4B Personstemmer - Bønnelista							
Bispedømme:		Stavanger					
Totalt antall godkjente stemmesedler:	5863						
Urettede stemmesedler:	4275						
Rettede stemmesedler:	1588						
Antall navn fra Bønnelista påført sedler for Nom.koms liste:		436					
Antall navn fra Nom.koms liste påført sedler for Bønnelista:		458					
Antall navn fra Bønnelista påført sedler for Åpen folkekirke:		36					
Antall navn fra Åpen folkekirke påført sedler for Bønnelista:		28					
Totalt listestemmetall for Bønnelista:		41027					
Kandidat	Urettede stemmesedler	Rettede stemmesedler	Tilleggsstemmer	Tilleggsstemmer på nom.koms sedler	Tilleggsstemmer på Åpen f.kr.-sedler.	Totalt antall personstemmer	Personstemmetall inkl stemmetillegg
B1. Magne Hersvik	4275	1588	637	164	5	6669	8134,75
B2. Birgit Johanne Skåland	4275	1588	396	75	5	6339	7804,75
B3. Olav Magnus Lundø	4275	1588	353	53	10	6279	6279
B4. Simon Pettersen	4275	1588	225	21	2	6111	6111
B5. Helen Jansdatter Eskeland	4275	1588	185	20	4	6072	6072
B6. Karim Saffaran	4275	1588	155	34	3	6055	6055
B7. Beint Håkon Hansen	4275	1588	199	22	0	6084	6084
B8. Gerd Håland	4275	1588	82	11	2	5958	5958
B9. Kristoffer Nåden Havn	4275	1588	114	18	2	5997	5997
B10. Anne Berit Erfjord	4275	1588	133	18	3	6017	6017

Rekkefølgen etter antall personstemmer i 2019 til de enkelte kandidatene på Bønnelista gav følgende rekkefølge:

1. Magne Hersvik (medlem)
2. Birgit Johanne Skåland (første varamedlem)
3. Olav Magnus Lundø (andre varamedlem)
4. Simon Pettersen

Et nytt valgoppgjør, uten Birgit Johanne Skåland, vil gi følgende rekkefølge:

1. Magne Hersvik (medlem)
2. Olav Magnus Lundø (første varamedlem)
3. Simon Pettersen (andre varamedlem)

Forslag til vedtak

I medhold av kirkeordningen § 10 tredje ledd gis Birgit Johanne Skåland fritak fra vervet som første varamedlem for Bønnelista til Stavanger bispedømmeråd.

I medhold av kirkevalgreglene § 13-2 nr. 2 gjennomføres det nytt valgoppgjør slik at Olav Magnus Lundø blir første varamedlem og Simon Petters blir andre varamedlem for Bønnelista til Stavanger bispedømmeråd.

Emne: VS: Vedr. behandling av søknad om fritak fra mitt verv som første varamedlem i Stavanger bispedømmeråd denne perioden.

Fra: Liv Heidrun Heskestad <livheidrun.heskestad@gmail.com>

Sendt: onsdag 7. desember 2022 19.04

Til: Gunnar Rønnestad <gr575@kirken.no>

Kopi: Jorunn Kraft Vistnes <jv576@kirken.no>

Emne: Re: Vedr. behandling av søknad om fritak fra mitt verv som første varamedlem i Stavanger bispedømmeråd denne perioden.

Hei Gunnar

Søknad fra Birgit Skåland om fritak til som varamedlem for Bønnelista til Bispedømmerådet bør innvilges. Hun har funnet det vanskelig å stille i møter når det har vært aktuelt, og situasjonen vil ikke endre seg denne valgperioden.

Det vil da være aktuelt med nytt valgoppgjør for Bønnelista.

Mvh Liv Heidrun

tor. 1. des. 2022 kl. 15:05 skrev Gunnar Rønnestad <gr575@kirken.no>:

Til

bispedømmerådets leder

Det vises til søknad nedenfor fra Birgit Skåland om fritak fra plassen som første varamedlem for bønnelista til Stavanger bispedømmeråd.

Kirkeordningen § 24 tredje ledd sier at kirkeordningens regler i § 10 om menighetsrådet også gjelder for bispedømmerådet. Kirkeordningen § 10 tredje ledd sier at:

Menighetsrådet kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter eller belastning kan skjøtte sine plikter i vervet.

Bispedømmerådet har mottatt søknad fra Birgit Skåland om fritak fra plassen som første varamedlem på bønnelista. Dersom fritak blir gitt, vil det være aktuelt med nytt valgoppgjør etter valgreglene § 13-2 nr.2:

(1) Lederen i bispedømmerådet skal underrette bispedømmerådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerådet blir stående ubesatt. Bispedømmerådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

(2) Hvis lederen i bispedømmerådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

(3) Bispedømmerådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

Mener bispedømmerådets leder at det er nødvendig med nytt valgoppgjør dersom Birgit Skåland gis fritak fra vervet som første varamedlem for bønnelista?

Hvis svaret på dette er ja, kan det legges til rette for både behandling av fritakssøknad og nytt valgoppgjør i kommende bispedømmerådsmøte.

Med vennlig hilsen

Gunnar Rønnestad

Assisterende stiftsdirektør

Stavanger bispedømme
+47 90 19 63 89

DEN NORSKE KIRKE

Fra: Liv Heidrun Heskestad <livheidrun.heskestad@gmail.com>

Sendt: onsdag 2. november 2022 12.18

Til: Gunnar Rønnestad <gr575@kirken.no>

Emne: Fwd: Søknad om fritak fra mitt verv som første varamedlem i Stavanger bispedømmeråd denne perioden.

Hei

Vedlagt søknad om fritak fra vara på Bønnelista.

Hilsen Liv Heidrun

----- Videresendt e-post -----

Fra: **Birgit Skåland** <birgit.skaaland@gmail.com>

Dato: ons. 2. nov. 2022 kl. 12:14

Emne: Søknad om fritak fra mitt verv som første varamedlem i Stavanger bispedømmeråd denne perioden.

Til: <livheidrun.heskestad@gmail.com>

På grunn av lange avstander og relativ liten lokalkunnskap, ber jeg om fritak fra å stå på bønnelista. Jeg vil støtte arbeidet i den grad det er mulig og tror det blir enklere siden jeg planlegger å flytte til Stavanger neste år.

Med hilsen Birgit Skåland

Sendt fra min iPhone

Emne: Søknad om fritak fra mitt verv som første varamedlem i Stavanger bispedømmeråd denne perioden.

----- Videresendt e-post -----

Fra: **Birgit Skåland** <birgit.skaaland@gmail.com>

Dato: ons. 2. nov. 2022 kl. 12:14

Emne: Søknad om fritak fra mitt verv som første varamedlem i Stavanger bispedømmeråd denne perioden.

Til: <livheidrun.heskestad@gmail.com>

På grunn av lange avstander og relativ liten lokalkunnskap, ber jeg om fritak fra å stå på bønnelista. Jeg vil støtte arbeidet i den grad det er mulig og tror det blir enklere siden jeg planlegger å flytte til Stavanger neste år.

Med hilsen Birgit Skåland

Sendt fra min iPhone

Kirkevalget 2019

10.9 Valgoppgjør

5 Valgte medlemmer

Bispedømme:

Stavanger

Navn medlemmer	Liste	Mandat
Jostein Ådna	Nominasjonskomiteens liste	Mandat 1
Thor Magne Seland	Open folkekyrkje	Mandat 2
Magne Hersvik	Bønnelista	Mandat 3
Therese Egebakken	Nominasjonskomiteens liste	Mandat 4
Gyrid Espeland	Open folkekyrkje	Mandat 5
Liv Heidrun Skaar Heskestad	Nominasjonskomiteens liste	Mandat 6
Helene Breivik Helledal	Open folkekyrkje	Mandat 7

Navn varamedlemmer	Liste	Varaplass
Arne Jon Myskja	Nominasjonskomiteens liste	 1
Aksel Johan Lund	Nominasjonskomiteens liste	 2
Torhild Nødland	Nominasjonskomiteens liste	 3
Per Arne Sandvold	Nominasjonskomiteens liste	 4
Birgit Johanne Skåland	Bønnelista	 1
Olav Magnus Lundø	Bønnelista	 2
Gro Steensnæs Håvåg	Open folkekyrkje	 1
Simon Næsse	Open folkekyrkje	 2
Eirik Faret Sakariassen	Open folkekyrkje	 3
Gunvor Ådnøy Eriksen	Open folkekyrkje	 4

Kirkevalget 2019

10.9 Valgoppgjør

4B Personstemmer - Bønnelista

Bispedømme:

Stavanger

Totalt antall godkjente stemmesedler:

5863

Urettede stemmesedler:

4275

Rettede stemmesedler:

1588

Antall navn fra Bønnelista påført sedler for Nom.koms liste:

436

Antall navn fra Nom.koms liste påført sedler for Bønnelista:

458

Antall navn fra Bønnelista påført sedler for Åpen folkekirke:

36

Antall navn fra Åpen folkekirke påført sedler for Bønnelista:

28

Totalt listestemmetall for Bønnelista:

41027

Kandidat	Urettede stemmesedler	Rettede stemmesedler	Tilleggsstemmer	Tilleggsstemmer på nom.koms sedler	Tilleggsstemmer på Åpen f.krk.-sedler.	Totalt antall personstemmer	Personstemmetall inkl stemmetillegg
B1. Magne Hersvik	4275	1588	637	164	5	6669	8134,75
B2. Birgit Johanne Skåland	4275	1588	396	75	5	6339	7804,75
B3. Olav Magnus Lundø	4275	1588	353	53	10	6279	6279
B4. Simon Pettersen	4275	1588	225	21	2	6111	6111
B5. Helen Jansdatter Eskeland	4275	1588	185	20	4	6072	6072
B6. Karim Saffaran	4275	1588	155	34	3	6055	6055
B7. Beint Håkon Hansen	4275	1588	199	22	0	6084	6084
B8. Gerd Håland	4275	1588	82	11	2	5958	5958
B9. Kristoffer Nåden Havn	4275	1588	114	18	2	5997	5997
B10. Anne Berit Erfjord	4275	1588	133	18	3	6017	6017

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Asbjørn Finnbakk og Geir Skårland	633	21/00714-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
66/22	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2022

Rapport fra frivillighetsgruppa

Saksorientering

Innledning

Bispedømmerådet satte ned et utvalg for å arbeide med frivillighet i mars 2021. Utvalget har arbeidet gjennom høsten 2021 og gjennom 2022. Det avslutter arbeidet ved nyttår.

Frivillig medarbeiderskap er en av søylene kirken står på. Kirken vil aldri bli noe annet enn en organisasjon som i større eller mindre grad drives av frivillige medarbeidere. Derfor vil motivasjon, invitasjon, organisering, oppfølging og takk til frivillige alltid være en del av livet i kirken og noe kirken arbeider med.

Samtidig melder både frivillige og ansatte at behovene er så store og virksomheten i kirken såpass kompleks at rekruttering, drift og godt relasjonsarbeid er utfordrende. Det kan gjelde for ansatte med ansvar for et arrangement eller virksomhetsområde det er vanskelig å rekruttere nok folk til å bære. Det kan gjelde frivillige som gjør en stor innsats uten å bli sett, under unødvendig kaotiske forhold. Det kan også gjelde mulige medarbeidere som ikke blir spurt, men som gjerne, enten de vet det selv eller ikke, kunne bidratt i sin lokale kirke.

Frivillighet er derfor både et kjerneområde i kirkens virksomhet og et område som i seg selv alltid vil innebære utfordringer. Å ha realistiske forventninger til at å drive frivillig arbeid er et arbeid og forståelse for at mye ikke ordner seg av seg selv kan bidra til sunne måter å se på frivillighet på. Ansatte må ha forståelse for helheten i de frivilliges liv, og frivillige kan også få vite at de ansatte også trenger ryddige rammer og passende forventninger til sitt arbeid.

Frivillighet er ikke et nullsum-spill. Akkurat som kirken ønsker å vokse, kan måten vi arbeider med frivillighet på avgjøre om frivilligheten fungerer godt eller dårlig og blir liten eller stor.

Frivillighetsgruppa har arbeidet med mange sider av frivilligheten gjennom 2021 og 2022. I denne saken presenteres hva som har skjedd i løpet av frivillighetsåret. Til slutt følger det også noen refleksjoner og spørsmål til hvordan bispedømmerådet gjennom sine ressurser kan følge opp frivillig medarbeiderskap i kirken videre.

Sammensetning og mandat

Frivillighetsgruppa har bestått av:

Asbjørn Finnbakk	rådgiver, diakoni, leder for gruppen
Ove Sjursen	prost i Karmøy
Tone Middelthon	menighetsutvikler, Kampen
Siri Bloch Lindtveit	daglig leder, Sola menighet
Gyrid Espeland	medlem av bispedømmerådet
Cecilie Bakkene Pedersen	rådgiver, trosopplæring (-2021)
Ragnhild Halle	kulturrådgiver

Gruppa fikk i oppdrag å fokusere på:

- Motivasjon: Hva kan inspirere flere til å delta som medarbeidere i kirken?
- Organisering og ledelse: Hvordan setter vi talenter i funksjon, jevner ut hindringer og får ting til å fungere godt sammen, spesielt i samspillet mellom ledere, ansatte og frivillige?
- Relasjoner, oppfølging og samarbeid: Hvordan skaper vi en kultur som gjør det givende å være medarbeider?»

Gruppa har ut fra dette blant annet arbeidet med å utarbeide en praktisk beskrivelse av hvordan en menighet kan styrke arbeidet med å rekruttere, inspirere, utvikle og beholde frivillige.

Kirkerådet har også en handlingsplan for frivillighet med disse punktene:

1. Tilrettelegge for at ressurser og engasjement tas i bruk hos alle som vil bidra.
2. Øke fokus og kompetanse på frivillighet og frivillighetsledelse.
3. Sikre rammer og rutiner som bidrar til trygghet og god etisk praksis.
4. Kommunisere om kirken slik at det skaper motivasjon til å bidra.
5. Samhandle aktivt med organisasjoner, kommuner og næringsliv og benytte seg av det nasjonale frivillighetsåret 2022 til å løfte kirkelig frivillighet.
6. Motivere og legge til rette for givertjeneste og inntektsskapende innsats.
7. Innhente og formidle kunnskap om hva som bidrar til å fremme frivilligheten i kirken.

Refleksjon over situasjonen

Gruppa startet arbeidet med å drøfte situasjonen for frivillige i kirken. Det er flere endringer i samfunnet i forhold til tidligere. Gruppa har sett på aktuelle undersøkelser og reflektert over egne erfaringer. Noe av dette har vært nevnt i tidligere bispedømmerådssaker, men for helhetens skyld er det nyttig å oppsummere.

13 % av de frivillige i Norge er aktive på tros- og livssynsfeltet. Tidsbruken totalt har gått litt ned. Selve «grunnfjellet» i frivilligheten består, men flertallet av de frivillige kommer og går.

Tidligere var det vanlig at foreldre engasjerte seg frivillig i en interesseorganisasjon, forening eller lignende over lengre tid, og barna fulgte i stor grad med der foreldrene var frivillige. De siste årene har utviklingen gått mot at foreldrene skifter på å være frivillige i de fritidsaktivitetene barna til enhver tid er engasjert i.

Folk har ulike grunner til å være frivillige. Verdibegrunnelser er vanligst, og folk kommer gjerne inn i frivillige oppgaver via sosiale bånd til andre som allerede er frivillige. Flertallet ønsker å ha konkrete oppgaver, heller enn møtevirksomhet. De frivillige er like mange kvinner som menn, og det er en økning i alder opp til 35-39 år, og så synker det litt igjen. Deltakelsen følger ikke inntekt, og de som har universitets- og høyskoleutdanning deltar litt mer enn de med lavere utdanning.

Det har de siste årene vært en dreining mot en frivillighet med fokus på individuell utfoldelse og selvrealisering.

Alle døpte er innlemmet i Guds rike, hvor de kalles til tro, etterfølgelse og tjeneste. De medlem kalles og gis mulighet til å tjene med sine nådegaver i kirken (1. Pet. 2,5 og 9). De fleste menigheter tenker bredt om hvem som kan utfordres. Flere har også opprettet godt samarbeid med andre lag- og organisasjoner i lokalmiljøet.

«Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet» kan bidra til å gi oversikt over lokalsamfunnet, inkludert hvilke ressurser det har og hvilke utfordringer det trenger å samle seg om. Planen kan også gi oversikt over hvordan menigheten er organisert, hvem som har ansvar for hva og hvilke satsingsområder medarbeiderne og fellesskapet bør prioritere. Arbeidet med planen kan fort bli arbeid for å rekruttere, koordinere og prioritere hvor det er viktigst å sette inn innsatsen her og nå.

Frivillighetsgruppa har samlet seg om at det største potensialet for å styrke frivilligheten handler om godt relasjonsarbeid. Invitasjoner til fellesskapet, tilknytning til andre, teamarbeid og opplevelser sammen bidrar til trivsel, vekst og tilhørighet. Medarbeidernes ressurser og behov er forskjellige, og dette kan man bare tilpasse seg gjennom kjennskap og kontakt. Relasjonelle ferdigheter som gjør at medarbeidere blir sett og anerkjent, er kjernekompetanse for alle kirkelige ledere og medarbeidere, og kanskje det som på sikt er viktigst for rekruttering til både tilhørighet og tjeneste i kirken.

Dette henger også sammen med god ledelse og ansvarsfordeling. Alle ledere bør ha et overordnet ansvar for frivilligheten på sitt område. Menighetsråd kan gjerne arbeide med hvordan frivilligheten i menigheten er organisert, og de ansatte kan arbeide med hvordan de organiserer det frivillige arbeidet i det daglige, ut fra både tjenesteordninger, hva som er hensiktsmessig og hvem som trives med hva.

Hva har arbeidsgruppen gjort?

Arbeidsgruppen har hatt fem møter. Her er tiltakene den har kommet opp med.

Samtaleverktøy for menighetene.

Gruppa har utviklet et hefte menighetene kan bruke til å kartlegge engasjement, drømme sammen og finne veien videre. Frivillig engasjement bygger på et ønske om å skape noe bra sammen. Heftet hjelper menigheter å komme i gang med samtaler som henter fram engasjement og samler folk på veien videre.

Heftet er delt ut til alle menigheter og flere har tatt det i bruk¹. Rådgivere på bispedømmekontoret bruker det allerede som ressurs i møte med menigheter, og vi har også fått spørsmål fra andre bispedømmere om å bruke heftet.

Fokus på frivillighet på samlinger.

Frivillighet var et av temaene på rådsledersamlingen i 2022.

Kortfilm om velsignelse

Gruppa ble inspirert til å lage en film om velsignelsen. En undersøkelse pekte på at velsignelsen er det leddet i gudstjenesten flest setter pris på. Kanskje kan å åpne for velsignelse i kirken være et nytt tiltak?

Frivillighetens dag

Gruppa satte fokus på 12. juni som frivillighetens dag for Den norske kirke. Sandnes prosti samlet menighetene til gudstjeneste på Ruten. Ytre Stavanger prosti og Dalane prosti markerte også dagen.

Frivillighetens år i bispedømmets menighetsblad

¹ Bl.a. Bryne, Torvastad, Hillevåg, Vår Frelser's menighet, Vindafjord, Falnes og Ferkingstad, Talgje, Bjerkreim, Varden, Strand, Jørpeland og Forsand.

Mange menigheter har markert frivillighetens år gjennom flere temanummer dette året. Et eksempel på dette er "Kyrkjelydsbladet i Hå" som skriver om [frivilligheten i Ogna](#).

Nettside

Ulike ressurser om frivillighet ble samlet på en nettside. [Denne nettsiden](#) er fortsatt operativ.

Temagudstjeneste

Det norske misjonsselskap (NMS) har et konsept kalt «Use Your Talents.» Det er bl.a. inspirert av hvordan menigheter på Madagaskar med begrensede ressurser ved frivillig innsats har klart å utrette mye. Menighetene har bidratt til å løfte lokalsamfunn.

23. oktober ble menighetene oppfordret til å ha frivillighet som tema. NMS laget [ressursmaterieell som finnes her](#). Dette kan fortsatt brukes i menigheter som ønsker en temagudstjeneste om dette.

Andre frivillighetsprosjekter

Nordisk frivillighetsprosjekt – Norge, Danmark og Sverige.

Bispedømmet har også deltatt i et [nordisk forskningsprosjekt](#) som undersøker hvorfor mennesker velger å bli frivillige i kirken. Det er nedsatt en styringsgruppe på tvers av landene hvor Rådgiver diakoni Asbjørn Finnbakk og ti frivillige fra Gand menighet er med.

Menigheter har også markert frivillighetens år gjennom temanumre i menighetsbladene. For eksempel skrev Kyrkjelydsbladet i Hå om frivilligheten i Ogna.

Ressursmaterieell fra Kirkerådet.

Kirkerådet har også utviklet [ressursmaterieell om frivillighet til bruk i menighetene](#). Dette er nettopp ferdig og publisert i Ressursbanken. Materiellet er forskningsbasert og en viktig ressurs å gjøre kjent i 2023.

Veien videre

Det finnes altså mange ressurser knyttet til frivillighet. Disse kan brukes til samtaler i staber og menighetsråd. De kan også være til inspirasjon for de som ønsker økt kompetanse eller hjelp til å sette i gang prosesser. Vi vil fortsette å peke på disse i møte med menigheter.

Ny forskning fra VID viser at god ledelse er viktig for resultatene. Ifølge denne vil det trolig fungere best når de faktiske lederne for hvert virksomhetsområde i soknet også har ansvar for frivilligheten på området. Dette ligger i tjenesteordningen for kateketer, kantorer og diakoner. Prestetjenesten er som disse presset på tid og arbeider allerede med frivillighet, men det kunne godt vært en del av prestenes tjenesteordning at de har et ansvar for frivillighet i gudstjenestearbeid og menighetsbyggende arbeid. Uansett kan biskop og proster sette søkelys på denne siden av preste-tjenesten.

Det er både sektordelt og tverrfaglig arbeid i menighetene. Menigheter i distriktene drives ofte med små stabsressurser, i hovedsak av prest, kantor, små deltidsstillinger, menighetsråd og frivillige. I både større staber og arbeidsfellesskap med få ansatte og flere frivillige kan en gjerne dele erfaringer, utfordringer og inspirere til godt relasjonsarbeid.

Biskopen har fokus på frivillighet på visitaser. Det er viktig å se og bekrefte det gode arbeidet som finnes mange steder. Biskopen kan også støtte opp under realistiske forventninger til hva det er mulig å få til med dagens ressurser. På visitaser blir menighetene oppmuntret til å skape en rekrutterende og inspirerende samarbeidskultur. Hvilken fortelling menigheten forteller om seg selv betyr noe for hvordan den oppleves for de som kommer nye.

Frivilligheten er også et viktig uttrykk for trosengasjement, samtidig som tro og synlig frivillighet ikke er det samme. Passende forventninger til de som har store omsorgsoppgaver eller engasjement på andre arenaer enn menighetsarbeid kan være viktig for at alle føler seg inkludert, uavhengig av frivillig innsats.

Mange er opptatt av å inkludere flere grupper som frivillige. Det gjelder folk med liten kirkelig erfaring, barn og unge og mennesker med utviklingshemming. Måten frivillige inkluderes på har også mye å si. Frivilligheten fungerer best når den oppleves meningsfull og når de frivillige anerkjennes med sine ressurser, får meningsfulle og passende oppgaver, får være del av et fellesskap og takkes for det de bidrar med.

De ansatte har i praksis ofte en symbolfunksjon som de som «er» menigheten. Frivillige kan lese oppmerksomhet fra de ansatte som et tegn på om de blir sett av menigheten. Samtidig er mange ansatte bevisste om at de frivillige er menigheten i like stor grad som dem selv. Både ansatte og frivillige kan kjenne at oppgavene vokser dem over hodet. Nettopp derfor er det viktig med god ledelse, åpen dialog og bevisste prioriteringer.

Frivillighet er ikke et isolert område i kirken. Til en viss grad kan frivillighet være et mål i seg selv, men først og fremst skal frivilligheten handle om hva det frivillige arbeidet skaper, både for de som arbeidet er til for og de som utøver det. Det frivillige engasjementet vil derfor speile i hvilken grad menighetens arbeid oppleves viktig, meningsfullt og givende. Frivilligheten kan derfor ikke ses isolert fra kirkelig arbeid generelt. Godt arbeid for å gjøre tro synlig, innrette menighetsarbeidet mot viktige behov og skape møteplasser fullt av trivsel vil gi grobunn for styrket frivillighet.

Arbeidet med frivillighet kan gjerne konkretiseres i en fagdag eller en konferanse. Det trengs både å spre innsikt fra forskningen og legge til rette for refleksjon rundt frivillighet i eget arbeid. Det ligger inne i årsplanen for 2023 å planlegge et slikt møtepunkt. I mens kan nettsiden fortsette å være et sted å finne det som er tilgjengelig av ressurser.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet takker for det som er gjort i arbeidsgruppa for frivillighet, tar med seg resultatene og vil satse videre på å styrke frivilligheten i bispedømmet gjennom å ha frivillighet som et viktig satsingsområde i bispedømmeadministrasjonen, presteskapet og i samarbeid med menighetsråd og fellesråd.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ragnhild Halle	500	22/04320-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
63/22	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2022

Pilegrimsarbeidet i Stavanger bispedømme

Vedlegg:

Mandat for Stavanger bispedømmes pilegrimsutvalg
Sakspapir BDR 30.03.16 - Pilegrimsarbeidet i Stavanger bispedømme
Styringsdokument for Stavanger bispedømmes pilegrimsarbeid - 2022

Saksorientering

Innledning

Pilegrimsfeltet har vokst fram og fått en stadig tydeligere plass i arbeidet i Den norske kirke. Pilegrimsarbeidet er strategisk fordi det henvender seg til ulike typer mennesker og løfter fram flere ulike tema. Den fornyede pilegrimsbevegelsen bærer i seg en kime til å fornye kirken. Pilegrimsarbeidet er åpent i sin inngang og samtidig tydelig i sitt mål. Det inviterer alle til å være med og definere seg som pilegrim, det gir livstolkning til vandring gjennom livet, en himmel over livet og åndelig føde på veien. Det løfter inn hele skaperverket og naturen med takknemlighet og vern.

Sist pilegrimsfeltet var oppe som sak i bispedømmerådet var mars 2016. Sakspapiret er lagt ved fordi det inneholder kort historikk og refleksjon om pilegrimsfeltet i kirken i nyere tid. Dette sakspapiret vil vektlegge arbeidet som har skjedd siden 2016 og hva vi er opptatt av i dag.

Pilegrimsutvalg

Det er flere pilegrimsutvalg i Stavanger bispedømme. I 2013 vedtok styret for Utstein Pilegrimsgard at programkomiteen for retreat- og pilegrimsarbeid deles i to grupper, en retreatgruppe og en pilgrimsgruppe. Pilegrimsgruppen ble etter hvert Pilegrimsutvalg for Stavanger bispedømme. Det er strukturelt plassert under styret for Stiftelsen Utstein Pilegrimsgard, med formål om å arbeide for å styrke og støtte pilegrimsarbeidet i bispedømmet. Utvalget består i dag av Eirik Moe (leder), Arvid Kaspersen, Sigve Clementsen, Espen Gya, Arne Berge (fra april) og Ragnhild Halle.

I tillegg er det i dag pilegrimsutvalg i Egersund, Jæren prosti, Stavanger, Haugaland og Suldal. Dette er viktige ressurser og samarbeidsaktører for pilegrimsarbeidet i bispedømmet.

Pilegrimsvandring-/turer

Tradisjonen med å arrangere en årlig pilegrimstur langs Jærkysten, som nå er første etappe av Kystpilerimsleia, og til Røldal har fortsatt. Det er nå Utstein pilegrimsgard som står som arrangør av disse. Stavanger bispedømme har i tillegg arrangert reiser langs Kystpilegrimsleden, både deler av leden og hele.

Pilegrimsforum

Pilegrimsforum er et årlig arrangement for alle som er engasjert i pilegrimsarbeidet eller er nysgjerrige og har lyst å lære mer. Det er et forum for faglig påfyll og inspirasjon til videre arbeid. Det er også et viktig sted for erfaringsutveksling og nettverksbygging.

Kystpilegrimsleia

Stavanger bispedømme har hatt en sentral plass i arbeidet med å jobbe fram kystpilegrimsleia siden starten i 2008. Det har vært arbeidet i tett samarbeid med de andre bispedømmene langs kysten, fylkeskommunene og Riksantikvaren. I desember 2017 ble Kystpilegrimsleia offisielt godkjent som nasjonal Olavsvei til Nidaros og Europeisk kulturvei. Siden godkjenningen har arbeidet handlet om å bidra med å ta leia i bruk og å få etablert regionale pilegrimssenter. Oktober 2019 gikk Rogaland fylkeskommune og Karmøy kommune sammen om å etablere det første regionale pilegrimssenteret for kystpilegrimsleia og ansatte daglig leder i et prøveprosjekt. I dag er det på plass 4 regionale pilegrimssenter for leia med statlig, fylkeskommunal og kommunal finansiering. Vår rolle har dermed endret seg fra være sentrale som fødselshjelpere og pådriver i arbeidet med å etablere og få godkjent Kystpilegrimsleia, til å ta ansvar for kirken sin rolle og funksjon som en av de fire søylene i dette arbeidet (kultur, kirke, miljø og næring).

Nasjonalt Pilegrimssenter, som ble etablert permanent i 2010, har ansvar for den statlige pilegrimssatsingen, herunder koordinering og prioritering av oppgaver og ressursbruk. Dette gjelder også Kystpilegrimsleia og er dermed en viktig samarbeidspart i arbeidet med å styrke og videreutvikle denne. De har i det sist arbeidet med merking, særlig av den landbaserte strekningen fra Egersund til Stavanger.

Nasjonalt pilegrimssenter sier at «Pilegrimsarbeidet skal bidra til verdiskapning og positiv utvikling langs St. Olavsveiene til Trondheim. Det skal ha en tydelig kirkelig forankring og samtidig være åpen og inkluderende for mennesker med ulik tro, kultur og tradisjon.»

I sin langtidsplan 2020 – 2037, med tittelen «Pilegrimsleden – en reise som berører» skriver de blant annet:

«I et langsiktig perspektiv er målene for utvikling av pilegrimsledene i Norge at de:

- *formidler vår historiske, kulturelle og åndelige kulturarv med et bredt spekter av gode opplevelsestilbud*
- *har solid forankring både lokalt, regionalt og nasjonalt og bidrar til verdiskapning lokalt*
- *....*
- *Gir rom og rammer for ro, refleksjon og ettertanke*
- *....»*

Under utdyping av de fire grunnpilarene står det følgende om pillaren KIRKE, TRO OG LIVSSYN (lett språklig redigert):

«Pilegrimssatsingen skal ha en tydelig kirkelig forankring, og samtidig være åpen og inkluderende for mennesker med ulik tro, kultur og religion. Pilegrimsferdsel er en religiøs tradisjon, en pilegrimsferd mot et hellig mål. Enhver kirke kan sees på som et lokalt pilegrimsmål, selv om mange av de som vandrer langt ser på Nidarosdomen som sitt mål for pilegrimsferden.

I vår tid er praksiser formende for våre livsoppfatninger, kanskje mer enn den rene intellektuelle forståelsen. En pilegrimsreise kan ses som en gammel trospraksis som er revitalisert og har fått fornyet form og mening for mennesker i vår tid. Fellesnevneren for kirkens satsing handler om å utvikle sansen for det hellige gjennom å spille på de ulike elementer som finnes i pilegrimstradisjonene.

Den norske kirke, sammen med Den katolske kirke og andre kristne trossamfunn er viktige premiss- og innholdsleverandører til det moderne pilegrimsfenomenet. Samarbeid med

skolen, diakonale tilbud og menighetsbyggende aktiviteter, som trosopplæringstiltak for barn og unge, og kortere vandringer i lokalmiljøet, åpner for bruk av leden for et stort antall mennesker. Trossamfunn bidrar i dag til mange brukere av pilegrimsleden lokalt. Alle bispedømmer i Den norske kirke har i dag pilegrimsarbeid, flere prester arbeider med pilegrimsvirksomhet, og det utføres teologisk arbeid for å tematisere helligstedets rolle, betydning og funksjon.

Å være pilegrim handler ikke bare om å vandre til vakre og historiske steder, men også om å ta i bruk landskap og historier langs leden til å skape dybde, refleksjon og aktualitet. Kirken kan berøre pilegrimen uavhengig av åndelig ståsted. Helligstedet er et sted for alle pilegrimer. Pilegrimsferdsel gir kunnskap, forståelse, og opplevelse av vår kristne kulturarv. Kirkens forhold til kirke- rom og kirkebygg har endret seg de siste tiårene og favner bredere.

Åpne kirker langs leden er en symbolsak som handler om å møte en forventning fra vandreren om å bli tatt imot, uavhengig av tro eller tradisjon. For mange er ei åpen kirke et sted å søke stillhet, et sted for å kjenne på tradisjoner og historie, en kulturhistorisk og arkitektonisk opplevelse, eller sted for religiøs praksis og svar på behovet for åndelighet. Og for mange vil nok kirkebesøket være en blanding av flere av disse perspektivene.

Hele pilegrimstradisjonen bygger på en religiøs praksis, med vandringer mot et hellig mål. Dette særtrekket er det som skiller pilegrimsferden fra annen type vandringsturisme. Kirkene er både en sentral samarbeidspart og en selvstendig innholdsleverandør i pilegrimsarbeidet, hvor flere åpne kirker langs leden er et av tiltakene som må på plass for å møte forventningene fra de som ferdes på pilegrimsleden.

TILTAK:

Bevare den kirkelige forankringen, fornye pilegrimstradisjonen og være åpen og inkluderende for mennesker med ulik tro, kultur, tradisjon og motivasjon. Kirken skal berøre pilegrimen uavhengig av åndelig ståsted og fremme økumenikk, "den hele bebodde verden", for å skape dialog mellom verdens mange trossamfunn.

- Øke antallet åpne kirker langs leden
- Bygge en tydelig profil som pilegrimsmål for mennesker i dag
- Tilrettelegge for utsending og mottak av pilegrimer i kirker langs leden
- Samarbeide med fagmiljøer i og i tilknytning til kirken om fornying av pilegrimstradisjonen
- Fremme helligstedet som et sted for alle pilegrimer og skape dialog mellom verdens trossamfunn»

Kirken har med dette fått en tydelig rolle som **innholdsleverandør på kirkelig innhold**. Vi vil også samarbeide om andre av tiltakene under punktene for «Kirke, tro og livssyn». Særlig har vi arbeidet med punktet om å åpne antall kirker langs leden. Det har også vært arbeidet med kirkebygget som et hellig mål, og hvordan det kan tilrettelegges for pilegrimer og andre som kommer til en åpen kirke.

I 2019 arrangerte Stavanger bispedømme en nasjonal konferanse om åpne kirker. Dette er et område det fremdeles arbeides med. Gjennom pilegrimsarbeidet er det kontakt med mange menigheter om muligheten for åpne og tilgjengelige kirkerom. Fremdeles er det en del motstand mot dette med begrunnelse i mangel på ressurser eller ønske om andre fokus i arbeidet.

Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg

Kirkerådet vedtok i 2011 (Sak 30/11) å etablere et nasjonalkirkelig pilegrimsutvalg etter en prosess hvor behovet for å styrke kirkens rolle og bidrag i pilegrimsarbeidet som vokste fram i Norge. Stavanger bispedømme hadde en representant i utvalgte fra starten og ut 2020.

Nasjonale konferanser

Nasjonalt pilegrimssenter arrangerer en årlig konferanse i Trondheim. I 2023 er den 16. – 17. mars. Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg inviterer til en fagsamling i forlengelsen av denne. Det oppfordres hvert bispedømme å sende inntil 3 deltakere. I 2021 sendte vi tre fra Stavanger bispedømme.

Selv om pilegrimsarbeidet har fått faste og stabile strukturer, er fortsatt ikke drømmen om en pilegrimsbevegelse langs kystleia blitt oppfylt. Med den interessen som faktisk finnes for historie, natur og fordypning tror vi mulighetene for flere pilegrimer er store. Kjennskap, infrastruktur og tilbud med god kvalitet og kapasitet er nøkler til å nå lengre. Her kan bispedømmet bidra gjennom å delta på relevante arenaer, spre kunnskap og fortelle gode historier fra pilegrimsarbeidet.

Noen nøkkelspørsmål er:

- Hva må til for at enda flere skal oppdage pilegrimsvandringer?
- Hvordan kan menigheter i større grad invitere til pilegrimsaktivitet?
- Hva kan gjøres for å åpne flere kirker for pilegrimer?

I møtet kan bispedømmerådet dele sine erfaringer med pilegrimsarbeid, stille spørsmål og gi innspill til veien videre.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd takker for orienteringen om pilegrimsarbeidet og ber administrasjonen arbeide videre med dette, slik saksframlegget skisserer og ut fra de innspillene som kom i møtet.

FORSLAG TIL NYTT MANDAT SEPT 2022

Mandat for Stavanger bispedømmes pilegrimsutvalg

Pilegrimutvalget i Stavanger bispedømme er strukturelt plassert under styret for Stiftelsen Utstein Pilegrimsgard. Formålet med utvalget er arbeide for å styrke og støtte pilegrimsarbeidet i bispedømmet.

Oppgaver

Hovedoppgaven til utvalget er å arbeide for å øke bruken av pilegrimsmotivet og forståelsen av pilegrimsarbeidet i menighetene i bispedømmet. Dette gjøres ved å

- bidra med ideer inn i menigheter som vil arbeide med pilegrimstanken for å øke kjennskap og kunnskap til verdiene og mulighetene som ligger på dette feltet.
- fremme den lokale kirke som nærmeste pilegrimsmål.
- arrangere pilegrimsforum til faglig påfyll og inspirasjon om pilegrimsarbeidet.
- være arrangør eller medarrangør ved regionale, nasjonale og evt. internasjonale pilegrimsturer.
- være arrangør eller medarrangør ved andre kurs og konferanser om pilegrimsarbeidet.
- inspirere til å arrangere pilegrimsturer, lokalt og regionalt
- søke kompetanse fra andre pilegrimssenter både nasjonale og internasjonale.

Sammensetting og oppnevning

Medlemmene oppnevnes for fire år av gangen av styret for Utstein Pilegrimsgard.

- ◇ Utstein pilegrimsgard – daglig leder
- ◇ Styret for Utstein pilegrimsgard– en representant
- ◇ Stavanger bispedømmeråd – en representant
- ◇ Prostiene - 3 – 5 representanter

De skal avspeile geografi, ulik fagkompetanse og ulik rolle i det regionale pilegrimsarbeidet.

Utvalget velger selv leder og sekretær og fordeler øvrige oppgaver mellom seg. En forutsetter nært samarbeid med Stavanger bispedømmeråd.

Utgifter til møter i pilegrimsutvalget dekkes av Stiftelsen Utstein Pilegrimsgard.

Oppdatert september 2022

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Margun Pettersen	BDRSF - 483	15/302	<paragraf>

Pilegrimsarbeidet i Stavanger bispedømme

Vedlegg:

Oversendelse av ferdigstilt strategi for statlig pilegrimssatsing pdf

Statlig pilegrimsstrategi docx (L)(871965) pdf

Vedlegg til statlig pilegrimsstrategi docx (L)(871966) pdf

Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg

Pilegrimskart - tekstsider

Pilegrimskart-kartsider

NKP - Mandat og Handlingsplan

Pilegrim i Rogaland 2016-original

Saksorientering

Innledning

Pilegrimsmotivet opplever i vår tid en form for renessanse. Pilegrimsbevegelsen vokser og antall vandrere øker for hvert år i hele Europa og også her i Norge. Gamle og nye leder merkes, det etableres overnattingsplasser og pilegrimsmottak, det inviteres til gudstjenester og kulturarrangement langs veiene og det arrangeres korte og lange pilegrimsturer.

Den voksende pilegrimsbevegelsen tolkes ofte som et uttrykk for «tidens åndelige lengsel». Mange forteller at pilegrimsvandringen har utløst en gudstro, andre opplever at fokus på pilegrimsmotivet styrker troen og gir hjelp til livstolkning og livsmestring.

Pilegrimsarbeid er strategisk i en tid da den religiøse lengselen er stor. Det handler om mer enn å legge til rette for vandring. Den voksende pilegrimsbevegelsen kan bære i seg kimen til en fornyelse i kirken og ny-definering av fellesskapet. Den er åpen i inngang, men tydelig i målet. Den bygger broer mellom generasjoner og mellom kirke og samfunn, lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Dette er noe av bakgrunnen for at pilegrimsarbeidet har blitt et satsingsområde i vårt bispedømme.

Kort historikk

Å være pilegrim er å være underveis mot et hellig mål. Ordet *pilegrim* kommer av det latinske ordet *peregrinus*, som betyr fremmed eller utenlandsk. Pilegrimsreise er kjent fra alle de store religionene. Valfart og pilegrimsreiser er kanskje den religiøse tradisjon som er lettest å iakttå og kjenne igjen i de ulike religioners kulturer. Mest kjent er vel muslimes pilegrimsreiser til Mekka. Hinduer drar til hellige steder ved Ganges, buddhister til Buddhas fødested, jøder til Jerusalem og kristne startet med pilegrimsferd til Jerusalem og andre kjente steder fra Jesu liv. Så ble Roma, Santiago de Compostela og Nidaros viktige mål i middelalderen.

Det er vel trolig at de første kristne tidlig begynte å besøke de kjente stedene fra Jesu liv, men de eldste skriftlige beretninger fra kristne pilegrimsreiser til «Det hellige land» er fra 300-tallet (Egeria fra Spania og Pilegrimen fra Bordeaux). Her fortelles det om store menneskemengder på festdager på de ulike stedene. På samme tid begynte kristne i Roma å samle seg ved martyrenes graver for å be, og en martyrkult vokste fram.

Motivene for å legge ut på pilegrimsferd var forskjellige. I begynnelsen får en inntrykk av at pilegrimene dro for å få se stedene fra Bibelhistorien og for å minnes det som hadde skjedd der. Det var først i middelalderen, fra ca. 1000-1200-tallet, at pilegrimsreisene nådde sitt høydepunkt og motiver som helbredelse, bot og avlat ble viktige. Utferdstrang og eventyrlyst har nok også vært elementer ved reisene, og takke-reiser for noe som har gått bra.

Det eldste pilegrimsmålet i Norge var antakelig Selja med Seljumannakulten og St. Sunnivakulten. Trondheim ble det fjerde største pilegrimsmålet i Europa etter Olav Haraldssons død og helgenkåring. Det kom pilegrimer til Olavs skrin alt i 1031. Etter hvert vokste det fram flere valfartsmål. Domkirkene fikk avlatsprivilegier og alle kirker som hadde relikvier eller historier og legender om spesielle hendelser knyttet til seg, ble lokale valfarts- og pilegrimsmål. Røldal stavkirke med det undergjørende krusifikset ble det nest største pilegrimsmålet i Norge. Valfartene hit var en levende tradisjon helt fram til midt på 1800-tallet, selv om reformasjonen forbød valfart og pilegrimsvandring fra midten av 1500-tallet. Luther var ikke imot pilegrimsreise i seg selv. Han ville gjerne selv dra til de viktige stedene fra Jesu liv, for å oppleve stedene på nært hold og minnes. Men ikke som en fortjenstfull gjerning til frelse. Han protesterte mot kirkens pilegrimspraksis, pilegrimsteologi og avlatshandel. Han framholdt den lokale kirke som det viktigste helligsted.

I vår tid

Så, etter flere hundreår uten pilegrimsvandring i Norge, skjedde det på midten av 1980-tallet at det kom vandrere fra Sverige til Nidarosdomen og sa at de var pilegrimer. Det skapte noe usikkerhet og forvirring i staben der med det samme, men de skjønnte snart at dette var noe det måtte legges til rette for å møte på en god måte, og de måtte tenke igjennom hvordan de skulle ta imot moderne pilegrimer. *De ville komme på egne premisser med sine liv til det hellige rom. Vi ble utfordret til å legge til rette for lystenning, skriving av bønner, og vi lot blant annet et kapell bli et takkens rom*, sier Arne Bakken, som da var kapellan i Nidarosdomen, senere pilegrimsprest i Nidaros og Hamar. Og han fortsetter:

Etter å ha arbeidet både praktisk og teologisk i 25 år med pilegrimen, så opplever jeg det fortsatt slik at pilegrimen er det begrepet som limer best og mest fyllestgjørende sammen både menneskelivet, evangeliet, gudstjenesten og kirkelige handlinger, ja den totale virksomhet i kirken. Og jeg har alltid opplevd det slik at pilegrimen har vedvarende utdypet og utvidet vårt Kristus-bilde til en stadig mer nyansert og fargerik mosaikk.

Begrepet pilegrim er det som definerer mennesket til flest relasjoner – til Gud, til seg selv, til medmennesker, natur, miljø og kultur i alle former. Andre betegnelser vi bruker på de som tilhører folkekirken – medlem, døpt, kristen, aktiv/passiv, kjernemedlem osv. er ikke så omfattende som begrepet pilegrim.

Jeg ser på pilegrimen som undringens sendebud til vår tid.

Den moderne pilegrimen er altså ikke resultat av vedtak i utvalg eller råd, men dukker opp og kommer vandrende fra sitt sted med sin lengsel. Interessen for pilegrimsvandring forener historisk interesse, naturfølelse, verdien av å bevege seg langsomt og stille under enkle forhold og åpenhet for åndelighet.

Nasjonal pilegrimssatsing

Pilegrimsmotivet ble et statlig anliggende etter at daværende kirke- og kulturminister Trond Giske satte det på dagsorden for noen år siden med rapporten "På livets vei" skrevet av Per Kvistad Uddu, og la fram forslag om en nasjonal pilegrimssatsing.

Mye har vokst fram på nasjonalt plan i løpet av de siste årene, særlig i innlandet:

- 1997 Åpning av den offisielle pilegrimsleden Oslo – Trondheim.
- 1998 Fast pilegrimsprest i Nidaros og etter hvert på Hamar.
- 2007-10 Pilotprosjekt for pilegrimsleden.
- 2008 Nidaros pilegrimsgård etableres.
- 2008-09 KKDs prosjekt «På livets vei».
- 2010 5 regionale pilegrimssentre langs innlandsleden etableres med statlig støtte.
- 2010 St. Olavsveiene gjennom Danmark, Sverige og Norge til Trondheim fikk status som Europeiske Kulturveier og ble dermed del av et stort nettverk av pilegrimsleder gjennom hele Europa.
- 2011 Nasjonalt pilegrimssenter etableres midlertidig av Riksantikvaren.
- 2012 - Etablering av en statlig pilegrimsstrategi, jf. vedlegg.
(Fornyelsen av pilegrimsvandringene skal bidra til at kristen tro og tradisjon forblir viktige kilder for menneskers identitet og tilhørighet til kirken.)
- Nasjonalt pilegrimssenter etableres permanent, lokalisert i Trondheim.
- Forprosjektet «Kystpilegrimsleia Rogaland – Nidaros» etableres. Et samarbeid mellom 5 fylkeskommuner, 4 bispedømmeråd og Riksantikvaren.
- 2014 Hovedprosjektet «Kystpilegrimsleia Rogaland – Nidaros» - 3-årig samarbeidsprosjekt.
- 2015 Pilegrim i Nord. Kystpilegrimslei Trondenes – Trondheim.
- 2016 Nidaros Restaureringsarbeider får ansvar for den statlige pilegrimssatsingen fra 1.07.

Den norske kirke som pilegrimskirke

Vår kirke er fra begynnelsen en pilegrimskirke. Da kirken nådde vår kyst, hadde den vandret gjennom verden i nærmere 1000 år. I følge tradisjonen kom den hellige Sunniva som «keltisk pilegrim» til Selja en gang mot slutten av 900-tallet og Sunnivahelleren der hun døde, er blitt kalt «livmora som fødte kirken i Norge». I 1015 kom Olav Haraldsson fra England med biskoper og prester i sitt følge. Han gikk i land på Selja. Biskop Grimkjell gjorde en stor innsats som kirkegrunnlegger i Norge, bl.a. ved den første kristenretten som ble lagt fram på Moster i 1024.

Den oppblomstrende pilegrimsinteressen er blitt varmt mottatt - også i Den norske kirke. I 2011 opprettet Kirkerådet et Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg (NKP). NKP's mandat og handlingsplan ligger vedlagt.

Edvard Hoem talte til Kirkemøtet 2013 om de utfordringer vi står overfor, og sa dette:

Det norske folket treng i disse velstandstider meir enn nokon gong at kyrkja er der for dei. Det kan i all ståk og støy frå underhaldningsindustrien og kommersialismen sjå ut til at nordmennene greier seg godt utan Gud og utan den åndelege rettleiing som kyrkja kan gi.

Men ser ein nærare etter, er det motsette tilfelle. Den evige lengsla er lagt ned i alle menneskehjarte. Ei vedkjennande kyrkje samlar ikkje først og fremst folket under preikestolen. Den må utfalde seg i dagleglivet, der folk er. For å bera fram budskapen, må ein vera blant menneska for å finne korleis spørsmålet blir stilt av dei som lever no.

Vår egen biskop Erling skriver dette i boka *Levende religion*, som kom i fjor:
Kirken er der, sendt av den treenige Gud, for å dele evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling. Den er et helligsted, et mål for manges pilegrimsvandring.

Det har vokst fram en forståelse for at vi trenger hellige tider, hellige steder og hellige gjenstander. Biskop Halvor Nordhaug snakket om *troens kroppsspråk* i et foredrag på nasjonal pilegrimskonferansen på Selje i juni 2015, at *vi som kalles protestanter trenger å utvikle en sanselig og kroppslig tro. Vi trenger mer kultur og kunst, mer korstegning og kneiling. Og vi trenger å gå pilegrim.... Du blir det du gjør.*

Troen sitter ikke bare i hjernen. Den har sin plass også i føttene. De kan bære oss til helligstedet. Det er meningsfullt å reise til steder som har vært viktige for troen for folk i vårt land. Reisen er i seg selv et bilde på livsvandringen – å være underveis mot et mål – med både lette og mer krevende partier. Og historien om hendelser og sted, og fortellingene om martyrene/helgenene og deres liv kan gi inspirasjon og utfordre oss i dag. De gamle pilegrimsmålene er identitetsskapende kulturminner. Det å stå overfor gamle, hellige steder minner om at også jeg er en del av historien, av noe som er større og evig. Det gir et stort perspektiv på mitt liv og det blir naturlig å reflektere over de eksistensielle spørsmålene: Hvem er jeg? Hva vil jeg? Hvilken sammenheng er jeg i? Hvor går jeg? Det å få stille disse store spørsmålene en gang imellom, slik hellige steder innbyr til, kan gi rikere liv, gjøre oss ydmyke og også bevisste på hva vi anser som viktig.

IKO kom med en spennende bok i 2015. *På leting etter tro. Dannelsesreiser med ungdom*. I presentasjonen kan vi lese: *Mange unge er opptatt av spørsmål om tro og tvil. Å reise flere sammen til et sted som har en troshistorie å fortelle, kan aktualisere disse spørsmålene hos ungdommene. Boken tar opp dannelsesreisen som metode til å bidra til kunnskap om historien og til refleksjon og samtale om egen tro og tvil. Forfatterne bygger på erfaringer fra flere reiser med ungdommer: til Torino for å se det mange mener er Jesu likklede, til Luthersteder i Tyskland, og til Selje og Nidaros i vårt eget land.*

Erfaringen er at det å høre om andres tro og liv gjør det lettere å snakke om egen tro og tvil. Dette kan være en metode for flere aldersgrupper – et godt redskap for trosopplæring og menighetsarbeid i folkekirken.

Pilegrimsmotivet kan gi hjelp til livstolkning og livsmestring – det gode liv i vid forstand. Reiser, historie, fortellinger, legender og symbolhandlinger åpner opp for religionens (kristendommens) verden på en annen måte enn ren forkynnelse og teologi. Det blir naturlig å snakke om tro og trosspørsmål. En åpenhet for dette. Og det gis et språk for samtalen som kommuniserer.

Regionalt

Stavanger biskop og bispedømmeråd har lenge vært opptatt av å utvikle pilegrimsmotivet i Rogaland. Pilegrimstanker har trolig kommet svært tidlig til vårt område, som del av keltisk tankegods. Rogaland hadde nære bånd til England og Skottland allerede i vikingtiden, og fremdeles kan vi finne mange spor etter impulsene som kom fra vest tidlig i middelalderen, jf. blykorset fra Bru, steinkors, vår første biskop var engelsk, Domkirken ble viet til St. Svithun, middelalderkirkenes stilart mm. Også her har pilegrimsinteressen vokst fram på ny de siste årene og pilegrimsarbeid har blitt et satsingsområde.

- Stavanger bispedømmeråd etablerte stiftelsen Utstein Pilegrimsgard i 2002. Her har det blitt lagt ned et betydelig arbeid med renovering av huset og det arrangeres nå ulike retreatter og andre samlinger der gjennom hele året. Jf. brosjyren Stillhet, retreat, pilegrim 2016.
- Pilegrimskart for Rogaland ble laget i 2013.

- Det arrangeres årlig to 5-dagers pilegrimsferder i bispedømmet. En vandring fra Egersund til Stavanger domkirke og en tur med buss, båt og vandring fra Stavanger til pilegrimsstevnet i Røldal ved Gammal jonsok, første helg i juli.
- Det er siden 2009 arrangert flere pilegrimsreiser langs kystpilegrimsleia på ulike måter.
- Pilegrimsforum, som er en ledersamling for aktive pilegrimsmedarbeidere i bispedømmet, arrangeres en gang i året på Utstein pilegrimsgard.
- Kulturrådgiver og pilegrimsrådgiver/biskopens sekretær har de siste årene hatt arbeidsoppgaver innen pilegrimsfeltet tillagt sine stillinger.

Lokalt

Kirken er først og fremst kirke i lokalmenigheten. Det er her møtet med den enkelte skjer. Pilegrimsmotivet kan være et godt pedagogisk hjelpemiddel i trosopplæringen og kan bidra til menighetsutvikling lokalt.

Reisemotivet er et av de mest brukte bilder på livet og historien. Livsreisen fra vugge til grav, fra fødsel til død, gjør alle mennesker til pilegrimer. Bibelen omtales noen ganger som en pilegrimsbok, en reisehåndbok for livet. Det kan gis mange eksempler på pilegrimer i Bibelen.

Det er flere aktive pilegrimsmiljø i bispedømmet. Sju prostier har pilegrimsutvalg, og det er tatt initiativ for å få etablert pilegrimsutvalg i de to prostiene som ikke har det enda. Flere menigheter har pilegrimsmotivet med i arbeidet blant barn og unge, konfirmanter, voksne og eldre. Det arrangeres lokale vandringer, gudstjenester og temakvelder for ulike aldersgrupper og målgrupper. Pilegrimene i nyere tid har på en spesiell måte landet over, vært med å åpne kirkene og bane vei for en fornyet forståelse av at en kirke er et helligsted hvor alt i våre liv har sitt rom. Og de har aktualisert behovet for ulike uttrykksformer for troen.

Vi vet at kirkebygg betyr noe for folk når det gjelder. Vi har sett det i forbindelse med katastrofer, ulykker, kirkebranner o.l. Selve bygget, med så mye symbolikk, formidler noe om Guds nærvær i vår verden og den enkeltes liv. Arkitekt og kunstner har hatt en tanke bak utformingen. De vil formidle et budskap. En tilrettelagt pilegrimsvandring i kirken kan være til hjelp for å gi en opplevelse av det. Kirkebyggene våre er helligsteder. Alle har et helligsted i nærheten av der en bor. Det er de færreste som legger ut på lange pilegrimsreiser, men alle kan være med på pilegrimsvandring lokalt med menighetens kirke som pilegrimsmål. Kirkene våre skulle være mest mulig åpne slik at folk kan komme inn, i sorg og glede, hverdag og fest, til stillhet, lystenning, bønn og ettertanke.

Arne Bakken skriver dette om kirken som pilegrimsmål:

Når vi vandrer til en kirke med en forståelse av at vi er pilegrimer, så oppleves det som at veien blir en del av kirkerommet og gudstjenesten. Den som har vandret kort eller langt som pilegrim, får ofte en helt annen opplevelse av kirkerommet enn når vi kjører til kirken. Kirken blir et helligsted som samler, ikke bare vandringen, men hele livets høyde, dybde og bredde. Ingen andre vandringer vi gjør får med seg så mange dimensjoner som en pilegrimsvandring. Den synliggjør relasjonen til deg selv, til andre mennesker, til natur, kultur og Gud.

De vi vandrer sammen med, blir våre medvandrere og vi deler undringen over selve livet. Naturen vi går i, blir ikke noe utenfor oss, men vi erkjenner at vi er en del av den. Som pilegrimer til en kirke åpner vi oss for historien og ser spor etter de som vandret før oss..

Kirken er et samlingssted for «livets sammenbrutte deler», og er samtidig et nyorienteringspunkt. Kirkene er vendt mot øst, mot lyset og den nye dagen og de nye mulighetene. Alteret ligger helt i øst og er Kristi sted. Et kirkebygg begynner og slutter ikke med veggene, men ligger som en kompassnål i terrenget og orienterer oss i et kosmos som vi deler med alt og alle.

Derfor oppleves kirkebyggene som mål – et sted som er viktig å komme til – fordi det gir en opplevelse av å være kommet frem til noe som både forklarer vår egen tilværelse og vår omverden. Den norske kirke er en soknekirke. Ved at alle Den norske kirkes medlemmer, gjennom inndeling i sokn er tilhørende, soknende til en kirke, er vi også definert som «pilegrimer» – dvs «den som søker og tilhører et hellig sted».

Erkebiskop Arne Wade i et hyrdebrev på 1300-tallet: Det skal dere alle trofast akte på, enhver især, at dere stadig kommer til dere sognekirke, ydmykt og kristelig. Det er deres pilegrimsvandring.

Fra årsplanen til Stavanger bispedømme 2016

Resultatmål 3.5		FLEIRE DELTEK I PILEGRIM SARBEIDET			
Nøkkellindikator:		Talet på arrangement med pilegrimstema og tal på deltakarer			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Tilsette og sokneråd nyttar pilegrimsmotivet som tema for ulike aldersgrupper i kyrkjelydsarbeidet i større grad.	Liten eller inga interesse for pilegrimsmotivet hos tilsette, råd og utval.	<p>Auka kunnskap om pilegrimstema, gje inspirasjon til lokalt pilegrimsarbeid og sikre kvalitet på opplegg og vandringar ved å arrangere <i>Pilegrimsforum</i>, ha nær kontakt med prostiutvala og tilby foredrag på ulike arrangement.</p> <p>Invitere medarbeidarar til seminar og konferansar, lokalt, regionalt og nasjonalt.</p> <p>Lage eit opplegg for pilegrimsvandring med tanke på barn.</p> <p>Løfte fram pilegrimsmotivet i visitasar.</p>	PØF, MUV og biskop	2016
B	Gjestfrihet, engasjement og tilrettelegging for pilegrimsaktivitet i lokalmiljøa som ligg langs Kystpilegrimsleia i Rogaland.	Liten eller ingen interesse for prosjektet Kystpilegrimsleia i lokalmiljøa.	<p>Informere om utviklinga i prosjektet <i>Kystpilegrimsleia</i> lokalt.</p> <p>Arrangere turar langs kystpilegrimseia i Rogaland for å utforske, stimulere og engasjere kyrkjelydane, lag og foreiningar til utvikling lokalt.</p> <p>Motivere til god informasjon om kulturminner, høve til overnatting, mat og liknande.</p>	PØF og MUV	2016

Spørsmål til drøfting

Hvordan kan pilegrimsarbeidet i Stavanger bispedømme videreutvikles i tiden som kommer?

Hvordan kan pilegrimsarbeidet, fra et menighetsutviklingsperspektiv, knyttes tettere sammen med det lokale menighetsarbeidet?

Forslag til vedtak

Saken ble drøftet.

Styringsdokument for pilegrimsarbeidet i Stavanger bispedømme

Utarbeidet av Stavanger bispedømmes pilegrimsutvalg

30.03.2022

Eirik Moe
Margun Pettersen
Ole Hodneffjell
Ragnhild Halle
Reidun Gudmestad
Sigve Hasseløy Clemetsen
Arvid Kaspersen

Forankring

Stavanger bispedømmes pilegrimsutvalg og Utstein Pilegrimsgard finner gjensidig forankring i pilegrimsarbeidet.

Stavanger bispedømmes pilegrimsutvalg støtter seg til den forståelsen av pilegrimsarbeidet som kommer til uttrykk i Pilegrimsgardens styringsdokument *Identitet og profil*, av september 2021.

Nedenfor gjengis Pilegrimsgardens styringsdokument *Identitet og profil*.

Utstein Pilegrimsgard ønsker å være et sted der tid og evighet, jord og himmel, mennesker og Gud møtes. Dagene hos oss er preget av stillhet og enkelhet. En dagsrytme med bønnnetider og stille måltider med musikk utgjør en ramme, men varighet, tema og innhold kan variere. Stillheten er det viktigste virkemiddelet for å tilrettelegge for møter mellom mennesker og Gud. Vi ønsker å bringe mennesker tro og håp til livsvandringen.

Å være pilegrim er å være på vandring, og på den måten er vi alle pilegrimer. Pilegrimsvandringer har alltid et dobbelt perspektiv, en ytre vandring mot et bestemt sted, og en indre vandring mot Gud og oss selv.

Å være på retreat er å søke fellesskap med den treenige Gud, gjennom en ytre reise til et gudshus, og en indre reise til stillheten. Retreat er dager uten krav og ytre forventninger der vi får legge til side oppgaver og ansvar, roller og titler.

Vi ønske å legge til rette for **fordypning i eget tros- og bønneliv**, til inspirasjon for liv og tjeneste.

Gjennom oppmerksomt nærvær vil vi vise raushet og gjestfrihet og være en åndelig ressurs i vårt eget lokalmiljø.

Kjernevirksomhet:

Retreat

- ✚ Innføring i retreat
- ✚ Retreater med veiledning
- ✚ Keltiske retreater
- ✚ Temaretreat
- ✚ Stille dager
- ✚ Være en ressurs i lokalt stillhetsarbeid

Pilegrim

- ✚ Være en ressurs i lokalt pilegrimsarbeid
- ✚ Pilegrimsforum
- ✚ Pilegrimsreise langs Røldalsleden
- ✚ Pilegrimsreiser langs kystpilegrimsleia
- ✚ Lokale vandringer

Fordypning

- ✚ Åndelig veiledning
- ✚ Kurs i rammen av retreat
- ✚ Liturgier og bønner
- ✚ Opplæring og oppfølging av medarbeidere
- ✚ Fagutvikling og lederutvikling i retreat- og pilegrimsarbeidet

Nærvær

- ✚ Tilbud i høgtidene
- ✚ Sommeråpent
- ✚ Åpent hus
- ✚ Samarbeid med lokale menigheter
- ✚ Samarbeid gjennom VisitUtstein
- ✚ Utstillinger, forestillinger, konserter

Mål for pilegrimsarbeidet i Stavanger bispedømme

Hovedmål for arbeidet:

- Bringe tro og håp til livsvandringen for store og små

Gjennom pilegrimsarbeidet ønsker vi at / å fremme

- menighetene skal se pilegrimsmotivet som en viktig ressurs i det å være kirke i vår tid
- mennesker oppdager sin lokale kirke som sitt nærmeste pilegrimsmål
- mennesker får oppleve gjestfrihet og fellesskap
- mennesker får oppdage Gud
- mennesker får erfare at de vandrer med Gud
- mennesker får oppleve at vi lever i avhengighet av hverandre
- kirken fremstår og oppleves som åpen, inkluderende og diakonal
- mennesker får se storheten i naturen og ta vare på skaperverket
- kirke og lokalsamfunn skal finne gode måter for samhandling i pilegrimsarbeidet

Strategi for pilegrimsarbeidet i Stavanger bispedømme

For å tilrettelegge slik at visjonen kan bli oppfylt, vil vi konkret arbeide med noen målbare mål.

Dette skal være et levende dokument der vi legger til nye mål når det er aktuelt, tar bort mål som er oppnådd, avsluttet eller ikke lenger er aktuelle. For hvert mål skal det lages en egen handlingsplan.

Noen strategiområder vil være langsiktige og gjentakende. Andre oppgaver kan være prosjekter som går over en mer begrenset tid.

Strategiområder:

- 1 Være ressurs for lokalt pilegrimsarbeid
- 2 Arrangere og legge til rette for pilegrimsreiser
- 3 Utstein Pilegrimsgard som ressurscenter

Handlingsplaner

For å virkeliggjøre strategien for Pilegrimsarbeidet slik at arbeidet sikres fremdrift og progresjon, skal det utarbeides handlingsplan for hvert enkelt strategiområde. Planene skal vedlikeholdes og evalueres årlig. Klimaaspektet skal vektlegges i arbeidet.

Strategiområde 1: Være ressurs for lokalt pilegrimsarbeid

Hva	Hvordan	Hvem	Når	Budsjett	Status
Arrangere årlig seminar til inspirasjon, nettverksbygging og for å øke kompetansen i pilegrimsarbeidet	Arrangere og invitere til Pilegrimsforum for frivillige	Utvalget	Januar hvert år	20.000,-	Pågår årlig
Styrke samarbeidet mellom bispedømmets pilegrimsutvalg og de lokale pilegrimskomiteene	Arrangere og invitere til Pilegrimsforum for ansatte i kirken	Utvalget	om våren	20.000,-	Planlagt
Delta og bidra i lokalt pilegrimsarbeid etter forespørsel/ønsker fra de lokale pilegrimskomiteene	Bidra med foredrag, ressursmaterieell, vandringer mm. Lage ressursbank til hjemmesidene.		Etter forespørsel		Kontinuerlig
Bidra til samarbeid langs Kystpilegrimsleia	Motivere til å ta leia i bruk lokalt og bidra til å utvikle det kirkelige innholdet i vårt bispedømme.	Arvid m.fl. I samarbeid med lokale utvalg, menigheter, nøkkelsteder og pilegrimssenteret på Avaldsnes	Årlig		Kontinuerlig
Arbeide med utvikling av vertskapets rolle og funksjon i kirker, pilegrimssentre og på Pilegrimsgarden	Delta i samarbeid med Bjørgvin bispedømme om kursopplegg for gjestfrihet og godt vertskap.	Sigve, Reidun, Arvid og Knut Magne (Bjørgvin)	2022-2023	18.000,-	Under utvikling

Strategigråde 2: Arrangere og legge til rette for pilegrimsreiser

Hva	Hvordan	Hvem	Når	Budsjett	Status
Gjennomføre den årlige turen fra Egersund til Stavanger	Planlegges og gjennomføres av Ustein Pilegrimsgard etter godt etablerte rutiner	Arvid og Anne-Lise M	Hver sommer	Selvfinsiert	Pågår årlig
Gjennomføre seilas med båt langs Kystpilegrimsleia i Rogaland	Seilas med Carolina of Sandnes	Margun	Hver sommer	Selvfinsiert	Utprøvd 2021 og planlagt 2022
Tur langs kystpilegrimsleia i samarbeid med Turistforeningen og Friluftsrådet	Etablere samarbeid og dialog	Uavklart	Uavklart	Uavklart	Påtenkt
Gjennomføre den årlige turen fra Stavanger til Røldal	Planlegges og gjennomføres av Ustein Pilegrimsgard etter godt etablerte rutiner	Arvid og Eirik	Juli hvert år	Selvfinsiert	Pågår årlig
Utvikle og teste ut bil-tur fra Stavanger til Røldal som pilegrimsreise	Prøve ut en pilottur 2023 eller 2024	Eirik med flere	2023 / 2024	10.000,-	Påtenkt
Utvikle og teste ut MC-tur fra Stavanger til Røldal som pilegrimsreise	Prøve ut en pilottur 2023 eller 2024	Arvid med flere	2023 / 2024	10.000,-	Påtenkt
Integrere sørgende i pilegrimsvandring	To diakoner deltar på den årlige turen til Røldal, og har eget opplegg og oppfølging av de sørgende.	Arvid og diakoner etter nærmere avtale	Juli hvert år	18.000,-	Løpende
Pilegrimsreise med båt fra Stavanger til Røldal	Utvikle og prøve ut tur med båt Stavanger-Hylen, vandring, båt til Mogleiv/Nesflaten, vandring, båt til Røldal	Eirik med flere	Uavklart	0	Påtenkt
Utvikle samarbeidet langs Røldalsleden og Røldal som pilegrims mål	Årlig samarbeid med Bjørgvin pilegrimsutvalg og soknerådet i Røldal. Utvikle digitale verktøy, materiell osv	Utvalget	Årlig møte i forb. Med PG-forum	15.000	Pågår årlig

Strategiområde 3: Utstein Pilegrimsgarde som ressurscenter

Hva	Hvordan	Hvem	Når	Budsjett	Status
Pilegrimsvandring på Utstein for gjester på hotellet	Tilby "Klostertime" eller tilsvarende til hotellets gjester	Arvid, Ole og Arild	Løpende etter bestilling	Selvfinsiert	Under utprøving
Bidra i HEL-arbeidet til kirken med integrering av personer med funksjonsutfordringer i pilegrimsarbeidet.	Arrangere lokale turer på Utstein og utarbeidet material til bruk av diakoner/kateketer lokalt i kirkene.	Uavklart		12.000,-	
Tilby fagdager for diakoner, kateketer mm om bruk av pilegrimsmotivet i det lokale arbeidet med barn og unge	Invitere til inspirasjon, utprøving og erfaringsutveksling på Utstein	Utvalget	2023 / 2024	20.000,-	Påtenkt
Utvikle tilbudet på Pilegrimsgarden om sommeren	Bidra til at Pilegrimsgarden blir kjent som og kan fungere som pilegrimsherberge om sommeren. Gjennomføre pilegrimsbønn i Utstein kloster gjennom sommerferien.	Arvid, sommerverter og andre involverte	Skoleferien hvert år	Selvfinsiert	Under utvikling

Kommunikasjonsplan

I dette dokumentet skal vi synliggjøre hva vi ønsker å kommunisere / markedsføre. Følgende må inngå:

Hva skal vi kommunisere?

Hvordan - metoder og kanaler?

Til hvem - målgrupper?

Hvordan - metoder og kanaler?

Hvem gjør det - ansvarsfordeling?

Hva	Hvordan	Hvem	Når	Budsjett	Status

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	700	22/04347-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
68/22	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2022

Oppnevning av representanter til representantskapet i Kirkens bymisjon.

Vedlegg:

Brev til bispedømmerådene -representantskap

Oppnevning av kandidater til representantskapet i stiftelsen Kirkens Bymisjon

Saksorientering

Kirkens Bymisjon består i dag av ti regionale stiftelser. Fra 1. februar 2023 er det vedtatt og godkjent at disse blir slått sammen til en nasjonal enhet.

Representantskapet for den nye stiftelsen skal ha 29 medlemmer og 26 varamedlemmer, blant annet et medlem og varamedlem fra hvert bispedømmeråd.

Asbjørn Finnbakk (rådgiver, diakoni) og Magne Bjåstad (diakon og lek kirkelig tilsatt medlem av Stavanger bispedømmeråd) sitter som medlemmer av representantskapet for Kirkens Bymisjon Rogaland. Solveig Braut Tjelle (diakon i Domkirken og St. Petri menighet) har vært varamedlem. De ble valgt av bispedømmerådet i april 2022, for perioden 2022-2024.

Nå skal altså Stavanger bispedømmeråd oppnevne én representant og én vararepresentant. Medlemmene sitter i tre år og varamedlemmene i to år. Representantskapet fører tilsyn med stiftelsens virksomhet, uttaler seg i særlig viktige saker, oppnevner styret for stiftelsen, uttaler seg om økonomi og velger valgkomité.

Bispedømmerådene er bedt om at det oppnevnes en av hvert kjønn, siden vedtektene krever minst 40 % representasjon av hvert kjønn.

Bispedømmerådet kan oppnevne blant de tre som har verv i Kirkens Bymisjon Rogaland i dag eller foreslå nye kandidater. Det er opp til hvert bispedømmeråd om de vil la seg representere av en ansatt eller en tillitsvalgt eller frivillig.

Dersom rådet kommer fram til et vedtak i møtet vil dette bli meldt til Kirkens Bymisjon innen fristen. Rådet kan også be administrasjonen spørre foreslåtte og aktuelle kandidater og oppnevne disse administrativt innen fristen, dersom rådet ikke kommer fram til en endelig sammensetning i møtet. Det er derfor to alternative forslag til vedtak i saken.

I B kan bispedømmerådet peke på konkrete navn eller be administrasjonen lete etter bestemte typer kandidater. Endelig vedtakstekst kan ferdigstilles ut fra samtalen i møtet.

Forslag til vedtak

A: Stavanger bispedømmeråd oppnevner NN som medlem og NN som varamedlem til Stiftelsen Kirkens Bymisjon for kommende periode.

B: Stavanger bispedømmeråd ber administrasjonen spørre og oppnevne følgende representanter til Stiftelsen Kirkens Bymisjon, ut fra denne prioriteringen:

Bispedømmerådene i Den norske Kirke

Vår ref.:

Deres ref.:

Dato:

06.12.2022

Oppnevning av kandidater til representantskapet i Stiftelsen Kirkens Bymisjon

Styrene og representantskapene i ti av Kirkens Bymisjons stiftelser har besluttet å slå seg sammen til en felles landsdekkende stiftelse. Sammenlåingen er godkjent av Stiftelsestilsynet 05.12.2022.

Bakgrunnen for sammenslåingen

Den sammenslåtte stiftelsen har vedtatt nye vedtekter hvor det blant annet slås fast at Stiftelsen Kirkens Bymisjon er en landsdekkende stiftelse som har som formål å fremme diakonale tiltak som bidrar til å virkeliggjøre kirkens oppdrag. Formålet fremmes i samarbeid med Den norske kirkes organer og i overensstemmelse med dens bekjennelse. Ethvert tiltak som er i overensstemmelse med formålet, kan besluttes iverksatt og opprettholdt så lenge det finnes hensiktsmessig.

Sammenslåingen er et resultat av en langsiktig nasjonal organisasjonsutviklingsprosess i Kirkens Bymisjon som har pågått siden 2015. Et hovedmål for organisasjonsutviklingsprosessen har vært å styrke Kirkens Bymisjons plass i det norske samfunnet, for å gjøre stiftelsene i stand til å oppfylle formålet i enda større grad, samtidig som lokal tilhørighet og praksisnær handlekraft bevares.

Stiftelsene har likelydende formål. Stiftelsene har også siden opprettelsen samarbeidet tett og opptrer i de fleste sammenhenger som én organisasjon. Kirkens Bymisjon oppfatter at den samlede organisasjonen som stiftelsene utgjør har et nasjonalt samfunnsoppdrag, som også fordrer nasjonal samordning og koordinering. Organisering i form av flere selvstendige stiftelser medfører klare utfordringer med å samordne og koordinere arbeidet til organisasjonen på nasjonalt nivå. Stiftelsene står overfor økende utfordringer som følge av endringer i offentlig økonomi, krav til digitalisering, innovasjon, effektivisering, kvalitetsarbeid og regelleterlevelse.

Stiftelsene med færre ressurser er i størst grad avhengige av fellesskapet for å mestre krav til endring, og for å kunne møte og mestre komplekse oppgaver som eiendomsforvaltning, regnskap, regelleterlevelse, og større offentlige

anbud. Stiftelsene befinner seg ofte i konkurranse med andre aktører om ideelle oppgaver i samfunnet. Konkurransen stiller strenge krav til stiftelsenes drift og effektivitet. I tillegg til at det forventes at tjenestene leveres mer effektivt, er anbudskonkurransene i forkant gjerne omfattende og stiller omfattende krav til tjenesteyter.

En sammenslått stiftelse med større samlede personmessige og økonomiske ressurser vil i større grad kunne profesjonalisere anbudsarbeid. Dagens organisering medfører at stiftelsene i noen tilfeller ikke kan samarbeide i anbudsprosesser som følge av konkurranserettslige regler som forhindrer konkurrerende foretak fra å samarbeide om anbud. Dette medfører at stiftelsene i en del tilfeller har måttet levere tilbud hver for seg som er mindre konkurransedyktige enn et felles tilbud ville ha vært. En sammenslått stiftelse vil regnes som ett foretak etter konkurranserettslige regler. Sammenslåingen vil dermed føre til forbedret konkurransedyktighet i anbudsprosesser, noe som igjen vil styrke stiftelsenes evne til å realisere formålet.

Sammenslåing vil kunne bedre stiftelsenes evne til å få støtte fra ulike tilskuddsordninger. Tilskuddsordninger stiller i flere tilfeller krav om nasjonale ledd for å kvalifisere til å søke midler. I dag regnes Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo som et sentralledd under en del ordninger. En sammenslått stiftelse kan imidlertid føre til at stiftelsen kvalifiserer til å få midler fra flere ordninger som stiller lignende krav. I tillegg kan en sammenslåing føre til at beregningsgrunnlaget for støtte økes, ettersom støtteordninger i flere tilfeller fordeler midler ut fra sentralleddets driftskostnader. En sammenslåing kan dermed føre til en styrking av mulighetene for å få finansiering/støtte til formålsarbeidet.

Den sammenslåtte stiftelsen endrer navn til Stiftelsen Kirkens Bymisjon.

Utdrag av vedtekter for den sammenslåtte stiftelsen Kirkens Bymisjon

Formålet søkes fremmet i samarbeid med kirken, myndigheter, institusjoner og organisasjoner herunder brukerorganisasjoner, gjennom en lokal forankring, og ved hjelp av ansatte og frivillige medarbeidere.

Stiftelsen Kirkens Bymisjon er organisert med et representantskap, et styre, og en generalsekretær som ledende organer. Styret er stiftelsens øverste organ.

Representantskapet består av 29 medlemmer med 26 varamedlemmer, som oppnevnes slik:

- a) 6 medlemmer med 5 varamedlemmer oppnevnes av styret i Stiftelsen Kirkens Bymisjon.
- b) 6 medlemmer med 5 varamedlemmer oppnevnes av representantskapet i Stiftelsen Kirkens Bymisjon.
- c) 5 medlemmer med 4 varamedlemmer velges av og blant de ansatte i Stiftelsen Kirkens Bymisjon.

- d) Bispedømmerådene i Den norske kirke, for tiden i 11 bispedømmer, oppnevner 1 medlem med 1 varamedlem hver.
- e) 1 medlem med 1 varamedlem oppnevnes av Metodistkirken i Norge.

Medlemmene har en funksjonstid på tre år og varamedlemmene to år. Det enkelte medlem og varamedlem kan gjenoppnevnes for inntil tre perioder.

Representantskapet skal gjenspeile mangfold og kompetanse. Blant medlemmene i representantskapet skal det være minst 40% av hvert kjønn. Representantskapet skal ha en balansert landsdekkende representasjon der representantskapet samlet sett skal ha medlemmer som på valgtidspunktet skal ha bostedsadresse i alle fem landsdeler.

Representantskapet velger selv sin leder og nestleder for 1 år av gangen.

Representantskapet har følgende oppgaver:

- a) Føre tilsyn med stiftelsens virksomhet.
- b) Avgi uttalelse i særlig viktige saker som blir forelagt fra styret, så som betydelige finansielle eller eiendomsmessige disposisjoner og vesentlige forandringer i arbeidet.
- c) Oppnevne styremedlemmer og varamedlemmer, jf. § 5 første ledd a) samt avsette styremedlemmer når vilkårene i stiftelsesloven § 29 annet ledd er tilstede.
- d) Velge styreleder og nestleder. Styreleder og nestleder velges for ett år av gangen.
- e) Avgi uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen.
- f) Velge revisor som skal være statsautorisert, fastsette revisors godtgjørelse og om nødvendig utferdige instruks for vedkommende.
- g) Velge valgkomiteens medlemmer i samsvar med § 9.
- h) Beslutte granskning.
- i) Vedta omdanning og oppløsning av stiftelsen med minimum 2/3 flertall, etter forslag fra styret, jf § 13 og §14.

Representantskapet holder møter så ofte som lederen finner det nødvendig, eller når minst 6 medlemmer krever det. Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. Styret og generalsekretæren har i alminnelighet rett til å delta i representantskapets møter, men uten stemmerett.

Kandidater til representantskapet fra bispedømmerådene

Med henvisning til vedtektene ber vi om at hvert av bispedømmerådene peker ut 1 medlem og 1 varamedlem og en av hvert kjønn i sin oppnevning og at det i oppnevningen også legges ved en kort presentasjon av kandidatene og en forenklet CV.

Etter mine samtaler med Stiftsdirektørene er det ønskelig å understreke at hvorvidt de oppnevnte kandidatene nå er fra administrasjonen eller tillitsvalgte i bispedømmet ikke er avgjørende for Stiftelsen Kirkens Bymisjon. Dette er det opp til bispedømmene selv å vurdere. Når valgkomiteen for nytt representantskap nå ønsker tilbakemelding på navn innen 9.januar 2023, for å få den nye stiftelsen formelt operativ med styrende organer innen 01.02.2023, forstår vi at det i denne omgang kan være mest hensiktsmessig med administrativt oppnevnte medlemmer. Dersom nye oppnevninger med formelle behandlinger i bispedømmerådene er ønskelig, kan dette gjøres i løpet av det første året.

Vi ser frem til fortsatt og fornyet samarbeid.

Ta gjerne kontakt ved behov.

Adelheid Firing Hvambdal
Generalsekretær Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo

Fra: Anders Pladsen <Anders.Pladsen@bymisjon.no>
Sendt: tirsdag 6. desember 2022 14:18
Til: Stavanger-bdr
Kopi: Adelheid Firing Hvambsal
Emne: Oppnevning av kandidater til representantskapet i stiftelsen Kirkens Bymisjon
Vedlegg: Brev til bispedømmerådene -representantskap.pdf

Til Stavanger Bispedømmeråd v/stiftsdirektør

Vi viser til telefonsamtale med generalsekretær Adelheid Firing Hvambsal i dag og viser til vedlagte brev med orientering om at ti av stiftelsene i Kirkens Bymisjon har vedtatt å slå seg sammen til en stiftelse. Søknaden om sammenslåing ble godkjent av Stiftelsestilsynet 5. desember 2022.

I vedlagte brev orienteres det om bakgrunnen for og begrunnelsen for sammenslåingen I vedtektene for den sammenslåtte stiftelsen fremgår det at stiftelsen er organisert med et representantskap, et styre, og en generalsekretær som ledende organer. Styret er stiftelsens øverste organ.

Representantskapet består av 29 medlemmer med 26 varamedlemmer, hvor blant annet bispedømmerådene i Den norske kirke oppnevner 1 medlem med 1 varamedlem hver. I tillegg 1 medlem med 1 varamedlem som oppnevnes av Metodistkirken i Norge.

Stiftelsene slås formelt sammen fra 1. februar 2023 og vi ber derfor om at hvert av bispedømmerådene oppnevner 1 medlem og 1 varamedlem til representantskapet i Kirkens Bymisjon, innen 9. januar 2023.

Ta gjerne kontakt hvis noe er uklart.

Med vennlig hilsen

Anders Pladsen
Seniorrådgiver i Generalsekretariatet

Kirkens Bymisjon, Oslo, Hovedkontoret
Tollbugata 3, 0152, |
T: | M: 406 42 727 Gavekonto: | 7011 05 18593

DEN NORSKE KYRKJA

Stavanger bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	102	22/04338-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2022

ÅRSPLAN 2023

Vedlegg:

Årsplan 2023

Saksorientering

I denne saka ligg administrasjonen sin årsplan for 2023 ved.

Årsplanen fylgjer same mal som tidlegare år. Som i fjor er ny strategi og bærekraftsmåla ein del av rammeverket. Planen er også prega av metodikk for målstyring og risikostyring i Den norske kyrkja.

Kyrkjerådet kjem snart med nye indikatorar, relatert til ny strategi. Av praktiske omsyn brukar denne planen dei gamle indikatorane, men med ei forståing om at nye rammar vil setja i gang endringar.

Bispedømmerådet har drøfta overordna rammer for satsingar vidare, og har peika på desse tre felte særskilt

- Ungdom og unge vaksne
- Frivillige medarbeidarar
- Dyktiggjering av folkevalde.

Det er planar for vidare satsing på ungdom i årsplanen. Satsinga er tenkt vidareutvikla framover.

Rådet får eiga sak om frivillig medarbeidarskap i dette møtet. Samtalen om dette vil vera ein del av grunnlaget for vidare satsing.

Neste år blir det rådsleiarsamlingar tidleg på året. Det er også planlagt nye møtepunkt med kyrkjelege fellesråd og i prosessen med kyrkjeleg organisering. Det blir også kurs i «Kirka vår – samla plan for verksemda i soknet» og for nye sokneråd.

Det er ikkje tenkt ein større samtale om detaljane i årsplanen i dette møtet, men rådet kan kommentera og stilla spørsmål til innhaldet. Planen plar ikkje justerast formelt i løpet av året, men fokus, tidsplanar og prosjekt blir til ein viss grad justert ut frå satsingar og utvikling i løpet av året.

Det skjer også eit arbeid med å konkretisera Kyrkjemøtet sin strategi for Stavanger bispedømme. Når dette arbeidet har fått ein konkret form, vil resultatet bli lagt fram for bispedømmerådet.

Ved saka ligg også ei oversikt over arrangement i 2023 ved. Her kan det koma endringar, men oversikta gjev eit godt bilete av planane for det komande året.

Forslag til vedtak

Dette er ei orienteringssak, utan vedtak.

DEN NORSKE KYRKJA
Stavanger biskop og bispedømmeråd

Årsplan 2023

Meir himmel på jorda

Innhald

A	VISJON, STRATEGI OG FOKUS	D	KYRKJE OG SAMFUNN
2	OM ÅRSPLANEN	14	UNDERVISNING FOR VAKSNE
3	STRATEGI FOR DEN NORSKE KYRKJA	15	DIAKONI
B	TILTAK I 2023.	16	INKLUDERANDE KYRKJELIV
4	GUDSTENESTE OG KYRKJELEGE HANDLINGAR	17	KULTUR OG KYRKJEMUSIKK
4	GUDSTENESTE	18	PILEGRIMAR OG OPNE KYRKJER
5	SAMISK KYRKJELIV	19	DIGITAL KYRKJE
6	VIGSEL	20	KYRKJA I MEDIA
7	GRAVFERD	21	MISJON
C	BARN OG UNGE	22	MIGRANTAR, ØKUMENIKK OG RELIGIONSIALOG
8	DÅP	E	ORGANISASJON
9	TRUSOPPLÆRING	23	REKRUTTERING
10	KYRKJE-SKULE	24	FRIVILLIGE MEDARBEIDARAR
11	KONFIRMASJON	25	HR-ARBEID
12	UNGDOM	26	REDUKSJON I ADMINISTRATIV RESSURSBRUK
13	UNGE VAKSNE		

Om årsplanen

I årsplanen beskriv Stavanger biskop og bispedømmerråd korleis ein vil nå viktige mål for kyrkja si verksemd i 2023.

Måla kjem frå Kyrkjemøtet sin strategi og konkretiseringar av mål og indikatorar ut frå denne. Dei kjem også frå bispedømmerrådet sin strategi.

Årsplan for 2023 er laga før nye indikatorar for dei nye strategiske måla er på plass, men med eit medvit om at nye kjem og at det vil medføra endringar.

Fleire mål og indikatorar krev tiltak det er den lokale kyrkja som har mynde over. I møte med slike mål kan biskop og bispedømmerråd motivera tilsette, tillitsvalde og frivillige, halda kurs, driva fagutvikling og nytta ressursane i prestenesta. Samtidig fastset sokna eigne mål, strategiar og tiltak lokalt.

Til grunn for arbeidet ligg statlege og kyrkjelege rammer for mål- og risikostyring, med bispedømmerråd og biskopen si verksemd som kontekst.

Avsnitta følgjer denne disposisjonen:

- ✓ **STRATEGISKE MÅL OG INDIKATORAR**
Nasjonale og regionale mål og indikatorar for arbeidet, henta frå Kyrkjemøtet sin visjon og dei mål- og resultatindikatorane som har vore i bruk til no.
- ✓ **BÆREKRAFTSMÅL**
Referanse til bærekraftsmål så langt dette er naturleg.
- ✓ **SITUASJONSANALYSE**
Punktvis oppsummering av kor me står i forhold til måla og kva som er viktig for å komma vidare.

- ✓ **TILTAK**
Konkrete tiltak som er under arbeid frå 2023 og utover
- ✓ **RISIKOVURDERING**
Korleis er risikobiletet på området?
I kva grad vil tiltaka kunne påverka situasjonen?
- ✓ **KONSEKVENSN AV RISIKOVURDERING**
Kva tyder risikovurderinga for framtidig arbeid?

Bispedømmerrådet har også anna verksemd, som følgjer av andre plikter og behov enn dei spesifikke satsingsområda. Desse kan også vera lovpålagte, viktige og strategiske, men har anna forankring enn årsplanen og blir derfor ikkje ein del av denne. Årsplanen fokuserer på korleis biskop og bispedømmerråd vil arbeida for å nå mål fastsett nasjonalt eller regionalt, gjennom rammeverket for årsplanlegging, årsrapportering og risikostyring.

Risikovurderinga brukar me slik:

- **Svært alvorleg risiko: Kyrkja vil bli alvorleg svekka utan endring**
- **Alvorleg: Målet vil i stor grad ikkje bli nådd utan endring**
- **Middels: Målet vil berre delvis bli nådd utan endring**
- **Låg: Resultata vil i nokon grad bli svekka utan tiltak**
- **Svært låg: Situasjonen vil truleg vera stabil og akseptabel, uavhengig av tiltak.**

Strategi for Den norske kyrkja 2022-29

Meir himmel på jorda

Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande og misj folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og

<p>Den norske kyrkja strategi for 2022–2029</p>	 <p>Kyrkja opnar rom for tru</p>
 <p>Kyrkja for den enkelte</p>	<p>Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet</p>
 <p>Kyrkja i samfunnet</p>	<p>Fremjar verdiar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle</p>
 <p>Kyrkja som organisasjon</p>	<p>Styrkjer gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekyrkje</p>

GUDSTENESTE

STRATEGI		FORKYNNA EVANGELIET, ÅPNA ROM FOR TRU, GODE MØTEPLASSAR.			
INDIKATOR		GUDSTENESTEDELTAKING OG GUDSTENESTEFREKVENNS			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?			KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFAKTORAR)		
<ul style="list-style-type: none"> Gudstenestene har svekka oppslutning, særleg blant unge. Det finst sprikande ønske for korleis gudstenester skal vera Det er vanskeleg å rekruttera nye, faste gudstenedeltakarar 			<ul style="list-style-type: none"> God kvalitet på gudstenester Invitasjonar til nye, inn i inkluderande gudstenestefellesskap Tilbod til barn i samband med gudstenesta 		
TILTAK			ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Prosjekt om gudstenester for barn og familiar		Opna fleire gudstenester for barn og familiar	2022	
2	Tilby vegleiing til prestar på gudsteneste og formidling		Kvalitet i prestetenesta	2021	
3	Gå gjennom gudstenedeforordning og gudstenedetilbod		Forordning som passar til behov og ressursar	2023	
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Kyrkja har jobba mykje med gudsteneste over mange år, utan at det i stort påverkar gudstenedeoppslutninga totalt i rett retning. Desse tiltaka det me vil jobba med for å komma vidare i 2023.	
Høg	Høg	Høg	Høg		

SAMISK KYRKJELIV

STRATEGI		FORKYNNA EVANGELIET, FORVALTA KULTURARV, SKAPA GODE MØTEPLASSAR M.M.			
INDIKATOR		MARKERINGAR AV NASJONALDAG OG SAMISKE GUDSTENESTELEMENT			
BÆREKRAFTSMÅL		10 – MINDRE ULIKHET, 16 – FRED, RETTFERDIGHET OG VELFUNDERENDE INSTITUSJONER			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?			KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFAKTORAR)		
<ul style="list-style-type: none"> Kyrkja i Rogaland har liten kontakt med samiske miljø og representantar 			<ul style="list-style-type: none"> Kontakt med samiske miljø og representantar Opplæring i samiske gudstenestelement 		
TILTAK			ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Gudsteneste 6. februar i Stavanger domkirke og markering på arrangement i Vår Frelzers menighet i Haugesund		Markera samisk kultur og kyrkjeliv	2020	Kontinuerleg
2	Spreia ressursar om korleis ein kan inkludera samiske gudstenestelement		Lokal kompetanse og meir bruk av samiske gudstenestelement	2020	
3	Bruka samiske salmar på samlingar		Bruk av samiske salmar	2020	
4	Tema om samisk kyrkjeliv for barn og unge på Forum for trusopplæring		Gi kunnskap og idear om samiske element ein kan bruke i tiltaka i trusopplæringa lokalt.	2023	2023
5	Få oversikt over samiske ressursar og bli betre kjend med samisk kultur og kyrkjeliv		Auka kunnskapen om samisk kyrkjeliv regionalt og lokalt gjennom skriftleg og munnleg informasjon.	2023	Kontinuerleg
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Det er etablert tradisjonar i Haugesund og Stavanger, men me kan gjera meir for å ta i bruk samiske gudstenestelement.	
Høg	Høg	Middels	Middels		

VIGSEL

STRATEGI		GI TILHØRIGHEIT			
INDIKATOR		TALET PÅ VIGSLAR			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?			KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFATORAR)		
<ul style="list-style-type: none"> Mange vel noko anna enn kyrkjeleg vigsel 			<ul style="list-style-type: none"> God kvalitet på vigslar God tilrettelegging for ønska frå brudepar God kyrkjeleg kommunikasjon om verdien av kjærleik og gode parforhold 		
TILTAK			ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Ta opp og drøfte utfordringar i møte med individuelle ønske frå brurepar i prostemøte.		God organisering og gode løysingar for både kyrkja og brurepara.	2021	
2	Kommunikasjonsarbeid.		Gjera vigsel i kyrkja kjent så fleire vil koma.	2021	
3	Tilby enkle vigslar i kyrkjeleg regi		Fleire kyrkjelege vigslar	2021	
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Det trengst tiltak for å auka oppslutninga om kyrkjeleg vigsel. Kyrkja anerkjenner også andre former for vigsel, men ønsker at fleire brukar kyrkja.	
Svært høg	Middels	Høg	Middels		

GRAVFERD

STRATEGI		FORKYNNE EVANGELIET GJENNOM HEILE LIVET, SKAPA GODE MØTEPLASSAR			
INDIKATOR		TALET PÅ GRAVFERDER I KYRKJA			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFaktorAR)			
<ul style="list-style-type: none"> Svak tilknytning til kyrkja hjå deler av befolkinga Potensiell konkurranse frå gravferdsbyrå 		<ul style="list-style-type: none"> Kvalitet på kyrkjelege gravferder Tilrettelegging for ønske frå pårørande Godt samarbeid med gravferdsbyrå 			
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING	
1	Kontakt mellom prostar og gravferdsbyrå	Godt samarbeid med gravferdsbyrå	2020	2021	
2	Prøveprosjekt i eit prosti: Meir fleksible rammer for gravferder.	Møta pårørande og deltakarar der dei er	2020	2021	
3	Arbeid med forkynning i gravferd i studieprosjekt om «teologi og samfunn»	God kvalitet på forkynning i gravferd	2023	2024	
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Me har ikkje sett dramatiske endringar i oppslutninga om gravferd i bispedømmet, men veit at dette er ein tydeleg risiko. Ønske om alternativ musikk er ein faktor som påverkar dette. Medlemsundersøkinga viser at gruppa som ikkje synest det er viktig med kyrkjeleg gravferd er større enn kyrkja sin del av gravferdene i dag.	
Høg	Svært høg	Middels	Høg		

DÅP

STRATEGI		FORKYNNE EVANGELIET GJENNOM HEILE LIVET			
INDIKATOR		TALET PÅ DØYPTE			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFAKTORAR)			
<ul style="list-style-type: none"> Mange tenkjer at dei ikkje vil gjera val av tru på vegne av barna, særleg i familiar med foreldre med ulik tru. Ikkje alle kyrkjelydar prioriterer dåpsarbeid høgt nok Forsking syner at mange vel dåp tidlegare enn antatt. Større grupper har svekka tilknytning til kyrkja 		<ul style="list-style-type: none"> Arbeida for at kyrkjelydane møter folk på ein reflektert og inkluderande måte i dei møtepunkta dei har. Kommunikasjonsarbeid som gjer at folk blir motiverte til å døypa Skapa begeistring kring dåp allereie i ungdomsåra. Kyrkjelydane kjenner eiga dåpsoppslutning og er motiverte for dåpsarbeid 			
TILTAK OG PROSJEKT		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING	
1	Kommunikasjonsarbeid med fokus på dåp	Fleire vel dåp	2022	Kontinuerleg	
2	Dåpspakke for konfirmantar - ein konfirmanntime om dåp	Gje kunnskap om dåp og skape begeistring slik at konfirmantar vel dåp for sine barn i framtida.	2022	2023	
3	Oppmuntra kyrkjelydar til samordna drop-in dåp	Gjere seg erfaringar som kan motivera andre kyrkjelydar til å prøva det same	2022	2022	
RISIKOVURDERING DÅP					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Risikovurderinga viser at dette er eit område som er svært viktig og må prioriterast høgt.	
Svært høg	Svært høg	Høg	Svært høg		

TRUSOPPLÆRING

STRATEGI	SKAPA GODE MØTEPLASSAR, FORKYNNA EVANGELIET, FREMMA VERDIAR, MOTVERKA UTANFORSKAP			
INDIKATOR	DELTAKARDEL I UTVALDE, LANDSOMFATTANDE TILTAK			
BÆREKRAFTSMÅL 4.7.a	Etablere og oppgradere utdanningstilbud som er barnevenlege, og som tek omsyn til kjønnskilnader og til personar med nedsett funksjonsevne og sikrar trygge, ikkje-valdelege, inkluderande og effektive læringsmiljø for alle.			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFATORAR)		
<ul style="list-style-type: none"> • Konkurransen om barn og unge si tid • Manglande interesse for trusopplæring hjå nokre grupper 		<ul style="list-style-type: none"> • Meiningsfulle tilbod der deltakarane kjenner seg velkomne • God kvalitet på tilboda • God kommunikasjon 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Utviklingssamtalar med alle kyrkjelydane, med fokus på oppslutning, kommunikasjon, frivillige medarbeidarar, fellesskap for barn og unge og trusopplæring som kyrkjelydsutvikling.	Kyrkjelydane blir medvitne om oppslutninga om tiltaka og reflekterer rundt dette.	Vår 2022	2023
2	Utvikla nytt breiddetiltak "Sirkus Credo" i trusopplæringa om fargane i kyrkjeåret.	Skape ny motivasjon i trusopplæringa og gi kunnskap om kyrkjeåret og kva fargane betyr.	Vår 2021	Haust 2023
3	Arrangera Forum for trusopplæring for tilsette i bispedømmet	Motivasjon, inspirasjon og fagleg påfyll	Haust 2023	Haust 2022
4	Medarbeidardag trusopplæring	Kompetansebygging og erfaringsdeling	Vår 2023	Vår 2023
5	Møter med nyttilsette i trusopplæringa	Kunnskapsoverføring	Kontinuerleg	
RISIKOVURDERING				
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Oppslutning om trusopplæring er svært viktig for kyrkja. Dei siste åra har oppslutninga gått forsiktig ned.
Høg	Svært høg	Middels	Svært høg	

KYRKJE-SKULE-SAMARBEID

STRATEGI		FORVALTA KULTURARV, FREMMA VERDIAR OG (FOR SKULEGUDSTENESTER) FORKYNNA EVANGELIET			
INDIKATOR		TALET PÅ BARNEHAGE- OG SKULEGUDSTENESTER			
BÆREKRAFTSMÅL 4,7,a		Etablere og oppgradera utdanningstilbod som er barnevenlege, og som tek omsyn til kjønnskilnader og til personar med nedsett funksjonsevne og sikrar trygge, ikkje-valdelege, inkluderande og effektive læringsmiljø for alle.			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFATORAR)			
<ul style="list-style-type: none"> Den nye overordna delen i læreplanverket og dei nye læreplanane i skulen (særleg KRLE), endrar nokre av dei tidlegare premissa i kyrkje-skule samarbeidet. Nokre rektorar er negative til samarbeid med kyrkja ut frå eigen ståstad 		Endringane føreset at dei tilsette i kyrkja er orientert om endringane, og at kyrkja kan gi gode tilbod til skulen ut frå dei nye læreverka.			
TILTAK		ØNSKA EFFEKT		OPPSTART	AVSLUTNING
1	Møtepunkt med skulane på visitasar	God kontakt mellom kyrkje og skule lokalt		2023	Kontinuerleg
2	Planlegga og gjennomføra «Bibelsporet» (vandring gjennom Bibelen) i samarbeid med Bibelselskapet	Styrka bibelkunnskapen hos barn og unge i skulane		2023	2023
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD		
Middels	Middels	Middels	Middels	Me opplever at det stort sett er gode relasjonar mellom kyrkje og skule lokalt. Dette må det arbeidast kontinuerleg med for å oppretthalda samarbeidet.	

KONFIRMASJON

STRATEGI		GI TILHØRIGHEIT, FORKYNNA EVANGELIET OG FREMMA VERDIAR			
INDIKATOR		KONFIRMERTE AV DØYPTE 15-ÅRINGAR			
BÆREKRAFTSMÅL 4,7,a		Etablere og oppgradera utdanningstilbod som er barnevenlege, og som tek omsyn til kjønnskilnader og til personar med nedsett funksjonsevne og sikrar trygge, ikkje-valdelege, inkluderande og effektive læringsmiljø for alle.			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?			KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFATORAR)		
Oppslutninga om konfirmasjon er ikkje sjølvst. Rundt 16 prosent av medlemmane vel bort konfirmasjon i kyrkja.			<ul style="list-style-type: none"> • konfirmantopplegg med god kvalitet i alle ledd. • god og aktuell informasjon om konfirmasjon til 14-åringane. 		
TILTAK			ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Innhaldsmarknadsføring av konfirmasjon		At flest mogleg 14-åringar vel kyrkjeleg konfirmasjon	2022	2022
2	Etablere arbeidsgruppe som følgjer opp Kyrkerådet sine satsingar på psykisk helse og tema om seksualitet i konfirmantarbeidet		Styrke dei tilsette sine kunnskarar om psykisk helse og ung seksualitet i møte med konfirmantane	2023	2025
3	Starta opp prosjekt om utvikling av kristne praksisar i konfirmasjonstida.		Gi konfirmantane gode verktøy for å praktisera trua	2023	2024
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Her er bispedømmet sitt arbeid ein del av eit større bilete, men viss me arbeider godt med dette vil me bidra til så god oppslutning som mogleg.	
Høg	Høg	Middels	Høg		

UNGDOM

NASJONALT STRATEGI	SKAPA MØTEPlassar, EIT GODT SAMFUNN FOR ALLE, FORKYNNA EVANGELIET		
INDIKATOR	TALET PÅ DELTAKARAR PÅ TILBOD FOR 13-17 ÅR OG 18-30 ÅR		
BÆREKRAFTSMÅL	3 – GOD HELSE OG LIVSKVALITET, 10 – MINDRE ULIKHET, 11 - BÆREKRAFTIGE BYER		
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFaktorAR)	
<ul style="list-style-type: none"> Ikkje alle kyrkjelydar eller område har tilbod til ungdom Ikkje alle har gode lenker til organisasjonane sitt arbeid For få deltakarar på tilbod. Me har låg oppslutning blant unge vaksne 		<ul style="list-style-type: none"> At kyrkjelydane set av ressursar til ungdomsarbeid At kyrkjelydane finn tiltak som appellerer til ungdom Samarbeid mellom kyrkjelydar og organisasjonar Frivillige leiarar 	
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART
1	UT-konferansen - ei helg med ulike tilbod, blant anna Ungdomstinget, nettverkssamlingar og fagdagar for ungdom og ungdomsleiarar	Motivasjon, rekruttering og gode råd til kyrkjelydane	2022
2	Helg med opplæring for ungdomsråd (UT 2.0)	Velfungerande ungdomsdemokrati	2023
3	Fagdagar ungdom om forvaltaransvar og grønne ungdomsarbeid	Auka kvalitet på ungdomsarbeid	2023
4	Nettverkssamlingar for ungdomsleiarar og nyttilsette ungdomsprestar	Etablera fellesskap for å dela idear og gje motivasjon	2023
5	Møtepunkt med organisasjonane	Auka kvalitet og kraft i satsinga	2019
6	Demokratiturné i bispedømmet	Gjera kyrkjelydane betre kjent med ungdomsdemokratiet og deira involvering i det	2023
RISIKOVURDERING			
FØR TILTAK		ETTER TILTAK	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD
Høg	Svært høg	Middels	Svært høg
Sjølvs om det finst ungdomsarbeid som fungerer godt i einskilde kyrkjelydar, har me samla sett for svak oppslutning blant ungdom og unge vaksne. Det gjer dette til eit område som er viktig i seg sjølv og for kyrkja si framtid. Bispedømmet si rolle er å utfordra, utrusta og leggja til rette for satsing i kyrkjelydane.			

UNGE VAKSNE

STRATEGI		SKAPA MØTEPlassar, EIT GODT SAMFUNN FOR ALLE, FORKYNNA EVANGELIET			
INDIKATOR		TALET PÅ TILBOD FOR 18-30 ÅRINGAR			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?			KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFaktorAR)		
<ul style="list-style-type: none"> Kyrkja har svak oppslutning blant unge vaksne Mange unge vaksne er ikkje kjende i kyrkjelege tilbod til vaksne Kyrkja har ikkje fokusert mykje på vaksne som bur åleine 			<ul style="list-style-type: none"> Kulturelt relevante tilbod til unge vaksne Opna gudstenester for unge vaksne Skapa fleire møteplassar som ikkje har familiar som primærmålgruppe 		
TILTAK			ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Kartlegging blant kyrkjelydar i bispedømet.		Få innsikt i behov og moglegheit for etablering av tilbod for unge vaksne.	2023	2024
2	Laga strategi for arbeid retta mot unge vaksne		Gje tydeleg retning og nødvendige prioriteringar i arbeidet med utvikling av tilbod for unge vaksne.	2023	2023
3	Leia ei arbeidsgruppe for unge vaksne-arbeid i bispedøme		Utvikla forslag på ressursar og konsept som kan nyttast i kyrkjelydar i bispedømet.	2023	
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	I stort er det for lita merksemd på unge vaksne i kyrkjelydane, sjølv om dette er viktig og strategisk. Her treng me nybrottsarbeid.	
Svært høg	Svært høg	Høg	Høg		

UNDERVISNING FOR VAKSNE

REGIONALT MÅL		UTFORSKA NYE MÅTAR Å VERA KYRKJE PÅ, FORKYNNA EVANGELIET, GJE TILHØRIGHEIT			
INDIKATOR		TAL FRÅ MEDLEMSUNDERSØKING			
BÆREKRAFTSMÅL 11,4		Styrke innsatsen for å verne om og sikre kultur- og naturarven i verda.			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?			KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFAKTORAR)		
<ul style="list-style-type: none"> Ein stor del av medlemmene har liten kontakt med kyrkja, og saknar kunnskap om kva kyrkja står for og kva den kristne trua betyr. 			Det er viktig for kyrkja å gi medlemmene kunnskap om kristen tru og praksis, stadfeste og visa vegar til tru på ein måte mange kan gripa.		
TILTAK			ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Vidareutvikla "Portalar til tru" med ulike ressursar for intern opplæring til kyrkjelydane (portal-manual, webinar, kurs-opplegg for tilsette)		Gje kyrkjelydane ein reiskap til å møta dei som har lyst til å læra meir om kristen tru . Setta kyrkjelydar i stand til å ta opplegget i bruk.	2019	2023
2	Implementering av prosjektet "Portalar til tru" til ekstern formidling i kyrkjelydane (via brosjyre og sosiale media). Utarbeida kursopplegg for vaksne medlemmar.		Stadfesta tru og gjera kunnskap om kristen tru tilgjengeleg for mange.	2022	2023
3	Få oversikt over kva som finnes av arbeid for vaksne i kyrkjelydane		Kunne dela ressursar og arbeida for å styrka tilbodet	2023	2024
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Målet er ei av kyrkja sine hovudutfordringar. Tiltaket vil derfor kunne treffa mange, men dette er ei utfordring det må arbeidast breitt med for å skapa endring.	
Svært høg	Svært høg	Svært høg	Svært høg		

DIAKONI

STRATEGI		EIT GODT SAMFUNN FOR ALLE, MOTVERKA UTANFORSKAP, NYE MÅTAR Å VERA KYRKJE PÅ, BÆREKRAFTSMÅL M.M.			
INDIKATOR		TALET PÅ KYRKJELYDAR MED GODKJENT PLAN			
BÆREKRAFTSMÅL		FLEIRE, M.A. 10 – MINDRE ULIKHET - 13 – STOPPE KLIMAENDRINGAR; 17 – SAMARBEID MELLOM ULIKE AKTØRAR			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFaktorAR)			
<ul style="list-style-type: none"> • Det er mange diakonale utfordringar i samfunnet, lokalt og globalt • Kommunane kjenner ikkje alltid til kva ein kan oppnå gjennom samarbeid med kyrkja • Nye i Norge treng arenaar for å etablera seg i samfunnet 		<ul style="list-style-type: none"> • Godt diakonalt arbeid i kyrkjelydane • Samskaping mellom kyrkja, det offentlege og aktuelle organisasjonar • Diakonalt engasjement lokalt. 			
TILTAK		ØNSKA EFFEKT		OPPSTART	AVSLUTNING
1	Setta stabar og sokneråd i gang med å bli grøne kyrkjelyder og bruka bærekraftsboka, som inngang til å arbeida med bærekraftsmåla.	Arbeid med bærekraftsmåla lokalt.		Vår 2023	2022
2	VIVAT-kurs på Karmøy og i Sandnes	Kyrkja bidrar i møte med sjølvmod.		Kontinuerleg	
3	Studieprosjekt for prestar: Diakoni og samfunn	Utrusta til å bidra i å leia diakonale kyrkjelydar..		Vår 2023	2024
4	Fagdagar: Grøne kyrkjelydar og grønt ungdomsarbeid, frivilligheit i palliasjon, nye i Noreg. Diakoni i Kyrkja vår.	Fagleg påfyll på viktige satsingsområde		Vår 2023	2023
5	Samtale om å forankre "Sorgstøttenettverket" i Helseføretaket	Kyrkjeleg kompetanse og innsats for førebygging		Januar 2023	2023
6	Delta i samarbeid med Stavanger kyrkjelege fellesråd om felles omsorgsplan for fellesrådsområdet. Bringa ideen vidare.	Strategisk diakonisatsing i Stavanger, m.a. i lys av bærekraftsmåla.		Vår 2023	
7	Delta i regionale samhandlingsfora for diakoni, i samarbeid med organisasjonar og det offentlege.	Synleggjering av diakonale utfordringar, kyrkjelege markeringar for sårbare grupper og felles tiltak.		Kontinuerleg	
8	Fylgja opp «Ventil» (Samtaletilbod mellom 18-30år) og samarbeide med Bispehagen samtalesenter	Styrka samtale- og sjelesorgtilbodet i bispedømmet		2023	
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Det er svært viktig at kyrkjelydane har eit godt diakonalt arbeid. Mange har alt planar for diakoni, men nå får dei impulsar til nye fokus og oppdateringar.	
Middels	Middels	Låg	Middels		

INKLUDERANDE KYRKJELIV

STRATEGI	SKAPA MØTEPlassar, FORKYNNA EVANGELIET, MOTVERKA UTANFORSKAP, EIT GODT SAMFUNN FOR ALLE			
INDIKATOR	TALET PÅ TILTAK FOR MÅLGRUPPA OG TALET PÅ DELTAKARAR I DESSE.			
BÆREKRAFTSMÅL	10 – MINDRE ULIKHET			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFaktorAR)		
<ul style="list-style-type: none"> - At kyrkjelydane i for liten grad legg opp til deltaking for menneske i målgruppa og går glipp av ressursane og gåvene hjå desse. - Å skapa gode arenaer for målgruppa lokalt og regionalt - Å utvikla gode, faste samhandlingsmønster mellom kyrkja og den offentlege helse- og omsorgstenesta. 		<ul style="list-style-type: none"> - At menneske i målgruppa blir inkluderte i lokal-kyrkjelyden - Fellestiltak som gjev inspirasjon og idear til lokalt arbeid. - Rekruttering og oppfølging av tilsette og frivillige leiarar - Godt samarbeid med leing og beslutningstakarar i det offentlege. - At korona-skapt isolasjon blir broten og fellesskap får meir plass att. 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Hautstakkefestar i nord- og sørfylket	Knyta lokale tiltak sterkare saman i felles inspirasjon	2022	2022 (årleg)
2	Oppstartsfest, juletreffest og fellesarrangement i inkluderingsarbeidet	Skapa fellesskap og gje meningsfulle tilbod		
3	Weekend for inkluderingsarbeidet	Bygga fellesskap, gje opplevingar og vera kyrkje	2021	2022
4	Oppfølging, utvikling og rekruttering av leiarar gjennom personleg kontakt og samlingar	Utrusta leiarar og auka talet på desse	2021	Kontinuerleg
5	Støtta opp om lokale samlingar og tiltak	Bidra til kvalitet og god drift lokalt	2022	
RISIKOVURDERING				
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	
middels	høg	middels	middels	
Presisjonsnivå i risikovurdering her kan vera vanskeleg fordi tiltak og satsingsområde ikkje er heilt nye frå år til år, men har ein kontinuitet i seg. I tillegg ligg det også faktorar utanom årsplanen som vil påverka resultatata.				

KULTUR OG KYRKJEMUSIKK

STRATEGI		STYRKE KYRKJA SOM KULTURARENA OG FORVALTA KULTURARV FOR ALLE GENERASJONAR, SKAPA GODE INKLUDERANDE MØTEPLASSAR			
INDIKATOR		FLEIRE DELTAKARAR PÅ KONSERTAR OG KULTURARRANGEMENT I KYRKJA			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFAKTORAR)			
<ul style="list-style-type: none"> - Ubrukte moglegheiter på kultur og kyrkjemusikk lokalt i kyrkjelydane - Manglande ressursar til kultur i kyrkja - Lite fokus på å forvalta kyrkja som kulturarv 		<ul style="list-style-type: none"> - Auka forståing for verdien av å nytta ulike kulturelle uttrykk i kyrkja - Prioritering av økonomi til stillingar og aktivitet innan kulturfeltet - Forståing av kva verdiar kyrkja forvaltar av kulturarv 			
TILTAK		ØNSKA EFFEKT		OPPSTART	AVSLUTNING
1	Samtale med prostar, kyrkjemusikarar og daglege leiarar, med fokus på kultur for å skapa eit strategisk arbeid for gjenoppbygging av kulturlivet i sokna	Større forståing for kultur og satsing på kultur i kyrkja sitt arbeid		2023	
2	Fagsamlingar for kyrkjemusikarar.	Fagleg utvikling og godt samarbeid		2 i året	
3	Førebu jubileet for Stavanger by, bispedømme og Domkyrkja i 2025	Eit jubileumsår i 2025 der kyrkja blir synleg, samarbeid blir styrka og det blir positive verknadar i etterkant.		2018	2025
4	Arbeida med prosjektet «Krafta i fellesskapssongen»	Det blir sunge meir og av fleire i kyrkjene våre, med eit rikt repertoar av salmar og songar.		2021	2023
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Det er fyrst og fremst arbeidet i sokna som påverkar om målet blir nådd. Det trengst større medvit om potensialet som ligg i kyrkjeleg kulturverksemd, men sidan den lokale innsatsen er viktigast, er det sannsynlegheita som blir justert etter tiltak.	
Høg	Middels	Middels	Middels		

PILEGRIMAR OG OPNE KYRKJER

STRATEGI	KYRKJA OPNAR ROM FOR TRU OG ER MEIR FOR FLEIRE VED Å SKAPA GODE MØTEPLASSAR, UTFORSKA NYE MÅTER Å VERA KYRKJE PÅ OG SAMHANDLE MED ULIKE AKTØRAR			
INDIKATOR	TAL PÅ PILEGRIMSTILBOD OG DELTAKING PÅ DESSE. TALET PÅ OPNE KYRKJER.			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFAKTORAR)		
<ul style="list-style-type: none"> - Å få fleire til å erfara at pilegrimsarbeidet er med å opne rom for tru - Å nå ut til ei vidare målgruppe - Tilrettelegging av pilegrimsledene for individuelle reisande - Manglande erfaring, engasjement og kompetanse på feltet 		<ul style="list-style-type: none"> - At me når ut til nye som får gjera erfaringar som pilegrim - Informasjonsarbeid og marknadsføring - Samarbeid med regionalt pilegrimssenter, kommunane, fylkeskommunen og andre bispedømme - Vellukka samlingar, turar og arrangement 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Pilegrimsforum og møtepunkt for leiarar	Motivasjon, fagleg påfyll og vidareutvikling	Årleg	
2	Pilegrimsarrangement og pilegrimsvandringar	Utbytte for deltakarane	Årleg	
3	Fagdag for kyrkjeleg tilsette	Gjera pilegrimsvandring meir brukt som metode	2023	
4	Arbeid med å styrka rolla som vertskap for opne kyrkjer, pilegrimssentra og pilegrimsgarden	Fleire opne kyrkjer som møteplassar	2023	
RISIKOVURDERING				
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	
Høg	Middels	Middels	Middels	
Pilegrimsarbeidet gjev moglegheit til å nå nye grupper menneske. Det gjev også moglegheit til å bruka nye metodar i kyrkjeleg arbeid. Det er også ein god samhandlingsarena med kommunar og næringsliv. Å satsa på pilegrimsvegar er eit prosjekt med høge ambisjonar, men også mogleg brei effekt.				

DIGITAL KYRKJE

STRATEGI		GODE MØTEPlassar FYSISK OG DIGITALT, VERA KYRKJE PÅ NYE MÅTER, FORKYNNE EVANGELIET			
INDIKATOR		TALET PÅ BRUKARAR AV KYRKJA SINE DIGITALE KANALAR. TALET PÅ SOKN SOM BRUKAR SKJERIKYRKJA.NO. TALET PÅ SOKN SOM HAR NETTSIDER SOM ER UNIVERSELT UTFORMA, RESPONSIVE OG MED DNK SOM TYDELEG AVSENDAR.			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?			KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFAKTORAR)		
Lågt digitalt nærvære grunna manglande ressursar i fellesråd og sokn og manglande kompetanse blant medarbeidarar.			Å ha kapasitet og kompetanse til å vera levande og aktivt til stades på sosiale media, skapa relevant og kyrkjært innhald som mange vil sjå og dela. Gode nettsider.		
TILTAK			ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Samlingar for alle som har SoMe-ansvar i sokna.		Auka kompetanse og samarbeid, slik at SoMe-arbeidet blir styrka.	2022	Kontinuerleg
2	Skrivekurs og redaktør-støtte til å laga gode nettsider i alle sokn		Sokna blir meir synlege digitalt og får betre kommunikasjon med medlemmane.	2023	Kontinuerleg
4	Laga digitale ressursar til Portalar til tru til bruk i sokna		Nå ut til fleire med kunnskap om tru	2023	
5	Arbeida for å ta Skjerikyrkja i bruk		Auka deltaking på kyrkjelege arrangement	2022	
6	Starta allmøte for alle kyrkjeleg tilsette i bispedømmet		Inspirera til auka digitalt nærvære og gi kompetanse	2023	
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT Høg	ALVORSGRAD Høg	SANNSYNLEGHEIT Middels	ALVORSGRAD Middels	At kyrkja ikkje er til stade i sosiale medium og på digitale flater vil for mange medlemmer bety at kyrkja ikkje er ein del av deira liv. Auka ressursbruk og betre kompetanse kan minska risikoen for dette.	

KYRKJA I DET OFFENTLEGE ROMMET

STRATEGI		FORKYNNER EVANGELIET, FREMMER VERDIAR, GJER BÆREKRAFTSMÅL VERKELEGE, GJEV TILHØRIGHEIT			
INDIKATOR		TALET ARTIKKELTREFF PÅ DEN NORSKE KYRKJA I RADIO, TV, PRINT, NETTAVISER. TAL PÅ FROKOSTSEMINAR / ANNA			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?			KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFATORAR)		
<ul style="list-style-type: none"> - Kyrkja er for lite synleg i det offentlege rommet - Kyrkja sitt uttrykk i det offentlege rommet blir marginalt og ikkje relevant for størsteparten av medlemmane våre. - Saker som er problematiske for kyrkja tek merkemda og dannar eit bilete av kyrkja som skadar kyrkja sitt omdømme 			<ul style="list-style-type: none"> - Innhaldsplan for jamleg kontakt med media. - Medvit og kompetanse i sokna om å tipsa og senda stoff til media. - Godt medvit om kva saker som eignar seg for brei kommunikasjon - Eigen medieplan for biskopen 		
TILTAK			ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Styrka samfunnskontakten ved å invitara politikarar til møte.		Auka medvit om kyrkjas faktiske funksjon og oppgaver i eit livssynsopent samfunn.	2023	Kontinuerleg
2	Auka fokus på biskopen si stemme i det offentlege rom via kronikkar, deltaking i samfunnsdebatten og på større, viktige arrangement		Sjølve setta agenda for sentrale samfunnstema i kyrkja, m.a. med tanke på å bidra til god politikk.	2022	Kontinuerleg
3	Utarbeida innhalds/distribusjonsplan for stoff som eignar seg i media.		Fleire positive kyrkjesaker	2023	Kontinuerleg
4	Artiklar med marknadsføring av innhald i sentrale media i regionen.		Inspirasjon og kunnskap om dåp, konfirmasjon mm.	2023	
5	Gjennomføra etterutdanningsprosjekt for prestane i bispedømmet, med «teologi og samfunn» som tema.		Styrka kyrkja som samfunnsaktør	2022	
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Risikoen for å vera usynleg og berre ha eit marginalt uttrykk i media er høg. Religion er ikkje lenger ein sjølvstøtt storleik i samfunnet. Samtidig er media meir opne for religiøse ytringar enn før, og media ønsker tips om saker som gjeld mange. Med høg medlems-oppslutning er potensialet vårt godt.	
Høg	Høg	Middels	Middels		

MISJON

STRATEGI	FORKYNNE EVANGELIET, FREMMA VERDIAR, BÆREKRAFTSMÅL, SAMARBEID MED ORGANISASJONAR			
INDIKATOR	MISJONSAVTALAR OG INNTEKTER FRÅ MISJONSAVTALAR			
BÆREKRAFTSMÅL	MISJON ER RELEVANT FOR ALLE 17 BÆREKRAFTSMÅL			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFaktorAR)		
<ul style="list-style-type: none"> Deler av verda manglar kyrkjeleg nærvær Store globale diakonale behov Misjon kan vera eit marginalt område i kyrkjelydane si verksemd 		<ul style="list-style-type: none"> Personar som tek ansvar for kyrkjelyden sitt misjonsengasjement Godt samarbeid med misjonsorganisasjonane Globalt engasjement blant kyrkjemedlemmane 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Samarbeida med organisasjonane i Samarbeid Menighet og Misjon i Stavanger	Ryddig og god kontakt med misjonsorganisasjonane.	2023	2023
2	Etablere arenaer for læring og inspirasjon til misjon gjennom samarbeid mellom organisasjonane og kyrkjelydane	Auka misjonsengasjement lokalt i kyrkjelydane.	2023	2023
3	Hjelpa kyrkjelydar i prosessar knytt til misjonsavtaler	Styrka lokalt eigarskap til misjon.	2023	
4	Oppfordra kyrkjelydar til å delta på aksjonen "Saman som kyrkje i heile verda"	Bidra til at misjonsavtalane styrkast	2023	2023
RISIKOVURDERING				
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Dei globale utfordringane er store, og misjon er ein del av kyrkja sitt vesen. Det tek tid å løysa globale utfordringar, men misjonsarbeid i kyrkjelydane bidreg til lokalt engasjement. Det blir viktig å leggja strukturar for arbeidet vidare som gjev gode resultat, også med endringane i SMM-samarbeidet.
Høg	Svært høg	Høg	Svært høg	

MIGRANTAR, ØKUMENIKK OG RELIGIONSIALOG

STRATEGI		SAMARBEID MED ANDRE TRUS- OG KYRKJESAMFUNN, BYGGA EIT GODT SAMFUNN			
INDIKATOR		TALET PÅ FORA FOR RELIGIONSIALOG			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFaktorAR)			
<ul style="list-style-type: none"> Manglande kontakt mellom menneske med ulik tru og livssyn Manglande kunnskap om verdiar hjå menneske med ulik tru Problematiske haldningar til andre grupper menneske 		<ul style="list-style-type: none"> God kyrkjeleg kommunikasjon i det offentlege Kontakt med andre trus- og livssynssamfunn 			
TILTAK		ØNSKA EFFEKT		OPPSTART	AVSLUTNING
1	Støtta og samarbeida med Kirkelig Dialogsenter i Stavanger	Eit breitt spekter av tiltak innafor religionsdialog		Kontinuerleg	
2	Delta i samarbeidsrådet for trus- og livssynssamfunn	God kontakt med leiarar for andre trus- og livssynssamfunn		Kontinuerleg	
3	Besøk til Carlisle bispedømme saman med kor frå Domkyrkja	Økumenisk samarbeid til gjensidig nytte		2023	
4	Møtepunkt med kristne migrantar og samarbeidsaktørar	Kartlegga behov, oppretta kontakt og finna vegen vidare		2023	
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Det er gode relasjonar mellom ulike trus- og livssynssamfunn i Stavanger bispedømme. Utfordringa er skepsisen til flyktningar og innvandrarar i befolkninga.	
Middels	Høg	Middels	Høg		

REKRUTTERING

STRATEGI		SKAPA EIN INKLUDERANDE ARBEIDSPASS OG FRIVILLIGHEITSARENA			
INDIKATOR		REKRUTTERINGSSTATISTIKK			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?			KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFaktorAR)		
<ul style="list-style-type: none"> • Det er for få som fullfører kyrkjeleg utdanning • Folk med kyrkjeleg utdanning vel andre arbeidsplassar • Kyrkja kan ha eit ufortent dårleg rykte som arbeidsplass 			<ul style="list-style-type: none"> • At folk trivst i kyrkjeleg arbeid og deler dette med andre • Breitt og strategisk rekrutteringsarbeid • Kyrkjeleg ungdomsarbeid 		
TILTAK			ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Faste arbeidsmiljøtiltak i personalarbeidet		Kyrkjelege medarbeidarar trivst og gjev kyrkja godt rykte.	Kontinuerleg	Kontinuerleg
2	Satsing på kyrkjeleg ungdomsarbeid		Godt rekrutteringsgrunnlag for kyrkjelege stillingar	Kontinuerleg	Kontinuerleg
3	Delta på utdanningsmesser i januar og vera synlege der ungdom er		Gjera kyrkjeleg teneste til eit aktuelt alternativ	2023	Kontinuerleg
4	Prosjekt for å få fleire eit-åringar i kyrkjeleg regi, i samarbeid med VID.		Ungdom får syn for å jobba i kyrkja	Vår 2023	
5	Tiltak for å auka medvitet om rekrutteringsarbeid lokalt – fokus i prostemøte og på andre arenaar		Større lokalt fokus på rekruttering	2023	Kontinuerleg
6	Oppfølging av studentar gjennom VTVT, innslag i undervisninga og Forum for teologistudentar		Motivasjon til å velja kyrkjeleg teneste	Kontinuerleg	Kontinuerleg
7	Bruka rekrutteringsfilm for ungdom på fleire arenaar		Skapa interesse for kyrkjeleg teneste	2023	
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Her er risikoen svært høg. Situasjonen i dag krev snarlege og klare tiltak. Utan endring vil problema for kyrkja veksa.	
Svært høg	Svært høg	Høg	Svært høg		

TILLITSVALDE OG FRIVILLIGE MEDARBEIDARAR

STRATEGI	SKAPA EIN INKLUDERANDE ARBEIDSPASS OG FRIVILLIGHEITSARENA. SKAPA GODE MØTEPLASSAR.			
INDIKATOR	TALET PÅ FRIVILLIGE			
BÆREKRAFTSMÅL	17 – SAMARBEID MELLOM ULIKE AKTØRAR			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFAKTORAR)		
<ul style="list-style-type: none"> Samfunnsendingar skapar nye vilkår for frivillig medarbeidarskap Frivillige sit med ubrukte ressursar Utfordringar med organisering verkar demotiverande 		<ul style="list-style-type: none"> Skapa motivasjon til frivillig teneste Gje medarbeidarar meningsfulle og viktige oppgåver, gjerne i fellesskap God organisering og klare ansvarslinjer for rekruttering og oppfølging av frivillige 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Gjennomføra planar for vegen vidare etter frivillighetsåret i 2022	Fleire frivillige	2023	
2	Legga til rette for kyrkjevalet 2023	Godt demokratisk forankra tillitsvalde organ.	2023	202
3	Tverrfagleg fagdag om frivilligheit. Vidareformidla resultat frå forskning om frivillig arbeid: Rapport frå Nordisk Forskingsprosjekt om Frivilligheit og forskning frå VID	Betre oppfølging av frivillige	2023	
4	Arbeida med nettsida om frivilligheit i Stavanger bispedømme	Betre kompetanse og oversikt over ressursar om frivilligheit	2023	
5	Rådsleiarssamlingar	Møtepunkt for tillitsvalde og tilsette leiarar. Innspelsarena og opplæring.	2023	
RISIKOVURDERING				
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	
Middels	Høg	Middels	Høg	
Det viktigaste arbeidet med dette skjer i kyrkjelydane. Me hadde ein større konferanse om frivillig teneste for nokre år sidan, slik at me nå fokuserer på meir generelle støttetiltak.				

HR-ARBEID

NASJONALT MÅL		KYRKJELEGE MEDARBEIDARAR TRIVST I JOBBEN OG HAR EIT INKLUDERANDE OG LIKESTILT ARBEIDSFELLESSKAP.			
INDIKATOR		MEDARBEIDARUNDERSØKING. SJUKEFRÅVÆR. TALET PÅ NYTILSETTE MED NEDSETT FUNKSJONSEVNE ELLER HOL I CV.			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?			KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFaktorAR)		
<ul style="list-style-type: none"> Arbeidstakarane har uklare forventningar om arbeidstid og fritid, samt rettar og plikter i prestenesta. Arbeidstakarar opplever utfordringar i arbeidsmiljøet. 			<ul style="list-style-type: none"> God kvalitet på medarbeidersamtalen. Arbeidsgjevar har god kontakt og dialog med arbeidstakarane. Oppfølging av medarbeidarundersøking, vernerundar og avvik. 		
TILTAK			ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Samtaleopplegg om arbeidsmiljø for kvinner i presteneste		Trygt og likestilt arbeidsmiljø	2023	Kontinuerleg
2	Deltaking i arbeidsvegleiing og samtaletilbod, samt innføringsprogram for nye prestar		Meistring og fagleg utvikling i arbeidet	2023	Kontinuerleg
3	Opplæring i beredskapsarbeid og eigen tryggleik		Tryggleik og god handtering av vanskelege situasjonar	2023	Kontinuerleg
4	Arbeid med psykososialt arbeidsmiljø og vernerundar, samt oppfølging av sjukemelde arbeidstakarar		Trivsel på arbeidsplassen og lågt sjukefråvær	2023	Kontinuerleg
5	Informasjon om livsfasetiltak og velferdsordningar		Betre tilpassing av tenesta til arbeidstakarane sin livssituasjon	2023	Kontinuerleg
6	Innkalla søkarar med nedsett funksjonsevne eller hol i CV-en til intervju		Fleire tilsette med nedsett funksjonsevne eller hol i CV-en	2023	Kontinuerleg
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Medarbeidarundersøking viser at dei tilsette grunnleggjande stort sett trivst. Ved utfordringar som ikkje blir handterte blir risikoen høg.	
Låg	Svært høg	Låg	Svært høg		

REDUKSJON I ADMINISTRATIV RESSURSBRUK

STRATEGI		REDUKSJON I ADMINISTRATIVE KOSTNADAR			
INDIKATOR		ADMINISTRATIVE KOSTNADAR			
KVA ER UTFORDRINGANE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		KVA ER VIKTIG FOR Å LUKKAST (KRITISKE SUKSESSFaktorAR)			
<ul style="list-style-type: none"> Kyrkja er til dels fragmentert Det finst mange parallelle funksjonar mellom einingar som kunne vore samla Nokre administrative prosessar blir opplevde som unødvendig tunge 		<ul style="list-style-type: none"> Plassering av ansvar på passende nivå i kyrkja Bidra til god kontakt mellom dei ulike einingane i kyrkja for å utnytta ressursar godt. Evaluering av administrative krav og prosessar 			
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING	
1	Delta i utarbeidinga av ny kyrkjeleg organisering	Betre ressursbruk, godt samarbeidsklima internt i kyrkja og fokus på godt arbeid lokalt			
2	Godt samarbeid mellom bispedømme og fellestråd	Styrka samhandling og felles satsingar			
RISIKOVURDERING					
FØR TILTAK		ETTER TILTAK		KOMMENTAR TIL RISIKOVURDERING	
SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	SANNSYNLEGHEIT	ALVORSGRAD	Arbeidet med å kyrkjeleg organisering og samarbeidskultur har potensial til å skapa betre lagspel og meir fokus utover.	
Høg	Høg	Middels	Middels		

Forsidebilete: Kyrkerådet / Bo Mathisen.

10	onsdag 8. mars 2023		Nettverk, kvinner						
10	torsdag 9. mars 2023		Nettverk, kvinner						
10	fredag 10. mars 2023			Prostemote (høisk)					Vegleing
10	lørdag 11. mars 2023								
10	søndag 12. mars 2023								
11	mandag 13. mars 2023								
11	tirsdag 14. mars 2023			Visitas					
11	onsdag 15. mars 2023			Visitas					
11	torsdag 16. mars 2023			Visitas					
11	fredag 17. mars 2023			Visitas					
11	lørdag 18. mars 2023			Visitas					
11	søndag 19. mars 2023			Visitas					
12	mandag 20. mars 2023		Lederforum 9-12						
12	tirsdag 21. mars 2023		Studieprosjekt	Studieprosjekt			Fagdag Ungdom	Studieprosjekt	
12	onsdag 22. mars 2023		Studieprosjekt						
12	torsdag 23. mars 2023		Studieprosjekt						
12	fredag 24. mars 2023		Studieprosjekt						
12	lørdag 25. mars 2023		Studieprosjekt						
12	søndag 26. mars 2023		Studieprosjekt						
13	mandag 27. mars 2023		Studieprosjekt						
13	tirsdag 28. mars 2023		Studieprosjekt						
13	onsdag 29. mars 2023		Studieprosjekt						
13	torsdag 30. mars 2023		Lederforum						
13	fredag 31. mars 2023			BDR					
13	lørdag 1. april 2023								
13	søndag 2. april 2023								
14	mandag 3. april 2023								
14	tirsdag 4. april 2023								
14	onsdag 5. april 2023								
14	torsdag 6. april 2023								
14	fredag 7. april 2023								
14	lørdag 8. april 2023								
14	søndag 9. april 2023								
15	mandag 10. april 2023								
15	tirsdag 11. april 2023								Vegleing
15	onsdag 12. april 2023								
15	torsdag 13. april 2023		O3?					O3?	
15	fredag 14. april 2023		O3?					O3?	
15	lørdag 15. april 2023								
15	søndag 16. april 2023								
16	mandag 17. april 2023								
16	tirsdag 18. april 2023			Visitas					
16	onsdag 19. april 2023			Visitas					
16	torsdag 20. april 2023			Visitas					
16	fredag 21. april 2023			Visitas					
16	lørdag 22. april 2023			Visitas					
16	søndag 23. april 2023			Visitas					
17	mandag 24. april 2023								
17	tirsdag 25. april 2023								M.arb samt
17	onsdag 26. april 2023								Kursleder-
17	torsdag 27. april 2023								kurs
17	fredag 28. april 2023								M.arb. samt
17	lørdag 29. april 2023								
17	søndag 30. april 2023								
18	mandag 1. mai 2023								
18	tirsdag 2. mai 2023								
18	onsdag 3. mai 2023		Kontaktmøte					Kontaktmøte	
18	torsdag 4. mai 2023								
18	fredag 5. mai 2023								
18	lørdag 6. mai 2023								
18	søndag 7. mai 2023								
19	mandag 8. mai 2023								
19	tirsdag 9. mai 2023								
19	onsdag 10. mai 2023			Visitas					
19	torsdag 11. mai 2023			Visitas					
19	fredag 12. mai 2023			Visitas					
19	lørdag 13. mai 2023			Visitas					Vegleing
19	søndag 14. mai 2023			Visitas					
20	mandag 15. mai 2023			Visitas					

Påske

M.arb samt

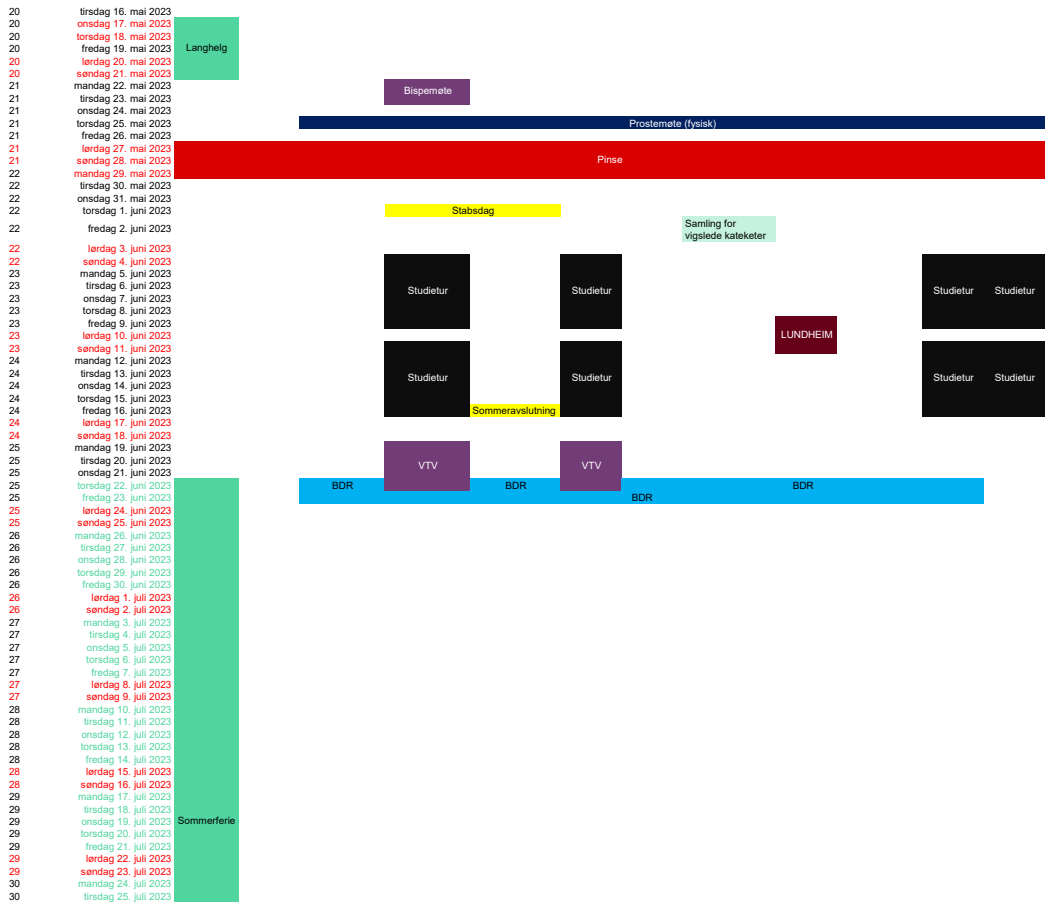
Kursleder-

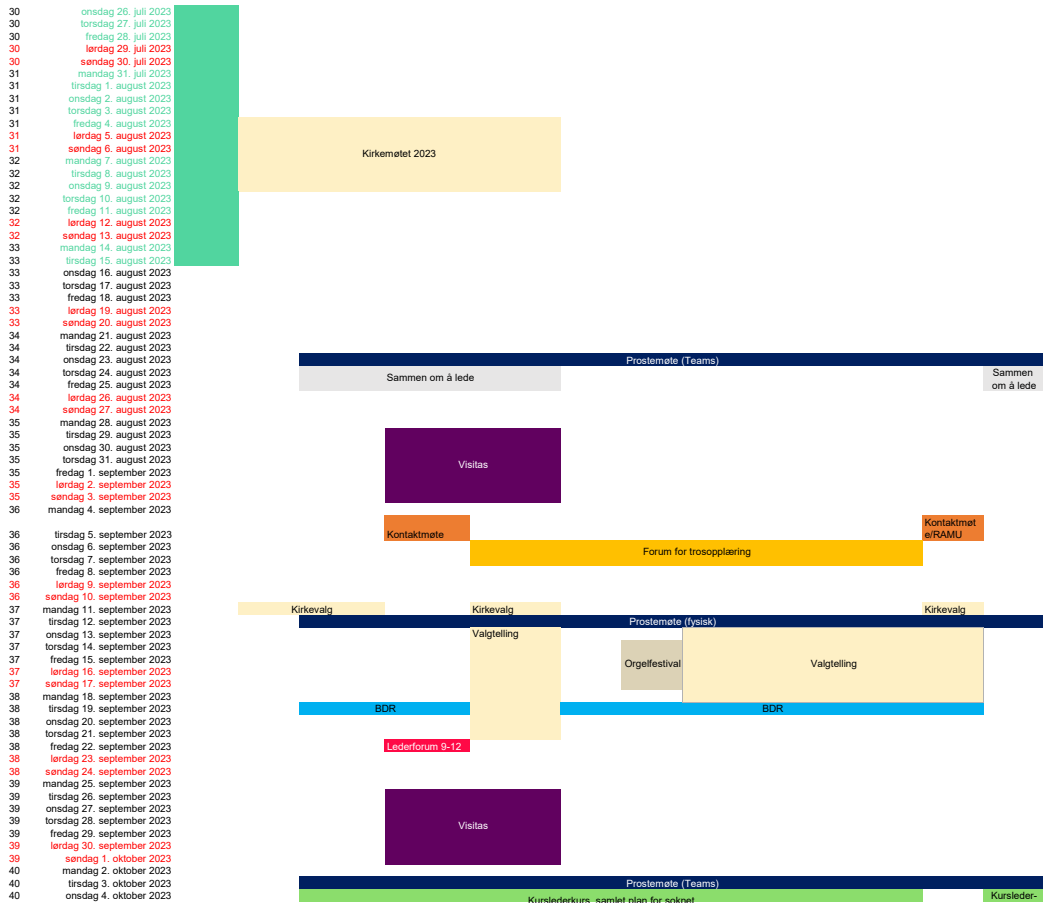
kurs

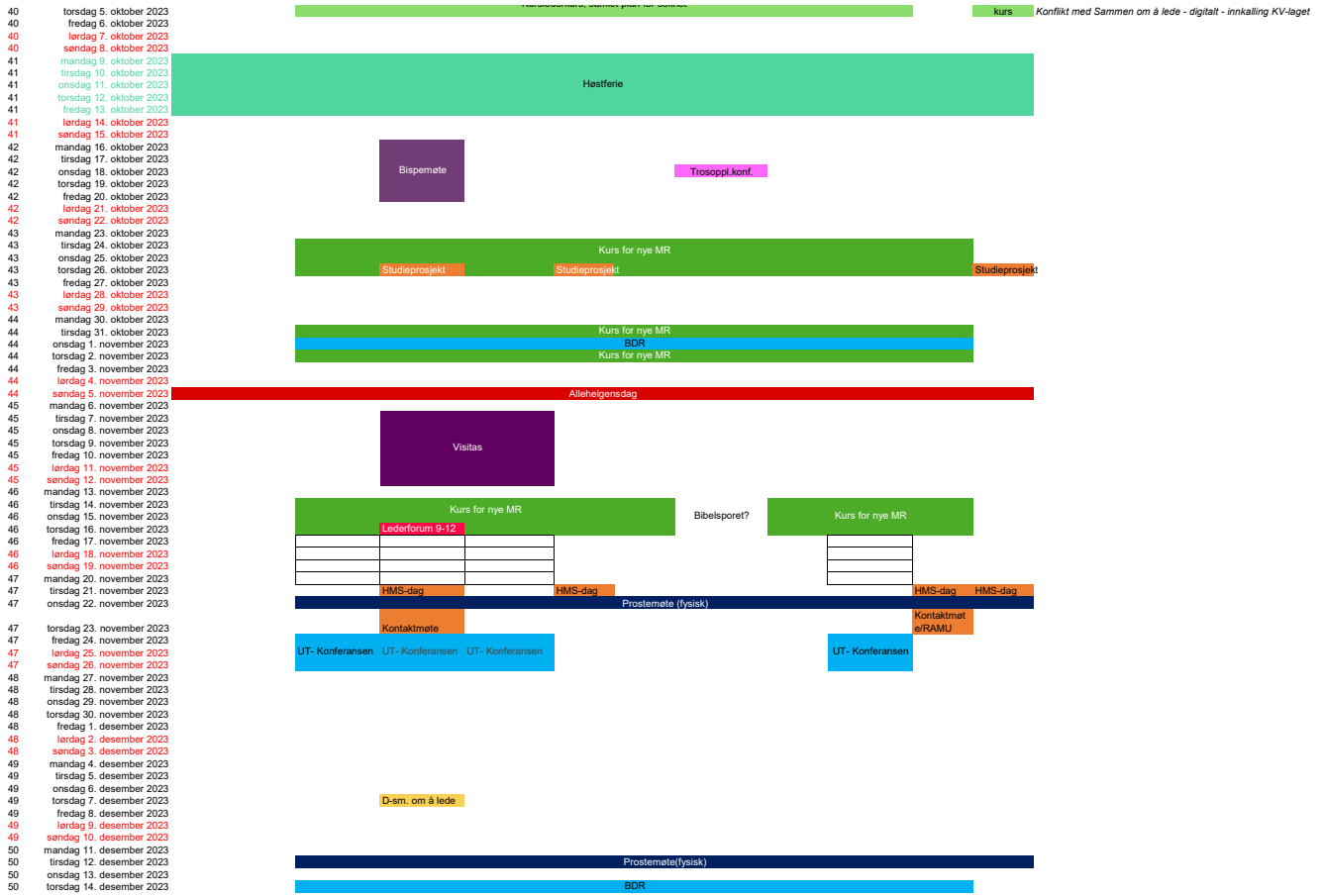
M.arb. samt

Kontaktmøte

eRAMU

50 fredag 15. desember 2023
50 lørdag 16. desember 2023
50 søndag 17. desember 2023
51 mandag 18. desember 2023
51 tirsdag 19. desember 2023
51 onsdag 20. desember 2023
51 torsdag 21. desember 2023
51 fredag 22. desember 2023
51 lørdag 23. desember 2023
51 søndag 24. desember 2023
52 mandag 25. desember 2023
52 tirsdag 26. desember 2023
52 onsdag 27. desember 2023
52 torsdag 28. desember 2023
52 fredag 29. desember 2023
52 lørdag 30. desember 2023
52 søndag 31. desember 2023

Jul og romjul

Stiftsdirektørens rapport desember 2022

Personal

Fratredelse

Aksel Johan Lund fratrer stillingen som prostiprest i Jæren prosti den 30. april 2023.

Asbjørn Salthe fratrer stillingen som sokneprest i Ryfylke prosti med tjeneste i Suldal sokn og Sand sokn, den 31. juli 2023.

Ingvild Bjørnøy Lalim fratrer som tidligere meldt, stillingen som kapellan i Haugaland prosti med tjeneste i Vår Frelsers sokn og Skåre sokn. Tidspunktet for fratredelse er endret fra 31. desember 2022 til 30. juni 2023.

Vikariat

Kjell Børge Tjemsland vikarierer i 50 % stilling som kapellan i Sandnes prosti, med tjeneste i Høyland sokn, i perioden 1. desember 2022 til 30. november 2023.

Per Kjartan Veggeland har fått forlenget sitt vikariat i 100 % stilling som sokneprest i Dalane prosti, med tjeneste i Bjerkeim sokn, for perioden 1. januar 2023 til 30. juni 2023.

Sigfred Sørensen har fått forlenget sitt vikariat i 70 % stilling som sokneprest i Haugaland prosti med tjeneste i soknene Skjold, Vats og Vikebygd, for perioden 1. januar 2023 til 31. august 2023.

Kari Kvangarsnes Miller har fått forlenget sitt vikariat i 25 % stilling som prest i Stavanger domprosti med tjeneste i Domkirken og St. Petri sokn, for perioden 1. januar 2023 til 26. mars 2023.

Roald Byberg har fått forlenget sitt vikariat i 50 % stilling som sokneprest i Jæren prosti med tjeneste i Undheim sokn, for perioden 1. januar 2023 til 30. juni 2023.

Menighetsutvikling

Viktig og lærerik fagdag om konfirmasjon

Stavanger bispedømme arrangerte fagdag om konfirmasjon 3. november for ansatte som arbeider med konfirmasjon i bispedømmet. Tittelen på fagdagen var «På bølgelengde med konfirmantene?» og ca 90 medarbeidere deltok.

Professor Sivert Angel fra Teologisk fakultet snakket om hvordan egenskaper og dyder preger oss som formidlere og konfirmantlærere. Han utfordret deltakerne til å tenke igjennom sin egen autentisitet i møte med konfirmantene, og hvordan Bibelens troverdighet og autoritet spiller sammen med dette i formidlingen.

Sokneprest Arne Berge og kateket Kirsti Melangen fra Hinna menighet fortalte om hvordan de organiserer konfirmantarbeidet sitt for å skape gode og trygge rammer for både konfirmanter og ledere. Forventningsavklaring med foreldre og konfirmanter, og betydningen av formell og uformell læring stod sentralt.